REGD. NO. H 18

విడిప్రతి 0-25 పై.

24-5-68 శుక్రవారం

ఫోన్ : 335. స్థాపితం : 1958.
వొమ్మిన సుబ్రహ్మణ్యం
అండ్ సన్సు,
సంతపేట — నెల్లూరు
డీలర్సు: బరజా, పోర్టువేరు, రంగులు, అన్నిరకముల టూల్సు, కాంటరీవేరు, తూకములు, కొలతలు. మేము అన్ని గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్లకు కావలసిన సరుకులు వెంటనే సప్లయి చేయగలము. "AVERY" ప్లాటుఫారం కాటాలు రెడీగాయున్నవి.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 40 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 21

23-5-68 గురువారంనుండి
నెల్లూరు
శ్రీ లీలామహల్ లో
ఏజంట్ 077
ఫ్రమ్
ఓరియంట్ విత్ ఫ్యూరి
గొప్ప గూఢచారి కలర్ చిత్రం

రేబాల దశరథరామరెడ్డికి కేంద్రంలో మంత్రిపదవి?

బ్రహ్మానందరెడ్డి సలహా: త్వరలో ప్రకటన

(మా హైదరాబాదు విలేఖరి)

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ అసంతృప్తివర్గంలో ముసలం పుట్టిందంటే అతిశయోక్తి కాదు. అనతికాలంలో నయోధ్యవర్గంలో వియోగాలు ఎన్నో కనిపించవచ్చును. నిజానికి వియోగాలవ్వాడే ప్రారంభమయాయికూడా.

తాను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు క్రితంవారం ఢిల్లీలో వుండగా గుంటూరు పొగాకు వుత్పత్తిదార్ల నాయకుడు కొత్త రఘురామయ్యగారు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి గౌరవార్థం బ్రహ్మాండమైన విందు చేశారట. దీనికి ఎందరో ఎం. పి లు ఇతర ప్రముఖులు హాజరయారనీ, విందుకు వచ్చిన ముఖ్యమంత్రిని ప్రత్యేకంగా చేయించిన నిలువెత్తుగల పూలమాలతో అలంకరించి రఘురామయ్యగారే స్వాగతమిచ్చారని ఆక్కడికందిన వృత్తాంతం.

దీనంతా కారణంలేకపోలేదు. అది సుబోధకంకూడా. చెన్నారెడ్డిగారిస్థానే కేబినెట్ హోదాగల మంత్రిత్వాన్ని కేంద్రంలో పొందాలని రఘురామయ్యగారి అభిలాష. ఇందుకోసం కేవలం ప్రధాని ఇందిరమ్మను

గారికికూడా సంజీవరెడ్డిగారి నాయకత్వం పట్ల సుముఖత్వం ఏనాడూలేదు. పైగా ప్రదేశ్‌కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకుల్లో అసంతృప్తి వర్గంవారి పట్టికను తయారుచేయించడంలో రఘురామయ్యగారు కాని, సంజీవరెడ్డిగారు కాని సంజీవయ్యగారిని సంప్రదించలేదు. ప్రదేశ్ ఎన్నికలసంఘంలో నయోధ్యవర్గానికి చెందిన ముగ్గురు ప్రతినిధుల ఎంపికలోకూడా సంజీవయ్యగారి సలహా నెవరూ తీసుకోలేదు. బసిరెడ్డిని రాయలసీమనుంచి తమ ప్రతినిధిగా తీసుకోవాలని సంజీవయ్యగారికి పట్టుదలగా వుందని తెలిసినప్పటికీ రఘురామయ్య, నూకల రామచంద్రారెడ్డి, బలగం వెంగళరావుగార్లనుమాత్రమే ఎంపిక చేయించారు. తెలంగాణాకు చెందిన ఇద్దరిని, ముగ్గురిలో చేర్చడానికైనా సంజీవరెడ్డి, రఘురామయ్యగారలు అంగీకరించారుకానీ సంజీవయ్య కోరికను పాటించి రాయలసీమకు చెందిన బసిరెడ్డిని తీసుకోడానికి సమ్మతించలేదు. ఇది సంజీవయ్య గారికి ఆశాభంగాన్ని కలిగించిందంటే ఆశ్చర్యమేముంది?

ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం సభ్యుల జాబితాను ముఖ్యమంత్రి నేడో రేపో నిర్ణయించ బోతున్నారు. అందులోకూడా తమ సహచరులకు న్యాయం జరుగుతుందన్న నమ్మకం సంజీవయ్య వ్యక్తులకులేదు. ఈ జాబితా ప్రకటనకూడా జరిగిన తరువాత సంజీవయ్య అనుచరులంతా సమావేశమై తమ భావి వైఖరి కార్యక్రమం గూర్చి నిర్ణయించుకుంటారని తెలుస్తున్నది.

ముఖ్యమంత్రి తమ మంత్రివర్గాన్ని విస్తరించే సందర్భంలో నయోధ్య వర్గం తరపున శ్రీమతి డి.ఇందిరను, చల్లా రామభూపాలరెడ్డిని(సి. సం. రె. గారి అల్లుడు). హైదరాబాదునుంచి శాసనమండలిసభ్యుడు ఎర్రం సత్యనారాయణగారిని మంత్రులుగా తీసుకోవలసిందిగా సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రికి సలహాయిచ్చారట. ఈ సలహా యిచ్చేటప్పుడుకూడా సంజీవయ్యగారితో మాటమాత్రంగా కూడా సంజీవరెడ్డిగారనలేదట. కావాలనుకుంటే వెంగళరావును కూడా తీసుకోమనికూడాఅన్నారట "మహానాయకులు".

"అడియేన్ దాసన్"

కేబినెట్ హోదాకు ముఖ్యమంత్రికి దాసోహం అన్న కొత్త రఘురామయ్య

సమ్మతి వుంటే చాలదనీ ముఖ్యమంత్రి ఆశీస్సులుకూడాఅవసరమనీ ఆయనగుర్తించారట. నయోధ్య అయోధ్యలు ఏమైనా కానీ 'అడియేన్‌దాసన్, నీకసహాయంచేసిపెట్టు' అని రఘురామయ్యగారు, ముఖ్యమంత్రిని అభ్యర్థించారట. ముఖ్యమంత్రి కూడా పరవాలేదు బాగానే వుందనుకున్నారట. చెన్నారెడ్డిగారి స్థానంలో తమకు నమ్మకమైనవారినెవరిని కేంద్రమంత్రిగా నియమింపజేయాలో తోచకుండావుంది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి. టి. టి. రాజాగారిని పంపడానికి మనస్కరించడంలేదు. రాజాగారికి కూడా యీ సూచన అనుకూలంగాలేదు. ఈ పరిస్థితిలో తానుగాకోరి దాసోహం అన్న రఘురామయ్యను బలపరచడానికి అభ్యంతరం చూపవలసిన అవశ్యకతేమీ ఆయనకు కనిపించలేదట.

అసలు ఇంతకుముందే రఘురామయ్య, సంజీవరెడ్డి, సంజీవయ్యలమధ్య అభిప్రాయ భేదాలు ఏర్పడ్డాయి. రఘురామయ్యంటే సంజీవరెడ్డిగారికి అంతమంచి అభిప్రాయం లేదని అందరికీ తెలిసినదే. రఘురామయ్య

శాసనసభ క్రితం సమావేశం జరుగుతున్నరోజుల్లో నయోధ్యవర్గమంతా సమావేశమై సంజీవయ్యగారి నాయకత్వంక్రింద అందరూకలిసి సమైక్యంగా పనిచేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. దీనికి సంజీవరెడ్డిగారి ఆమోదంకూడావుందట. ఇంతలోనే యీ వర్గంలో యిలా విచ్ఛిన్నమేర్పడిపోవడం గమనార్హం.

బ్రహ్మానందరెడ్డి గారిదంతాచూసి, సంజీవరెడ్డిగారి సలహాను విని కామరాజ్ గారు 'పార్కలాం' అన్నట్టు 'చూద్దాం' అన్నారట.

ఈ విషయమెలావున్నా, కావలి నుంచి లోకసభసభ్యుడు రేబాల దశరథరామరెడ్డిని మినిస్టర్ అఫ్ స్టేట్‌గా నియమించమని ప్రధాని ఇందిరమ్మకు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు సలహానిచ్చారట. ప్రకటన త్వరలో వెలువడవచ్చునను కుంటున్నారిక్కడ.

అగ్నిదేవుని అకృత్యం

'రసిక్'

అగ్నిహోత్రుడా,
ఎంతలో ఎంతఘోరం చేశావు!

కళ్యాణవేదికపై వెలసి,
నూతన వధూవరుల పాణిగ్రహణానికి
సాక్షీభూతంగా నిలచి,
వారి ప్రదక్షిణ నమస్కారాలను
వాత్సల్యంతో స్వీకరించి,
మూడుపూలు, ఆరుకాయలు కండని
ముచ్చటగా దీవించవలసివున్న నీవు-
ఎంతలో ఎంత ఘోరంచేశావు!

శక్తిశ్రద్ధలతో వరుడు సమర్పిస్తోన్న
ఆజ్యంతో తృప్తిపడక,
ఆనందంగా పెండ్లిలో పాల్గొంటూన్న
అరవైఎనిమిది నిండుప్రాణాల్ని
అందునా, బాలల్ని, గర్భిణుల్ని,
అర్భకుల్ని,
అత్యధారలుగా జ్వాలాజిహ్వలతో
జుర్రుకున్నావే,
ఆ ఘోరానికితగ్గ అపకీర్తి నీకు
సంక్రమించుగాక!
నీ కడుపుకక్కుర్తికింకెవ్వరూ
బలికాకుందురుగాక!

ముచ్చటగొలిపే ముగ్గులమీద పడివున్న
ముక్కుపచ్చలారని బిడ్డల శవాల్ని,

రెపరెపమంటూవుండిన పట్టుచీరలు
రెప్పపాటులో భగ్గున మండిపోవడాన్ని,

గలగలమంటూవుండిన గాజులు
చిటపటమని చిటిలిపోవడాన్ని,

జ్వాలామాలలుగా మారిన
మాలాతోరణాల్ని,
హాయిగా వెల్లివిరిసిన నవ్వులు
హాహాకారాలుగా మారడాన్ని

త్రుళ్ళి త్రుళ్ళిపడుతుండిన మనసులు
కుళ్ళికుళ్ళి ఏడ్వడాన్ని

తమ పెండ్లి విచిత్రంగా జరిగినయీఘోరానికి
తల్లడిల్లి మతిభ్రమించివున్న వధూవరుల్ని

పెండ్లి మంత్రాలను మధ్యలోనే ఆపివేసి
ఉత్తరక్రియలు ప్రారంభించిన పురోహితుల్ని

ఒక్కసారి వెనుతిరిగిచూడు
నీవు చేసిన నీచత్వం
నీకే బోధపడుతుంది-

జరుగకూడని అశుభం జరగనే జరిగింది
జరుగవలసిన శుభమేమో జరుగకుండా
నిలిచిపోయింది

అగ్నిదేవా,
ఆయిరువురి మనస్సులకైనా స్వస్థత చేకూర్చు
ఆ యిద్దరి చేతులనైనా కలుపు
ఆ దాంపత్యాన్నైనా నిలుపు!

మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి మోడేగుంటలోని దేవళ్లవారి 218 ఎకరాలు హైబ్రిడ్ సజ్జను సందర్శించారు. తిమ్మారెడ్డిగారితోవున్న యువరైతు దేవళ్ళ సుబ్బారెడ్డి. (నల్లద్దాలు)

నాణ్యతకు
మన్నికకు
వ్రాతసుఖమునకు
ARUNA
అరుణా
పెనాలనే వాడండి.
పెన్ కార్నర్, నెల్లూరు.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా రు. 12–00
6 మాసములకు ,, 7–00
అంతకు తక్కువకాలమునకు పంపబడదు.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీవారి టెండరు నోటీసు

1968–69 సం॥ నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన ప్రింటింగు మరియు బైండింగు పనులకుగాను సీలువేయబడిన టెండర్లు నెల్లూరు మున్సిపల్ సెక్రటరీవారి చేత 30–5–68 తేది సాయంత్రం 4 గం॥ లోగా స్వీకరించబడును. స్వీకరించబడిన టెండర్లు అదేరోజు 4–30 గం॥కు టెండరు దారుల సమక్షమున తెరువబడును. టెండరు పెట్టదలచినవారు రూ. 100/- లు టెండరు డిపాజిట్టు మున్సిపల్ ఖజానాలో చెల్లించి సదరు రశీదు టెండరునకు జత పరచి పంపవలయును. టెండరుఫారము రూ. 1/- రుసుము చెల్లించి పొందవచ్చును. టెండరు ఫారమునందు లేని టెండర్లు స్వీకరించబడవు. గడువు తేదీకిగాని, నకాలమునకుగాని రాని టెండర్లు స్వీకరించబడవు. మిగత వివరములు ఆఫీసు పనిచేయు కాలమునందు తెలుసుకొనవచ్చును. టెండరు కండిషను ఆఫీసునందు టెండరు కాపీతోనే పొందవచ్చును.

యస్. యం. ముర్తుజా,
సెక్రటరీ.

కోవూరు ము॥ మే॥ కోర్టులో

E. P. No. 182 of 1967.
N. D. M. C. O. S. 167 of 66.
గాజుల రంగనాయకులు — వాది-డి.హో.
చెరుకూరు పెంచలయ్య — జె. డి-ప్రతివాది.

వేలం ప్రకటన:-

యీ నెంబరులో "బి" షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టులో 10–6–68 తేదిన బహిరంగముయిన యాలము జరుపబడును.

బి—షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రి. డి. యిలాకా, కోవూరు స. రి. లో చేరిన కోవూరు తాలూకా, కొడవలూరు గ్రామంలో ప్రతివాదికి హక్కు అనుభవములు గల నెం. 395 రు పట్టాదాఖలా మాగాణి సర్వే నెం. 75 రు, య 1–70 ట్లులో దక్షిణం య 1–00 ట్లు నరైన నె. 405 రు హెక్టార్లుకు హద్దులు:- [తూ] మల్లవరపు రామారావు మాగాణి [ద] శ్రీశ్రీ స్వామివారి మాగాణి [ప] షేకు మస్తాను సాహేబు - పెండ్యాల శేషయ్య మాగాణిభూమి[ఉ]చెరుకూరు పెంచలయ్య మాగాణి. ఈ హద్దులలోని య 1–00 ట్లు వాది ధర రూ. 2000/- లు (2) కొడవలూరు గ్రామంలో నె. 395 రు పట్టాదాఖలా సర్వే నె. 78/1 రు, య 3–86 సెంట్లులో య 0–10 ట్లు నరైన 0. 040 హెక్టార్లుకు హద్దులు:- [తూ] గురిజాల అంజనేయులు మాగాణి [ద] శ్రీశ్రీ దొరస్వామి వారి మాగాణిభూమి[ప]మల్లవరపు రామారావు మాగాణిభూమి [ఉ] చెరుకూరు వెంకటేశ్వర్లు మాగాణి. యీ హద్దులలోని 0–10 సెంట్లు. వాది ధర రూ. 200/- లు.

—కె. శంకరం - వాదిఅడ్వకేటు.

డీసెల్ ఆయిల్ ఇంజన్లు
బీకార్
ఆంధ్రగవర్నమెంటుచే అప్రూవుకాబడినది
పెటర్‌టైపు 5 H.P.
లిస్టర్‌టైపు 6 H.P.
భవాని ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్,
రంగనాయకులపేట — నెల్లూరు
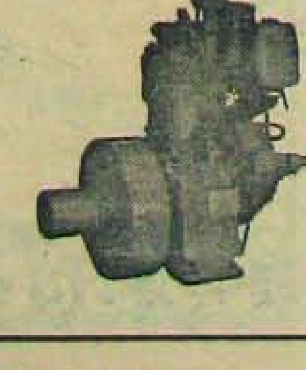

జమీన్‌రైతు

శ్రీ కీలక వైశాఖ బహుళ ద్వాదశి శుక్రవారం 24–5–1968

గాలిమార్పు

దేశంలో రాజకీయపవనాలదిక్కు మారుతున్నట్లుంది. ప్రజలదృక్పథంకూడా మారిన సూచనలు కనుపిస్తున్నాయి. జనరల్ ఎన్నికలు జరిగిన పదహారు మాసాలకే ఈ మార్పులు సంభవిస్తున్నాయంటే, మంచిచెడు విచక్షణాజ్ఞానాన్ని సామాన్య ప్రజలు కోల్పోలేదని, ప్రజాస్వామ్యానికి వారు అలవాటుపడుతున్నారని అనుకోవలసివస్తున్నది.

హరియానాలో కాంగ్రెస్ విజయాన్ని సాధించింది. వివాదాస్పదులైన పాత నాయకులందరూ తెరమరుగై కొత్త వారిని రంగంలోనిలిపి, మార్పును ప్రజలచేత గమనింపజేసి, తిరుగులేని గెలుపును పొందగలిగారు. కమ్యూనిస్టు మయం— అందులో చైనాభక్తుల ప్రభావం ఎక్కువగాగల— కేరళ మునిసిపల్ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ గణనీయమైన ఆధిక్యతను పొందింది. అధికార ప్రతిపక్షాలన్నీ అడుగంటిపోయాయి. ఆఖరుగా మొన్న మరో సమస్యా రాష్ట్రమైన పశ్చిమబెంగాలులో పార్లమెంటుకు జరిగిన ఒక వుపఎన్నికలో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి యునైటెడ్‌ఫ్రంటు అభ్యర్థిని 42 వేల ఓట్ల తేడాతో ఓడించి, అపూర్వ విజయంపొందింది. ఇవన్నీ దేశంలో గాలిమార్పును, ప్రజల దృక్పథంలోని మార్పును సూచిస్తున్నాయనే మా అభిప్రాయం.

కృష్ణనగర్ పార్లమెంటు నియోజకవర్గంలో వున్న ఏడు శాసనసభ నియోజకవర్గాలలో ఐదు యునైటెడ్ ఫ్రంటు అభ్యర్థులవే. అయినా కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి ఇంత ఘనంగా గెలిచాడంటే గొప్ప విషయమనే చెప్పాలి. ఇందులో మరికొన్ని విశేషాలేమంటే–1962 లో, 1967 లో కూడా ఈ పార్లమెంటు నియోజకవర్గం కాంగ్రెస్‌ను తిరస్కరించింది. గత జనరల్ ఎన్నికలలో 32800 ఓట్ల తేడాతో ఓడిపోయినకాంగ్రెస్, ఇప్పుడు 41965 ఓట్లమెజారిటీతోగెల్చినా, కాంగ్రెస్‌అభ్యర్థి గత జనరల్ ఎన్నికలలో వచ్చినదానికంటే ఇప్పుడు 12 వేల ఓట్లు ఎక్కువ సంపాదించుకోగా, ఫ్రంటు అభ్యర్థి గతపర్యాయం వచ్చిన ఓట్లలో 30 వేల కోల్పోయాడు. ఈ నియోజక వర్గంలోని 7 శాసనసభ స్థానాలలో ఐదింటిలో కాంగ్రెస్ మెజారిటీ పొందగా, రెంటిలోమాత్రం ఫ్రంటు ఆధిక్యతను నిల్పుకొన్నది. కాంగ్రెస్ పూర్వపు తన రెండు స్థానాలలో మెజారిటీని కాపాడుకొని, అదనంగా మూడు సీట్లలో మెజారిటీ సంపాదించుకున్నది. ఓటింగును నిశితంగా పరిశీలిస్తే, అజయ్ ఘోష్ చెప్పినట్లు, ఇది కేవలం ఫ్రంటును తిరస్కరించడమే కాదు, కాంగ్రెస్ మీద విశ్వాసాన్ని పునః నిల్పడమని భావించడం పొరపాటు కాబోదు.

ఒక్క పశ్చిమబంగాళంలోనేకాదు, దేశమంతటా ప్రతిపక్షాల కలగూరగంప ప్రభుత్వాలున్న ప్రతిచోటా, ప్రజలు పునరాలోచనలో పడ్డారు. ప్రతిపక్షాల మీద భ్రమలు, ఆశలు పూర్తిగా అడుగంటాయి. స్వర్గాన్ని తెచ్చి అరచేతిలో పెడతారని ఆశిస్తే శాంతిభద్రతలే కరవయ్యాయి; సుపరిపాలన ప్రసాదిస్తారని ఆకాంక్షిస్తే అల్లకల్లోలం దాపురించింది. ఏ పార్టీచేతికిదిక్కినఅధికారాన్ని ఆపార్టీ స్వార్థానికి వినియోగ పెట్టుకోవడం సంభవించింది. ప్రజాశ్రేయస్సుకంటే పార్టీ శ్రేయస్సు ప్రధానమైపోయింది. సమష్టి బాధ్యతపోయి వీధినబడడం తయారైంది. సుస్థిరప్రభుత్వంబదులు బలహీన అబలదరప్రభుత్వాలు తటస్థించాయి. ప్రజల తలబట్టకట్టింది. తిట్టుకున్నా తన్నుకున్నా కాంగ్రెసే మేలనే అభిప్రాయం ప్రజలలో గాఢంగా ఏర్పడింది. దాని పర్యవసానమే హరియానా మధ్యంతర ఎన్నికలలోను, కేరళ మునిసిపల్ ఎన్నికలలోను, పశ్చిమబెంగాల్ పార్లమెంటు ఉపఎన్నికలలోను, పశ్చిమబెంగాల్ పార్లమెంటు ఎన్నికలలోను కాంగ్రెస్ ఘనవిజయాలు. నవంబరులో పశ్చిమ బెంగాల్‌లోను, ఫిబ్రవరిలో ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోను జరగబోయే మధ్యంతర ఎన్నిక ఫలితాలకు వీటిని సూచనగా తీసుకోవచ్చు.

పశ్చిమ బెంగాల్‌లో ప్రతిపక్ష ప్రభుత్వం వల్ల భయంకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దేశభద్రతకు ప్రమాదకరంగా పరిణమించింది. ప్రశాంత జీవనము ప్రజలకు కరవైపోయింది. నిత్యపాలన కుంటుపడిపోయింది. అశాంతి, కల్లోలం, అరాజకంతో అరాష్ట్రం సంక్షుభితమైపోయింది. చైనా భక్తులైన కమ్యూనిస్టులకు స్వారాజ్యమైపోయింది. ఈ పరిస్థితికి కారకుడు అసంతృప్తి కాంగ్రెస్ వాదియైన అజయ్ ముఖర్జీ. ఆయన ఆఖరుకు కమ్యూనిస్టుల చేతిలో బందీఅయిపోయి, కీలుబొమ్మగా తయారై, రాష్ట్రానికి వినాశకర్త అయ్యాడా అనిపించింది. పదవిపోయిన తర్వాత కూడా ఆయనలో మార్పురాలేదు. అఖిలభారత క్రాంతిదళం జాతీయ విద్రోహశక్తులతో కలువకూడదని ఆదేశిస్తే, అజయ్‌ముఖర్జీ అధ్వర్యాన వున్న రాష్ట్ర క్రాంతిదళం కమ్యూనిస్టుల చెలిమికి స్వస్తి చెప్పలేకున్నది. కృష్ణనగర్ వుపఎన్నిక ఫలితం ప్రకటిత మవుతున్న సమయంలోకూడా, రాబోవుఎన్నికలలో కాంగ్రెస్‌ను సమూలంగా ఓడించుటకు లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టులతోచేరి పథకాలు వేస్తున్నది. శపథాలు చేస్తున్నది. ఈ నియోజక వర్గంలోని శాసనసభ స్థానాల్లో కాంగ్రెస్ క్రొత్తగా గెల్చుకున్న మూడుసీట్లు అజయ్‌ముఖర్జీగారి బంగ్లా కాంగ్రెస్ (ప్రస్తుతపు క్రాంతిదళం) వేనని తెలుసుకున్నపుడు, నేడు పశ్చిమ బెంగాల్ రాజకీయాలలో అజయ్ ముఖర్జీ పలుకుబడి, పట్టు ఏపాటివైనది తేటతెల్లమవుతుంది. అజయముఖర్జీ మూర్ఖపువైఖరిని పశ్చిమబెంగాల్ ప్రజలు అసందిగ్ధంగా నిరసించారని, అభిశంసించారని అనడం తప్పుకాదు. ఈనాటి

కైనా మునిగిపోయిందిలేదు. కాంగ్రెస్ కోసం కాకపోయినా, పశ్చిమబెంగాల్ శాంతి సౌభాగ్యాలకోసం, అది కమ్యూనిస్టుల హస్తగతం కాకుండడంకోసం, దేశభద్రతకోసం అజయముఖర్జీ కమ్యూనిస్టుల వుచ్చులనుండి బయటపడి, జాతీయ శక్తులతో సహకరించగలిగితే దేశప్రజ ఎంతో సంతోషిస్తుంది. అజయ ముఖర్జీవంటి వుత్తమ దేశభక్తుడు కమ్యూనిస్టుల కీలుబొమ్మగా వ్యవహరించి, దేశానికి ద్రోహం చేశాడనే అపకీర్తికి గురికావడం బాధాకరమైన విషయం. అజయ్ ముఖర్జీ, వారి అనుచరులు తమ వైఖరిని పునఃపరిశీలించి, దూరదృష్టితో ఆలోచించి కాంగ్రెస్‌మీదవున్న ద్వేషాన్ని దూరంగావుంచి సముచితమైన నిర్ణయానికి రాగలిగితే అభినందనీయులవుతారు. ఆ సద్వివేకం వారికి కలుగగలదనే ఆశిస్తాము.

కృష్ణనగర్‌ఉపఎన్నికలో కాంగ్రెస్‌విజయం పొంది వుండవచ్చుగాని, పశ్చిమబెంగాల్ కాంగ్రెస్‌లో ఐక్యతలేదు; అది తీరిపోయే వున్నది. ఏ నాయకులమీద, ఏ వ్యక్తుల మీద వున్న రోత, వ్యతిరేకత పశ్చిమ బెంగాల్ కాంగ్రెస్‌ను, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాన్ని ఇంతటి పతనావస్థకు, కల్లోలానికి కారకమైనవో, వాటిని తొలగించనిదే నవంబరు ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ గట్టెక్కలేదు. దానికి గట్టి ప్రయత్నం అవసరం. ఆ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ఒక్కసారి సమూలంగా ప్రక్షాళితం కావడం ముఖ్యం. హరియానాలోవలె వివాదాస్పదులైన నాయకులు దూరమై, క్రొత్తశక్తులకు– యువరక్తానికి ప్రవేశం కల్పిస్తే కీర్తివంతంగా వుంటుంది. అలాంటి విజయవంతమైన కృషి జరుగగలదని, పశ్చిమ బెంగాల్ అరాజక శక్తులనుండి విముక్తం కాగలదని ఆశిస్తాము.

యునైటెడ్ ఫ్రంటుకు, అజయ్ ముఖర్జీకి పాఠంచెప్పిన కృష్ణనగర్‌ఓటర్లకుహృదయ పూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాము.

—

జనవాణి

"నేనామాటలు అననేలేదు!"

ఆత్మకూరులో యీ నెల 7 తేది జరిగిన సభలో నేనుచేసిన ప్రసంగంగూర్చి 10 తేది 'జమీన్‌రైతు' సంచికలో మీరువ్రాసిన విషయాలు మిత్రులు కొందరు నాదృష్టికి తెచ్చారు. నాపార్టీ సహసభ్యులైన పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డిగార్ని ఎన్నుకొన్నందుకు ఆత్మకూరు ప్రజలను నేను తప్పుపట్టినట్లుగా మీరు పేర్కొన్నారు. ఆరిపోర్టు పూర్తిగా అసత్యమైనది, నిరాధారమైనది. నేను రామచంద్రారెడ్డిగారి పేరునుగాని, ఆత్మకూరు నియోజకవర్గ ఎన్నికఫలితాన్ని గూర్చిగాని నేను ప్రస్తావన చేయలేదు. మిగతా సాధారణ విషయాలతోబాటు నేను చెప్పినదల్లా యిదే:

"ఈసమావేశానికి అధ్యక్షతవహిస్తున్న శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు ఆత్మకూరు తాలూకాకు, యితర తాలూకాలవారి అగ్రహానికి గురియైకూడా కొంతసేవ, సహాయం చేసివున్నారు. కాని వారు ఆతాలూకా వారి పరిపూర్ణ విశ్వాసాన్ని చూరగొనలేకపోయారు. ఇదేవిధంగా 1952 ఎన్నికల్లో ఉదయగిరిలో శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి జరిగింది. అంతమాత్రంచేత శ్రీ సంజీవరెడ్డి నిరుత్సాహపడక, అగ్రహించెందక, ఆత్మకూరు తాలూకావారికి యింకా యెక్కువ సహాయంచేసి వారి పరిపూర్ణ విశ్వాసాన్ని చూరగొందురని ఆశిస్తున్నాను. నేను స్వతంత్రపార్టీవాణ్ణి. ఐనప్పటికీ స్థానిక సంస్థల్లో పార్టీభేదాలుకూడదు – అనే విషయంలో విశ్వాసం కలవాడను. అందువలన వారికి యీవిషయం సలహా ఇస్తున్నాను."

–ఇదీ నేనన్నది.

అయితే మీ విలేఖరి దాన్ని వక్రీకరించి విపరీతార్థాలు లాగాడు. మీరు, మీ పత్రిక కాంగ్రెస్‌ముఠారాజకీయాల్లో నిమగ్నమైయున్నది కనుక జిల్లాకాంగ్రెస్‌లోని రెండువర్గాల మధ్యవున్న అగాధాన్ని విస్తృతంచేశారు, పైకిమాత్రం వర్గాతీతులుగా నీతులు వల్లిస్తున్నా. ఏమైనా ఈ గొడవంతా ఏకరువుపెట్టుకోవడం నా పని కాదు. మాపార్టీ యింటిలో కూడా ఈవుప్పు యెందుకుపెడ్తారు? నన్ను మీరు బాగానే యెరుగుదురు. మా నాయకునిపట్ల, మాపార్టీ సిద్ధాంతాలపట్ల నాకున్న అచంచలవిశ్వాసాన్ని మీరు శ్లాఘించారు కూడా.

ఒక్కాంటిది ఇప్పుడు మీ పత్రికలో– "ఏమి పార్టీలో, ఏమి విశ్వాసాలో"– అని నా ఫోటోక్రింద వ్రాశారు.

మా పార్టీసభ్యులుగాని, ప్రత్యేకించి నేనుగాని అధికారదుర్వినియోగం కోసంగా పార్టీలో చేరలేదు. నేనెవరికీ బాకా భజంత్రీగానూ తయారు కాలేదు. అట్టిదే పొద్దస్తమానం మంత్రులెవరివెంటా నేను తిరిగిందిలేదు; వాళ్ళకు ప్రతిచిన్నదానికి, పెద్దదానికి విందామదులు ఇచ్చిందిలేదు.

ఏమైనావుంటే, ఆత్మకూరు సభకు నేను వెళ్ళిపాల్గొన్నానని మీరు నా మీద కోపపడివుంటారేమో. మీ కావాలెట్లున్నా నేనందులో పాల్గొనక తప్పలేదు; ఎందుకనంటే నా కెవరిమీదా ద్వేషంలేదు. ఉన్నదున్నట్లుగా అన్నందుకు మీరు అన్యథా భావించరనుకుంటాను. నా ఈ ఖండన ప్రకటనను, నేనైన ప్రసంగ భాగాన్ని తప్పక ప్రచురించగలరని విశ్వసిస్తున్నాను. "facts are sacred though comment may be free" –అని ఆంగ్లంలో వాకసూక్తి వుండనే వుంది గదా!

కందుకూరు – దివి కొండయ్యచౌదరి
ఎం. ఎల్. సి.

(ఈ లేఖ నకలునే ఆచార్య ఎన్. జి. రంగాగారికి, సర్దార్ గౌతు లచ్చన్నగారికి, పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డిగారికి విడివిడిగా పంపుకుని చేయికడుక్కున్నారు శ్రీ కొండయ్యచౌదరిగారు–ఇక దీనిపై మా వ్యాఖ్య అంటారా – 'నెల్లూరుముచ్చట్లు' చూడండి. –సం. జ. రై.)

ఐ. ఆర్. 5 విత్తనాలు

22-3-68 తేది జమీన్‌రైతులో "ఐ. ఆర్.-5 విత్తనాలు దొరికేచోటు" అనే శీర్షికచూచి సంతోషించాను.

మీ ప్రకటనపై నాకున్న విశ్వాసం మేరకు సదరు విత్తనాలు 10 కిలోలకుగాను అందులో తెల్పినప్రకారం నాలుగో వంతు అంటే 10 రూపాయలు, ఒకటాలా పదిరూపాయలు మార్చి 25 తేది మని ఆర్డరుచేశాను. ఆ మనియార్డరు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని 'కాబూన్‌సీడ్‌ఫార్మ్స్' వాళ్ళకు 15-4-68 తేదిన చేరినట్లు నాకు రశీదు వచ్చింది. అంతవరకు నాపేర విత్తనాలు పంపలేదు సరికదా, కనీసం జాబు ముక్కయినా రాలేదు.

ఈ విధంగా ప్రకటించడం రైతుల్ని

—కొరవ 7 వ పేజీలో

రష్యా నాయకులారా! జెక్ సీమను ఏమి చేస్తారు?

కాఠిన్యాన్ని, అనౌచిత్యాన్ని ప్రదర్శించారా ఫలితం స్వదేశంలోనే ప్రత్యక్షమవుతుంది!

రష్యా నాయకులారా! జెక్ సీమను ఏంచేస్తారు? ఒకమార్పు జరిగేనరికి ఇంత ఆందోళనా?

మీ బాధను మేమెరుగుదుము. మీరు ఖైదీలు. మీకింతలో విమోచనంలేదు. మీ వంటివారు విముక్తులవుతుంటే మీకేమీ తోచడంలేదు.

హంగరీలో చేసిన ఘాతుకమే, జెక్ సీమలో ప్రత్యక్షమైనది. దానికి బాధ్యులు మీరేగదా!

హంగరీలో విప్లవాన్ని మొదట తెచ్చింది కమ్యూనిస్టులే. ఆ పిమ్మట జంట పట్టాలు తప్పి, అనేకమందిని చంపాలనుకునే నరంలేనివారిని చంపడం జరిగింది. అట్టి చర్యలు ప్రభుత్వాలు జరిపినా, ప్రజలు మూకలు చేసినా క్షంతవ్యములు కావు.

కాని, నాగీ వచ్చి ప్రపంచ సంస్థకు విజ్ఞప్తి చేసినప్పుడు నెమ్మదిగా మీరు ఆలోచించివుంటే, కథ ఇంతవరకు వచ్చేది గాదు. పైగా యుగోస్లావియా ఆశ్రయం నుంచి అభయమిచ్చి నాగీని తీసుకునివెళ్ళి 'హత్య' చేసినారు. మిమ్ములను సభ్య ప్రపంచంలో ఎవరు నమ్ముతారు?

అందువలన, మీతో సంప్రదించకుండానే మీ ప్రదర్శ ఎవరిదారినవారు పోతున్నారు.

మీ చిత్తశుద్ధిని మేము శంకించము. మీ 'సిద్ధాంతం' కోసం ఏ కట్టు అవసరమని మీరు భావించారో, అది మీకూ మీ సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించే వారికీ ముఖ్యమని మీ అభిప్రాయం, విశ్వాసం, నిశ్చయం.

మీరు సంతోషంగా ఒక 'ధర్మం' కోసం కట్టుబడిపోయినారు. అందువలననే మిమ్ములను ఖైదీలని మేమన్నది! అన్యథా మా తాత్పర్యంకాదు.

కాని, కాలం మారింది. సిద్ధాంతం కోసం జనం శాశ్వతంగా జీవించరు, జీవించలేరు. సిద్ధాంతమే, మారిపోయే పరిస్థితిలో, వర్ధిల్లుతూ పోతుంది.

ఈ లోకంలో మునుపు సిద్ధాంతాలకన్నిటికీ ఇట్టి పరివర్తన కలిగింది. ఐతే, తమ సిద్ధాంతం అటువంటిదికాదని-అన్ని లోకంతీరును వర్ణించినదని – లోకాన్ని మార్చివేసే పథకం తమదని 120 ఏండ్ల క్రిందట ఒక ఘోషణా పత్రంలో మీ పరమగురువులు వల్కినసంగతి మాకు జ్ఞాపకం లేకపోలేదు. ఎక్కడ తమ సిద్ధాంతం గట్టిగా వలికిందో అక్కడ వారు మారే జరిగింది. కాని అందులోనుంచి మార్పును కోరేసమయం వచ్చింది. మీ సిద్ధాంతం ఈ మార్పుకు కోరే వర్ధిల్లికి లొంగక తప్పదు.

ఆ మార్పుకు జెక్ సీమ ప్రతీక. దానిని సాధ్యమైనంత సంకుచితపరచి మార్పేమీ లేదనే అభిప్రాయాన్ని కలిగించి, సిద్ధాంత పారిశుద్ధ్యాన్ని కాపాడుకుందామని మీ తాపత్రయం.

మా దేశాన్ని గమనించి మీరు పాఠం నేర్చుకోండి. భారతీయులు గాంధిని అమలు జరపలేరు. అట్లే కమ్యూనిస్టులిక మార్క్స్-లెనిన్ పథకాలకు కట్టుబడి వుండలేరు.

జెక్ సీమ పట్ల మీరే మాత్రమైనా కాఠిన్యం, అనౌచిత్యం ప్రదర్శించారా, దాని ప్రభావం మీకు స్వదేశంలోనే ప్రత్యక్షం అవుతుంది.

గాలి ఏవైపుకు వీస్తున్నదో గమనించారా? ఉదా:- మూడు కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలు వరల్డ్ బ్యాంక్ (World Bank) లో త్వరలో సభ్యులు కానున్నవి. యుగోస్లావియా ఇదివరకే చేరివున్నది. రుమేనియాతో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నవి. జెక్ సీమకూడా చేరవచ్చునని అనుకుంటున్నారు.

లోకవృత్తం

రష్యా వర్ధానీ! నీవూ, నీ రక్షణమంత్రి జెక్ సీమలో చర్చిస్తూ వున్నప్పుడే–వరన్పర రక్షణ సన్నాహాలను కట్టుదిట్టం చేసుకునే విషయమై సంభాషిస్తున్నప్పుడే, రుమేనియా ఏమన్నది? నాటో వద్దు–వార్సా పాక్టు వద్దు–పోపొమ్మన్నది. దేగాల్ నరకను ప్రశంసించింది. ఫ్రాన్స్– రుమేనియాలు కలిసి యూరప్ శాంతిని కాపాడదలచినట్లు సంయుక్త ప్రకటన వెల్వడించింది.

యుగోస్లావియా మీతో ఇప్పటికీ పూర్తిగా ఏకీభవించలేకపోతున్నది. నానా రాజ్యకూటమిని అలీనవు బృందంగా తయారుచేసి, బహుశా తృతీయశక్తిని మార్షల్ టిటో సిద్ధం చేస్తాడేమో?

ఆ సీమలో కమ్యూనిస్టురాజ్యం చెక్కు చెదరకుండా వున్నది. కాని అందులో వచ్చిన మార్పులో? కమ్యూనిస్టు పత్రికలు కావలెనంటే ప్రయాసపడవలెను. మిగిలిన పత్రికలన్నీ బాహాటంగా, స్వేచ్ఛగా అందరికీ లభ్యంకాగలవు. క్రమేపీ బ్రిటిష్ ప్రజల వలె ఆ సీమలో ప్రజలు బహుపోతున్నారని వినికిడి. ప్రభువులను ఆక్షేపించినా బాధ లేదు. తడిగుడ్డ 'మడి' వదలి అదేశంలో కమ్యూనిజం పొడిగుడ్డ 'మడి'కి వచ్చింది. అంతట 'ఇస్త్రీమడతల'లోకి వచ్చింది. హాయిగా వున్నారు జనం. రాజ్యానికి భయంలేదు. కనకనే నిశ్చింతగా లార్డ్ టిటో ప్రపంచపర్యటన చేస్తూవుంటాడు. అతడు నిండుకుండ.

అతడివద్ద, రష్యా నాయకులారా, అనేకమైన అంశాలలో మీరు నేర్చుకొనదగిన విషయాలున్నవి. అంతేగాని మీ అంకెలను జెక్ సీమ అదరిస్తుందనేది కల్ల.

జెక్ కమ్యూనిస్టులు సామ్యులు, స్వతంత్రులు, ఆలోచనాపరులు, బుద్ధిమంతులు. వారి వాంఛను మీరు సహృదయులై అర్థంచేసుకొని, వారి ప్రయోగాన్ని పరిశీలించండి. వారిని వెనుకకు మరలించే విధానాన్ని అనుసరించకండి.

• • •

జెక్ గొడవ రష్యాను వేధిస్తున్నది. వియత్నాం బాధ అమెరికన్లనూ రష్యన్లనూ వేధిస్తున్నది పారిస్ చర్చలు ఫలించడం లేదట. ఐనా, అసహాయ శూరుడైన జాన్సన్ ఇంకను మాస్కో వెళ్ళి, కోసిగిన్ సమక్షంలో ఉత్తరవియత్నాం హో-చి-మిన్ తో చేతులుకల్పి, సంభాషించి, సమస్యను పైసలా చేస్తాడని అంటున్నారు. ఎంతటికైనా తగును!

అలనాడు క్యూబాలో క్రుశ్చేవ్ సంపాదించిన చారిత్రకఖ్యాతిని ఈనాడు వియత్నాంలో ఆర్జించి తన రాజకీయ జీవితాన్ని అదిరంగా ముగింపుచేసుకోవలెనని జాన్సన్ తలంపు కాబోలు!

• • •

మన వేధింపు పొరుగుననే వున్నది. పొరుగు పగ మహాచెడ్డదిగదా!

ఈ పగ అనే పొగ రాజడానికి మన నేస్తం అమెరికా (మనకు మిత్రులు కానివారెవరు?) చక్కగా తోడ్పడుతున్నదని ఆదేశంలోని శాసనమండలిలో బుద్ధిమంతులైనవారు పేర్కొన్నారు. కామిన్యర పోతే ఫ్రాన్స్ వద్ద, చైనావద్ద పాకిస్తాన్ కొంటే?-అని ప్రభుత్వాధికార్లువేసే చిక్కుప్రశ్నకు సమాధానంగా విజయలక్ష్మి ప్రశ్న వేస్తున్నారు: 'మనవద్ద పొందినపిమ్మట ఆ సీమలతో బేరం పెడితేనో?'

—కొరవ 8 వ పేజీలో

వారం వారం

దేశ త్రిమూర్తి

* హరియానా ఫలితం పలుకుబడిగలవారిలో ఒక శాఖకు విజయం
* కేరళ 'కుట్ర' సఫలమైతే...
* అణ్ణాదురై – చిన్నాదురై
* అబ్దుల్లా నిజస్వరూపం వెల్లడైంది!

హర్యానా ఫలితాల తాత్పర్యం? పరిణామం?

1967 ఎన్నికలఫలితాల తాత్పర్యం, పరిణామాలవలెనే ఇది వుండబోతది.

ఆనాటి ఓటు ప్రతిపక్షాలకెంత అనుకూలమో, ఈనాటిఓటు కాంగ్రెస్‌పార్టీకి అంతే అనుకూలం. ఆనాడు ప్రతిపక్షాలను ఒక్కమ్మడిగా జనం అభిమానించలేదు, కాని కాంగ్రెసును పడగొట్టినారు. ఈనాడు హర్యానాలో ఓటర్లు కాంగ్రెసును అభిమానించి, ప్రతిపక్షాలను పడగొట్టలేదు.

మనదేశంలో ఓటర్ పల్లెటూళ్ళలో యేవిధంగా బ్రతుకుతున్నాడో, ఎవరి పలుకుబడికిలోనై అవ్యక్తి వర్తించడం జరుగుతున్నదో గమనిస్తే ఓటువిలువ తెలుస్తుంది. అట్టి విలువపై గంతులేసేఅభ్యర్థులను ఏమనవలెనో తెలియకున్నది.

ఎన్నికలలో అభ్యర్థులు వ్యయంగా తమ పలుకుబడిద్వారా ఓటర్లను తిప్పుకునే దానికిచేసేచర్యలు అందరికీతెలిసినవే. ఇనప్పటికీ అట్టి ఎన్నికలఫలితాలు ప్రజావాణిని స్పష్టీకరించినవని ప్రకటించడం సబబా?

అది ప్రజావాణికాదే, పలుకుబడివాణి!

ఒకవ్యాధు పలుకుబడితో నిమిత్తం లేకుండా ఒకానొకఆవేశంలో స్థానికంగా పోలింగ్ సంభవం. కాని అట్టి సంఘటన అతి అరుదు!

పలుకుబడిగలవారు యెందుకు ఒక అభ్యర్థిని అభిమానిస్తారు, మరెందుకు మరొకరిని తోసివేస్తారు? – అనే అంశం హేతువాదానికి నిల్వదు. ఏదో ఒకవిధమైన దురభిమానం లేక విపరీతమైన ప్రీతి, ఎదటిగ్రూప్ గ్రామంలో బలపరచేవ్యక్తిపై

—కొరవ 11 వ పేజీలో

రైతులు హృదయంవిప్పి చెప్పుకుంటే తిమ్మారెడ్డికి చెప్పుకోవాలి-
సానుభూతితో, శ్రద్ధతో వింటే తిమ్మారెడ్డే వినాలి!

వ్యవసాయమంత్రి ముందు నెల్లూరు రైతాంగ ఘోష!

అనేకానేక నిత్యసమస్యలగూర్చి ఆవేదనా పూర్వకమైన నిర్వేదాలు, నివేదనలు

చెప్పుకొనేవారికి వినేవాడుండాల. వినే వాళ్ళకు ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో కరవేమీ లేదు. ఒక చెవితో వినేది ఇంకో చెవిగుండా బయటకు పంపుతూ, అవ్యక్తంగా పూ కొడుతూ, ఏమడిగినా కాదనకుండా, ఏదీ చేయకుండడం నేటి రాజకీయవాదుల సహజ లక్షణం. నివేదికలు తీసుకోవడం కాక ముందానే బుట్టదాఖలు చేయడంకూడా పరిపాటి. వీటన్నిటికీ వ్యవసాయ మంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారు మినహాయింపని చెప్పక తప్పదు. ఇతరవిషయాలెట్లున్నా, రైతులకు సంబంధించినంతవరకు తిమ్మారెడ్డిగారి శ్రద్ధాసక్తులు, చిత్తశుద్ధి అపూర్వంగా, అభినందనీయంగా వుంటాయి. ఎన్నినిందలకు గురైనా, ఎంత దూరానికి పాల్పడవలసి వచ్చినా, ఎన్ని విమర్శలు భరించవలసి వచ్చినా తన ధర్మపథాన్ని వీడని నిర్భయ సంకల్పుడు శ్రీ తిమ్మారెడ్డి. అందువల్లే రైతులు హృదయంవిప్పి చెప్పుకోవాలంటే ఒక్క తిమ్మారెడ్డిగారితోనే చెప్పుకోవాలి; సానుభూతితో, శ్రద్ధతో వింటే తిమ్మారెడ్డే వినాలి అనే దృఢాభిప్రాయం ఒకటి రైతాంగంలో నాటుకున్నది. అందువల్లే తిమ్మారెడ్డి ఎక్కడచేరినా రైతులు మూగుతారు; రైతులున్న చోటుకు తిమ్మారెడ్డిగారుపోతారు.

తిమ్మారెడ్డిగారు 17 తేది నెల్లూరు వచ్చారు, రైతుల సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఏకదమ్మున 220 ఎకరాలు హైబ్రిడ్ వరి సాగుచేశారనివిని, తనంతట

తానుగా మోడేగుంటకుపోయి దేవళ్లవారి క్షేత్రాన్నిసందర్శించి, సాహసోపేతుడైన ఆ యువకర్షకుడు శ్రీ దేవళ్ళ సుబ్బారెడ్డిని వీపు తట్టివచ్చారు. ఇది అధికార్లు ఏర్పాటు చేసిందికాదు; దేవళ్లవారు పిలిచిందికాదు. అట్లనే ఆత్మకూరు తాలూకా దూబగుంటలో శ్రీ కాకాణి రమణారెడ్డిగారి 'బలరామ క్షేత్రాన్ని' తిలకించి, వంపుకు ప్రారంభోత్సవం జరిపివచ్చారు. ఏ మంత్రి ఆ శాఖ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం జరుగుతుంటుంది. తిమ్మారెడ్డిమాత్రం వ్యవసాయ మంత్రికాబట్టి వీటిలో పాల్గొన్నాడనలేము. పరిశ్రమల శాఖకు మంత్రిఅయినా; ఆయన పాల్గొనబోయేది, కలిసిమెలిసి వుండబోయేది రైతుల కార్యక్రమాలలోనే, రైతుల మధ్యనే. అధికారికంగాని ఒక అనురాగానుబంధం రైతాంగంతో వారికున్నది.

జి. వ. హాలులో జరిగిన సమావేశానికి జి. వ. ఛైర్మన్ శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారే అధ్యక్షతవహించారు. కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్; వ్యవసాయ, ఇరిగేషన్ శాఖోద్యోగులు; పెక్కుమంది రైతులు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. హాలు కిటకిటలాడింది.

తిమ్మారెడ్డిగారు రైతులను తమతమ సమస్యలను వివరించమన్నారు. పేనా కాగితం తీసుకొని చెప్పే అంశాలన్నీ వ్రాసుకుంటూ కూర్చున్నారు. మొదట చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు సోమశిల ప్రాజెక్టు మొదలు వేరుశనగ ధరవరకు అనేక విషయాలనుగూర్చి నివేదించారు. సోమశిల సంగతి ఎట్లున్నా; సంగం, నెల్లూరు ఆనకట్టలవద్దనున్న షట్టర్లను రీమాడల్ చేసి, ఎత్తుపెంచి, కొంతకుకొంతైనా పారుదల సౌకర్యం అధికం చేయవలసిందిగా కోరారు. బుల్ డోజర్లకు, పవర్ డ్రిల్సుకు శిక్షణ పొందినవారు లేని శోచనీయస్థితి మంత్రిదృష్టికి తెచ్చారు. ట్రాక్టర్ల కొరత, మరీ స్పేర్ పార్టుల కొరత దారుణంగా వుందని చెప్పారు. విద్యుచ్ఛక్తికి అప్పు యిచ్చే నిర్బంధం లేకుండా చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేశారు. గూడూరుప్రాంతంలో మైకాగనులకిచ్చిన దానినికూడా లెక్క వేసి ఎంతో యిచ్చినట్లు చిత్రిస్తారుకాని, వ్యవసాయానికి ఎంతయిచ్చిందిచూస్తే తెలుస్తుందన్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో వెనుకబడిన ప్రాంతానికి ప్రాధాన్యత యివ్వడం న్యాయమన్నారు. వేరుశనగ, మిరప, పెసర-మినుము వగైరాలకు ధరలు పడిపోయి, అసలు కొనేవాడుదేలేక మెట్ట తాలూకాల రైతాంగం కృంగిపోయి వుందని, మార్కెటింగు సౌకర్యం కల్గించి, వారికి సహాయపడవలసిందిగా కోరారు. పశువులమేత (Cattle feed mixing plant), భూసార పరీక్ష కేంద్రాలను నెలకొల్పవలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేశారు.

నల్ల పుట్టి నెల్లూరులో 600; మద్రాసులో 900!

కోట సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి ముఖ్యంగా రెండు విషయాలను మంత్రిగారికి నివేదించారు. ఐ. ఆర్. 8 వేయమంటున్నారు, కాగనే

—కొరవ 8 వ పేజీలో

ఆలూరు జిల్లా మునసబుగారి కోర్టులో

E. P. 5 of 68 in Adavani D. M. C. O. S. 271 of 63.

మెదేహాళు రుద్రగౌడ్ .... —డిక్రిహోల్డర్.

గాంజా చన్నబసప్ప .... —జెడ్జిమెంటు డెట్టర్.

బహిరంగ వేలం ప్రకటన:-

ఇందువల్ల యావన్మందికి తెలియపరచడమేమనగా:-

పై నెంబరు దాఖలా జడ్జిమెంటు డెట్టర్ కు పూర్తి సీటుల్ ఇంటరెస్టు వుండి, అతనికి చెందినట్టి ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా సర్వేనెంబర్లుగల స్థిరాస్థిని, సదరు నెంబరులోని డిక్రిహోల్డరుకు రావలసిన బాకీని రాబట్టుకొనుటకుగాను పై కోర్టువారు తమకోర్టు ఆవరణయందు 19-6-68 తేది పగలు 11 గంటల నుండి సాయంత్రము 5 గంటల వరకు బహిరంగముగా వేలము వేయుదురు. ఇష్టమున్నవారు వేలములో పాల్గొని పై కోర్టువారి షరతులకు లోబడి సవాలు చేయవచ్చును. పై నెంబరు దాఖలా డిక్రిహోల్డరు కూడా పై వేలంతో పాల్గొని సవాలు చేయుటకు అనుమతిని కోరుచూ పై కోర్టువారికి ఇ. ఏ. నె. 58/68 రు ద్వారా మనవిచేసికొనియున్నారు.

వి. నూ:- ఆలూరు సబ్ రిజిస్ట్రారుగారి ఇ. సి. దాఖలా అయితమునే ఓ. ఎస్. నె. 271/63 రు D. M. C. Adoni గా దాఖలు చేసి యీ డిక్రీని పొంది యున్నందువల్ల యెటాంటెన్సులు లేవు.

షెడ్యూలు:- కర్నూలు రి. డి. ఆలూరు స. రి. డి కు చెందిన ఆలూరు తాలూకా, మెదెహాళు గ్రామం సర్కారువుంట భూముల వివరము:-

సర్వే నె.	విస్తీర్ణం	హెక్టర్లు	తరం	డి. హో. కిమ్మతు	—అమీనా కిమ్మతు
(1) 5 పైకి	5—00	2.0234	8-7-0	రూ. 3000/-	రూ. 1000/- లు.
(2) 6 పైకి	4—75	1.9222	8-1-0		రూ. 800/- లు.

పై రెండు సర్వే నెంబర్లు ఒకేస్థాయి. కావున కామతా చెక్కుబంది:- [తూ] గాంజా కర్షైబసప్ప భూమి [ప] గోనహాళ ద్యావమ్మ భూమి [ఉ] గాంజా పొంపన్గౌడభూమి [ద] కుర్వ అంజినప్ప మరియు దళవాయి అయ్యప్ప భూములు. డిక్రిహోల్డరు కిమ్మతును అంగీకరించి పై కోర్టువారు సర్కారు సవాలు రూ. 3000/- లుగా నిర్ణయించినారు.

—బి. రామాంజనేయులు - డిక్రిహోల్డరు అడ్వకేటు.

నిరాదరింపబడుతున్న నెల్లూరుజిల్లా శిల్పశోభ-3

కనిగిరిసీమలో కనుమరుగైవున్న అద్భుత కళాక్షేత్రం!

జమీన్‌రైతు ఉగాది సంచికలో ఎం. గో. రె. గారు 'నిరాదరింపబడుతున్న నెల్లూరుజిల్లా శిల్పకళ' అనేవ్యాసంలో కనిగిరి తాలూకాలోని ''శైవకోన''లో నిక్షిప్తమైవున్న శిల్పసంపద యెట్లా నిరాదరణకు గురిఅవుతున్నదో నిరూపించి వున్నారు. అంతేగాక జిల్లాలో యింకా అనేకచోట్ల యిట్లే నిరాదరణకు గురిఅవుతున్న పెక్కు కళాఖండాలనుగూర్చికూడా పేర్కొన్నారు.

ఆ వ్యాసాన్ని ఆసాంతం చదివిన తర్వాత ఎం. గో. రె. గారి బరువైన కట్టుబాట్లతో నేనూ పాలువంచుకోవాలని పించింది. ఈ విషయాల్లో ఆసక్తివున్న వారికికూడా బాడతెలియకుండా కనిగిరి తాలూకా చిట్టచివరన వెలుగొండ లోయల్లో కనుమరుగైవున్న నందనవన ప్రాంతపు గిరిదారణ్య మధ్యంలో నిక్షిప్తమైవున్న మల్లప్పశెల అనే గౌతమాశ్రమం కాలగర్భంలో కలిసిపోతుండడం గాఢసంతాపకరమైనవిషయం. అపురూపకళాశోభితమై, అత్యంత పురాతన చారిత్రకస్థలమైన యీ క్షేత్రం యిట్లా విగ్రహంపులేకుండా అణగారిపోవడం మిక్కిలి బాధాకరంగా భావిస్తూ కనీసందీన్నరూపన్యథావారైనా జిల్లావాసులకు ఎరుకపరుస్తామనే వుద్దేశ్యంతో యీ వ్యాసానిక వ్రాస్తున్నాను.

ఈ పురాతనక్షేత్రం జిల్లా చివరన కనిగిరితాలూకా పశ్చిమసరిహద్దులో ఏమాత్రం రాకపోకలకు అనువుగాని నందన వన ప్రాంతంలోని వెలుగొండ లోయలో వుంది. ఇది వెంకటేశ్వరనివాసమైన శేషశైల పృచ్ఛభాగం. సహజవృక్షలతాగుల్మ శోభితాలైన లోయలతోను, ఎత్తయిన శిఖరాలతోను ప్రకృతిరామణీయకతకు పుట్టినిల్లయినస్థలం. భూమట్టానికి 2 వేల అడుగుల ఎత్తునవున్న కొండల్లో యీ క్షేత్రం అపురూప కళాశోభితమై అత్యంత దర్శనీయంగా వెలసివున్నది.

శ్రీ తెలకపల్లి
వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశర్మ

కనిగిరినుండి కంభంపోయే రోడ్డులో 10 మైళ్లల్లో వున్న తిమ్మారెడ్డిపల్లికి వచ్చి అక్కడనుండి నందనవనం దాకా అడపాదడపాగా వేయబడిన సమితిరోడ్డులో రావచ్చును. తిమ్మారెడ్డిపల్లెనుండి పడమట 12 మైళ్ల దూరంలో యీ 'మల్లప్పశెల' వుంది. దీనికి నాలుగుమైళ్ల తూర్పుగా యిక్కడి ప్రధాన గ్రామాల్లో పాతదైన 'నందనవనం' వుంది. ఇక్కడ మజిలీ కంత అనుకూలంగా వుండకపోతే, మా స్వగ్రామమైన ఆనందపురం అగ్రహారంలో మకాం వేసేదానికి కాస్త అనువుగా వుంటుంది. ఆనందపురం అగ్రహారం నందనవనానికి చేరువలోనేవుంది. మట్టిరోడ్డుకూడావుంది, జీవబుల్ రోడ్డే. జీపులోవస్తే మావూరునుండిగాని నందన వనంనుండిగాని యీ క్షేత్రానికి మైలు దూరందాకా జీపులో వెళ్ళవచ్చును.

ఈ గ్రామప్రాంతాలు దాటుకుని, సాంద్రారణ్యమధ్యంగాసాగే కాలిబాటన మూడుమైళ్ళు ప్రయాణిస్తే యీ పర్వత ప్రదేశం చేరగలం. అక్కడనుండి నాల్గు ఫర్లాంగుల మేరఎత్తయిన సోపానమార్గం

—కొరవ 10 వ పేజీలో

వనితా వేదిక

ప్రేమ వివాహాలు ప్రమాదకరమే!

ఆశావాదులం, కార్యశూరులం, కర్మవీరులంఅని చెప్పుకొంటున్న ఈయుగంలో కూడా, యితరసౌఖ్యాలు, యితర సాధక బాధకాలకంటె వివాహాలే అగ్రస్థానాన్ని ఆక్రమిస్తున్నాయి. ప్రణయంకంటె పెళ్ళి ప్రధానమయిపోయింది. వ్యక్తిగత ప్రవర్తనలు, తాత్కాలిక చర్యలు ద్వితీయ స్థానాలను ఆక్రమిస్తున్నాయి. అందానికి కూడా ప్రాముఖ్యత తగ్గిపోయింది.

'వివాహాలు - వాటివెనుక ఆశయాలు' అన్న అంశంపై యిటీవలనే పశ్చిమ జర్మనీలో ఒక సర్వే జరిగింది. వివాహానికి ముందు ఆయావ్యక్తుల రూపురేఖలు, ఆర్థిక స్తోమత మొదలయినవి నూరింట ఐదుగురు పురుషులకు, నూరింట తొమ్మిదిమంది స్త్రీలకు ముఖ్యమయినవి. ఇలాంటి వే ఎన్నోఅంశాలు యీ సర్వేలో వెల్లడి అయినాయి. ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ జర్మనీయొక్క కుటుంబ వ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖ యిటీవలనే ప్రారంభిస్తున్న దీనికి సంబంధించిన సర్వే ఒక దానిని జరిపించి, సమీక్షమైన నివేదిక వొకదానిని సిద్ధం చేయించింది. వివాహాలలో వుండే చిక్కులు, ఆదర్శమైన కుటుంబానికి వుండే పిల్లలసంఖ్య, విద్యార్హతల ప్రమాణాలు, కనీసపు ఆదాయాలపరిమితి, ఇతర నిత్యజీవనసమస్యలు యీ నివేదికలో స్పష్టంగా ప్రకటింపబడ్డాయి.

ఈ సర్వేలో మరో వింత విషయం నిరూపణ అయింది. యవ్వనపు ఆవేశాల ఫలితంగా, పూర్వాపరాల విచక్షణలేక జరిగిన వివాహాలు అనతికాలంలో వటావంచలయి, ఆ దంపతుల పాలిటి నరకన్యలయ్యాయి. అందువల్ల 1957 నుండి 1965 వరకు వున్న మధ్యకాలంలో, 21 సంవత్సరాల లోపు దంపతుల మధ్యనే గాక, వయస్సురాని యువకులుకూడా జరుపుకున్న వివాహాలు మూలకంగా పెరిగిపోయాయి. దీనసంఖ్య కనీసం 35 శాతం పెరిగింది. 26-30 సంవత్సరాల మధ్య వివాహం చేసికొన్నవారిలో ఏర్పడిన విడా

—కొరవ 10 వ పేజీలో

క్షణక్షణం విఫలమవుతున్న విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా!

పల్లెల్లో అలజడి: కిరోసిన్ కరవు

ఎండాకాలంవస్తే పల్లె ప్రజలను వేధించుకతినే ముఖ్యసమస్య విద్యుచ్ఛక్తి అవిందర సరఫరా. ఉత్తరాదివాళ్ళకు వేసవి కాలం-వానాకాలం అనే తేడా లేకుండా యిది నిత్యానుభవమనుకోండి! 365 రోజుల్లో నెల్లూరులో విద్యుచ్ఛక్తి విఫలం కాని రోజంటూ ఒకటి వుంటుందా అని మా అనుమానం. వుండదు అని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. పట్టణాల్లో అనుభవంకూడా ఇదే అయినా, ఎండాకాలం వచ్చినవుడు కాని ఆ యిబ్బంది, అబాధ వారికి పూర్తిగా తెలియదు. తక్కినప్పుడుపోతే దీపాలు, ఫానులు వగైరాలకు మాత్రమే ఇబ్బంది. ప్రొద్దుపోయేటప్పటికి ఎటూ సరఫరా వస్తుందికాబట్టి, రాత్రిపూట దీపాలకు అవస్థలేదు. కాని వేసవివస్తే పల్లెల్లో విద్యుచ్ఛక్తి వుపయోగం వ్యవసాయానికే ప్రధానంగా వుంటుంది. ఆ వేసవిలోనే సరఫరా అందరైపోతే, రైతు నెత్తినోట బాదుకోక తప్పదు.

ఇటీవల చూస్తున్నాం- విద్యుచ్ఛక్తి విఫలం కాని క్షణం వుండడంలేదంటే నమ్మండి. మొన్నొకరోజు ఈ విలేఖరి లెక్కిస్తూ కూర్చుంటే పది నిమిషాలలో కాపోలు ఐదుసార్లు పోయింది. ప్రతి పది నిమిషాలు ఈ విధంగానే వుంటుందని చెప్పముకాని, క్షణక్షణానికి పోతూ వస్తూ రైతులను వేధించుకతింటున్నదని మాత్రం చెప్పకతప్పదు.

వ్యవసాయం ఇప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తిమీద ఆధారపడివుంది. విద్యుచ్ఛక్తి వుంటేనే పైర్లు, పంటలు. వానాకాలంలో విద్యుచ్ఛక్తి వున్నదా లేదా అని విచారించేవాడు వుండడు. ఎండాకాలంవస్తే ఏ క్షణంలో పోతుందో ఏమోనని ఆందోళన చెందనివాడూ వుండడు. ఫిల్టర్ పాయింట్లు, లిఫ్ట్ ఇర్రిగేషన్లు ఎక్కువైపోయాయి.

వేసవిలో ఎడగారుపైర్లన్నీ విధిక్కిందనే వేయబడతాయి. ఇదీగాక జనవరి తర్వాత వేసేపైర్లకుకూడా కొంతవరకుఇదే ఆధారం. ఇక తోటలకు సరేసరి. ఈ పరిస్థితుల్లో తరచు విద్యుచ్ఛక్తి విఫలమవుతుంటే, రైతుకు ఎంతకష్టమో, ఎంతఖర్చో, ఎంత నష్టమో వూహించండి. ప్రతిమోటారువద్దా ఇరవైనాలుగు గంటలూ ఒకమనిషి శవజాగరంవలె కనిపెట్టుకొని వుంటేకాని, మోటారు పనిచేసే అవకాశముండదు. తరచు సరఫరా విఘాతం కావడంవల్ల మోటార్లు చెడిపొయ్యేవిషయం అటుంచి; రెడ్డొచ్చె మొదలాడు అన్నట్లు. పారింది ఆగిపోయి మళ్లా పారిందే పారవలసి

—కొరవ 12 వ పేజీలో

కూనిరాగాలు

లోకలిస్ట్

నానావిధ సాంస్కృతిక విషయాలు

వేసవి సెలవులకు పేదకు ద్రార్యామణితోకూడా మద్రాసుకు వెళ్ళినా. మామూలు మాదిరిగా సినిమాలు చూల్లేదు, బీచ్ కెళ్ళలేదు, మౌంట్‌రోడ్డమ్మట కాళ్ళరగా విహరించనూలేదు. ఎక్కడికెళ్ళినా 'లోకలిస్టు' ను నెల్లూరు విషయాలే వెంటాడుతుంటాయని ప్రత్యేకించి చెప్పనక్కరలేదనుకొంటాను. అనేకానేక నెల్లూరు పాతవిషయాలను మెదడులో గూడుకట్టించుకుని మరీవెళ్లాను మద్రాసుకు.

కవిత్రయ జయంతులపేర 50 ఏళ్ళుగా దాదాపు నిరంతరాయంగా జరుగుతున్న సాహిత్యసభలకు సంబంధించి వొక సమగ్రగ్రంథం వెలువరించాలనేకృషిలో ప్రోగ్రెసివ్ యూనియన్‌వారు కొంతకృషి జరుపుతున్నారు. 1915 లో స్వర్గీయ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు తిక్కన జయంతిసభలో ప్రారంభకులుగా వచ్చి వుపన్యసించారు. తదాదిగా ఎందరెందరో పండితులు, కవులు, వేత్తలు కవిత్రయ భారతవిశేషాలపై ప్రసంగించారు.

వెల్చేర్ల వెంకటశాస్త్రి, శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, నాగపూడి కుప్పుస్వామయ్య, మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ, సి. ఆర్. రెడ్డి, పానగల్లు రాజా, కాశా సుబ్బరాయశాస్త్రి, వేదం వెంకటరాయశాస్త్రి కవికోకిల, విశ్వనాథ, జాషువా, పింగళి లక్ష్మీకాంతం, పి. వి. రాజ

—కొరవ 7 వ పేజీలో

వార్షికోత్సవాలు

'విడవలూరు విచిత్రం'

—చూడవచ్చిన ఆరుద్ర

ఆరుద్రగారు అలిసిపోయినట్లు అన్నారు-విడవలూరు విచిత్రం - అని. నిజమేమరి. విడవలూరు సంపన్నమైన గ్రామమే అయినా వాకవిధంగా చాల చిన్న వూరే. అరువేలకుమించి జనాభా లేకపోయినా యిప్పుడిగా అనేక ప్రతిపయోగ సంస్థలు, సౌకర్యాలు ఏర్పడ్డాయి. మనుషుల అనువతి, పశువుల అనువత్రి- పంచాయతీ రాజ్యం పుణ్యాన అనేక గ్రామాల్లో వెలసినట్టే యిక్కడా వెలసినాయి. హైస్కూలు, ఇకరెంటు, ఫోను, రోడ్డు సౌకర్యాలుకూడా ఏర్పడ్డాయి. ఒక సినిమాహాలుకూడా వెలసింది.

ఇంతచిన్నవూరే అయినా ఏకంగా వాకప్రభుత్వకాలేజీ ఏర్పడింది, శ్రీ పొన్నలూరు రామచంద్రారెడ్డిగారి పుణ్యాన. ఇంతవరకు పెద్ద విచిత్రమైన విషయమేమీ లేకపోవచ్చు.

ఇక విచిత్రమైన అంశమల్లా -యీ కుగ్రామంలో ఇంగ్లీషు కాన్వెంటుస్కూలు

— కొరవ 12 వ పేజీలో

सुफला

ఎటువంటి పంటకైనా
ఎటువంటి భూమికైనా

సుఫల
20 : 20
(ట్రాంబేవారి సరికొత్త మిశ్రమ ఎరువు)

సుఫలలో ఏమున్నది?

నత్రజని 20 శాతము - ఇందులో

- 48 శాతము నైట్రేట్ రూపంలో ఉండి వెంటనే మొక్కలు సవకంగా పెరగటానికి తోడ్పడుతుంది.
- 52 శాతము అమోనియా రూపంలో పెరిగే పంటకు సహాయపడి వృద్ధిచేస్తుంది.

ఫాస్ఫేటు 20 శాతము

- నూటికి నూరుపాళ్ళు సంపూర్ణంగా వినియోగం అవుతుంది. అందులో 30 శాతం వెంటనే నీటిలో కరిగి మొక్కలు వెంటనే పీల్చుకునే రూపంలో వుంటుంది.

ఇతర పోషక పదార్థములు –

- మెగ్నీషియం – మెగ్నీషియం ఆక్సైడ్‌గాను దాదాపు 1.75 శాతము.
- గంధకం – సల్ఫర్ ట్రైఆక్సైడ్‌గా 1 శాతము.
- కాల్షియం – కాల్షియం ఆక్సైడ్‌గా 14 శాతము.

★ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రతిచోటా అనుమతి పొందిన మా స్థానిక డీలర్లవద్ద సమృద్ధిగా లభిస్తుంది ★
★ ఉచిత భూసార పరీక్షకు, వ్యవసాయ విషయాల సలహాలకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి ★

ప్రాంతీయ ఆఫీసు:-

ది ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, ట్రాంబే యూనిట్,

5-10-173, ఫతేమైదాన్ రోడ్డు, హైదరాబాద్ - ఫోన్ - 37616.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

కొండయ్యచౌదరిగారి ఖండన

శ్రీ దివి కొండయ్యచౌదరిగారి జాబును ఈ సంచికలోనే 'జనవాణి' శీర్షిక క్రింద చదివారు. 10 తేది సంచికలో ప్రకటించిన వారి ఆత్మకూరు ఉపన్యాసంపై 20 తేది వ్రాసిన ఖండన అది.

మొదటి విషయం: ఏదైనా పత్రికలో ఒక విషయం వచ్చినపుడు దానిపై ఖండనకాని, వాద ప్రతివాదాలుకాని ఆ పత్రికకే పంపడం, అది ప్రకటించడం సాంప్రదాయం. ఆ పత్రిక ప్రకటించకుంటే వేరేమార్గాలు అనుసరించాలి. కొండయ్యచౌదరిగారు ఆదార్యరంగా, సర్దార్ లచ్చన్న, పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డిగారలకు నకళ్ళను పంపినట్లు మాకు వ్రాసిన జాబులో వ్రల్లేఖిదారు. కాని ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపారు. ఆ అవసరం ఏమిటో అర్థంకాదు.

ఉపన్యాసం విషయం: మా ప్రతినిధి- ఆత్మకూరు ప్రజలకు ఎంతో సేవచేసిన అనం సంజీవరెడ్డిని ఓడించి పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డిగార్ని ఎన్నుకోవడం ద్వారా ఆత్మకూరు ఓటర్లు పొరపాటు చేశారని కొండయ్యచౌదరిగారన్నట్లు వ్రాశారు. ఇంకొక బాధ్యతగలవ్యక్తి - రామచంద్రారెడ్డిగార్ని ఎన్నుకోవడం పొరపాటని కాకుండ, సంజీవరెడ్డిగార్ని ఓడించుట ద్వారా పొరపాటు చేశారని అన్నాడని చెప్పారు. ఒక బాధ్యతగలవ్యక్తి అనిమే మంటున్న మీరు కొండయ్యచౌదరిగారి స్నేహితుల; కొండయ్యచౌదరిగారి ఆ మాటలు ప్రకటించకుండేమిటి అని చనువుతో అన్నవారు. కొండయ్యచౌదరి ఆ మాటలన్నప్పుడే అది స్వతంత్రపార్టీలో రచ్చకు అవకాశమిస్తుందని తానభిప్రాయపడ్డానని ఆ స్నేహితుడన్నాడు. అంటే: సంజీవరెడ్డిని ఓడించుటద్వారా ఆత్మకూరు ఓటర్లు పొరపాటుచేశారని కొండయ్యచౌదరిగారన్నది అక్షరాలా నిజమని ధృవపడుతుంది. ఇందులో సందేహించ దానికి కించిత్ కూడా అవకాశంలేదు. రామచంద్రారెడ్డిని ఎన్నుకోవడం పొరపాటన్నా, సంజీవరెడ్డిని ఓడించడం పొరపాటన్నా అర్థం-సంజీవరెడ్డి గెలుపు, రామచంద్రారెడ్డి ఓటమి అని వేరుగా చెప్పాలా?

తాను రామచంద్రారెడ్డిగారి పేరును గాని, ఆత్మకూరు నియోజకవర్గ ఎన్నిక ఫలితాన్నిగూర్చిగాని ప్రస్తావన చేయనేలేదంటూ- ఇతర తాలూకాలవారి ఆగ్రహానికి గురియైకూడా సంజీవరెడ్డి ఆత్మకూరుకు సేవచేసివున్నారని, కాని వారు ఆతాలూకావారి పరిపూర్ణ విశ్వాసాన్ని చూరగొనలేకపోయారని, ఇదే విధంగా 1952 లో ఉదయగిరిలో గోపాలరెడ్డిగారికి జరిగిందనిమాత్రం తానన్నట్లు వ్రాస్తున్నారు. ఇది ఆత్మకూరు ఫలితాన్ని ప్రస్తావన చేయకుండడమేనేమో పాఠకులు తేల్చుకోగలరు. ఆనాడు ఆ తాలూకాకు ఎంతోచేసిన గోపాలరెడ్డిగారిని ఉదయగిరివారు ఓడించడం అన్యాయమని అందరూ అన్నారు. ఇప్పుడు కొండయ్యచౌదరిగారు సంజీవరెడ్డిగారి విషయంలో గోపాలరెడ్డిగారి సామ్యాన్ని తీసుకురావడంలో, సంజీవరెడ్డిని ఓడించడం అన్యాయమనేభావం ధ్వనించదా? మీరేచెప్పండి!

'వల్లీశ్వర' చిత్రంలో కాబోలు, ఒక తల్లి పుల్లోళ్ల పురాణాన్ని పారబట్టి అభిరుచి ఎవరెట్లాపోతే నాకేం అంటుంది; అట్లానే కొండయ్యచౌదరిగారు ఈ గొడవంతా పీకదువ పెట్టడం తనవనిగాదంటూనే జిల్లా కాంగ్రెస్‌లోని రెండువర్గాలమధ్య మేము అగాధాన్ని పెంచామంటూనే, తనకాగొడవ అక్కర్లేదంటున్నారు. వార్తాప్రాధాన్యంకలిగిన నిత్యరాజకీయ సంఘటనలు, సంగతులు, నాయకులనుకునేవారి ధోరణులు పాఠకుల కందించడం అగాధాన్ని పెంచడమే అయితే దానికి మేమేమీ చేయలేము. పత్రికలధర్మం పాఠకులపట్లనేకాని, నీతినిజాయతీలులేని రాజకీయాలపట్లకాదు. తమపార్టీల శ్రేయస్సునేట్ల తమకులేని శక్తి బాధ్యతలను పత్రికలకుండాలని వీరుఆశించడం పొరపాటు. ప్రజాజీవితానికి అద్దాలవంటివి పత్రికలు. అందులో సాక్షాత్కరించే తమ రూపురేఖావిలాసాలను చూచుకొని సిగ్గుచెందకుండా, ఆ అద్దాలను పగులగొట్ట పూనుకునే రాజకీయనాయకులున్నారు మనకు. ఆలోపం అద్దానిదికాదు.

కొండయ్యచౌదరిగారు ఇంతేమేమో వ్రాస్తున్నారు: ఇంకెవరెవర్నో అన్యాపదేశంగా ఎత్తిపొడుస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ వాళ్ళ మీటింగుకు పగటట్టుకోపొయ్యి, సంజీవరెడ్డి- చంద్రశేఖర రెడ్డిగారల గుణగణాలను సంస్తుతించి, వారి ఐక్యతను హర్షించి, తన ఈ అద్వా ఉపచర్యకు పీసమర్థ దొరక్క ఆత్మకూరుకు పోవడం మాకు కోపకారణమని మామీద పడతాడు! సద్ద్వేషాలులేని తాము ఇంతకుముందు కాంగ్రెస్‌వాళ్ళసభలు ఎవరెవరివి ఎన్నిన్నింటికి హాజరయ్యాడో కాస్త వెల్లడిస్తే బాగుంటుందిగదా!

కొండయ్యచౌదరిగారు! జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు మీపార్టీ ముఖ్యుల రాజకీయాలు తెలియనివారులేరు. మీ అందరి రాజకీయాలు కాంగ్రెస్‌గ్రూపు రాజకీయాలతో ముడిపడిపోయాయని; మీరందరూ కాంగ్రెస్ నాయకులచుట్టూ పరిభ్రమించే ఉపగ్రహాలైపోయ్యారనికూడా తెలియనివారులేరు. జిల్లాలో ఏ ఎన్నిక వచ్చినా, జి. ప. లో ఏ ఓటింగువచ్చినా మీపార్టీవారు చీలిపోయి ఓటు చేయడమూ తెలియనివారులేరు. అటువంటి మీపార్టీ ఇంటికి ఇంకొకరొచ్చి నిప్పు పెట్టాలా సోదరా?

జిల్లాలోని కాంగ్రెస్ గ్రూపుల్లో మీరు అనంవారి అనుకూలురు; పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి, ధనెంకుల నరసింహం ప్రభృతులు విప్లవవర్గీయులు. వాళ్ల విప్లవ వర్గసమావేశాలకు (నరసింహంగారు ఎప్పుడూ పోయేట్లులేదు) హాజరైతే, మీరు అనంవారి సభలకు హాజరవుతారు. వాళ్ళది నాలుగుగోడలమధ్య వ్యవహారమైతే, మీది బహిరంగ వేదికోపన్యాసాలు. ఇది జగమెరిగినసత్యం; మీరు జగమెరిగిన బ్రాహ్మలు. ఇందులో రహస్యాలులేవు, దాచేవిషయాలుకావు. రామచంద్రా రెడ్డిగారు కాంగ్రెస్‌వాళ్ళతో తిరిగిన పినాడూ అది ప్రపంచానికి తెలియకూడదని తాపత్రయపడలేదు; ఆయా సందర్భాలలో కాంగ్రెస్ వాదులందరితోపాటు తనపేరు వస్తే, వేయవద్దని పత్రికలవారిని కోరలేదు; వారిమీద విరుచుకపడలేదు. అటువంటప్పుడు మీ ఆత్మకూరు పోకడ, ప్రసంగానికి సంబంధించిమాత్రం సమర్థనలు, సవరణలు ఎందుకు చెప్పా- పార్టీ పైవాళ్ళకోసం తప్ప?

కొండయ్యచౌదరిగారు చెప్పినట్లు వాస్తవాన్ని చెప్పకుంటే పాఠకులకు అపచారం చేసినట్లే అవుతుంది. అందువల్ల యింత వివరంగా పోవలసివచ్చింది. అన్యథా భావించరనే అభిప్రాయం. ఈ చర్చలో సంజీవరెడ్డిగారు మమ్మల్ని అపార్థం చేసుకోకూడదని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాము.

• •

కొండయ్యచౌదరిగారి ఆత్మకూరు ప్రసంగం ప్రస్తావన మొన్న విజయవాడలో జరిగిన స్వతంత్రపార్టీ సమావేశంలో వచ్చిందని; విచారణకు శ్రీ చనువులేటి కోటేశ్వరరావును నియమించారని తెలుస్తున్నది. ఎవ్వరూ పవిత్రులు కానప్పుడు, పార్టీపట్ల ఎవ్వరి నడవడీ నిష్కళంకము గా యిటీటతో కూడినది కానప్పుడు ఇలాంటి విచారణలు, దర్యాప్తు అనవసరమని మా అభిప్రాయం.

కమ్యూనిస్టుల అఘాయిత్యం!

ఈ రోజు (24 తేది) ఉదయం ఒక స్వల్పసంఘటనను ఆధారంచేసుకొని, లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టు సోదరులు అనవసరంగా వీరవిహారానికి పూనుకున్నారు; పెద్దగా అఘాయిత్యం చేశారు.

ఉదయం 6 గంటలకు నెం 1. పోలిస్ స్టేషన్ ముందు పోతుండిన ఒక లారీని హెడ్ కానిస్టేబిల్ ఆపమన్నాడట; అతను ఆపకుండా ముందుకుసాగి, చప్పట్లుకొట్టి రచ్చచేయగా ఆపాడట. లైసెన్సీతో మరేదో అడిగితే ఇవ్వలేదట. అరెస్టు చేస్తామన్నా లొంగలేదట. చేయిపట్టుకుంటే విదిలించి కొట్టాడట. ఎట్లనో అతన్ని స్టేషన్‌కు తీసుకపోయారట. పదిహేను నిమిషాల్లో ఎల్. వి. కృష్ణయ్యగారు ప్రత్యక్షమై డ్రైవరునువదలి పెట్టమన్నారట; బెదిరించాడట. అక్కడనుండి నేరుగా ఆత్మకూరు బస్‌స్టాండుకుపోయి, తన జనాన్నంతా కూర్చుకొని, జెండాలపేరుతో వారిని సాయుధపాణులనుచేసి, బస్సులు - లారీలను రోడ్లకుఅడ్డంపెట్టి ట్రాఫిక్‌ను బంద్‌చేసేసి, పోలిస్‌మీదకు రెచ్చగొట్టే ఉపన్యాసంచేసి, నినాదాలతో పోలిస్‌స్టేషన్‌మీదకు దాటోలు బయలుదేరేసమయంలో రిజర్వుపోలిస్‌దళం అక్కడకుపోవడం, ట్రాఫిక్ సాగేట్లుచేయడం, వారిని శాంతించమని అడగడం జరిగిందట. వాళ్ళువినకుండా ధిక్కారానికి పూనుకోగా లాఠీచార్జి చేయడం, ఆ సందరగోళంలోఒకసబ్‌ఇన్‌స్పెక్టరుకు, ఒక కానిస్టేబిల్‌కు జెండాదెబ్బలు, కొందరుకమ్యూనిస్టులకు లాఠీదెబ్బలు తగలడంకూడాజరిగిందట. ఈ సందర్భంలో ఎల్. వి. కృష్ణయ్య, అల్లీ, షేక్ మస్తాన్, పొట్లపూడి శౌరి, షేక్ మహబూబ్, పోలిశెట్టి వెంకటరామయ్య అరెస్టుగావించబడ్డారు. ఉదయం 8 నుండి 9-30 వరకు బంద్ అయిపోయిన ట్రాఫిక్ ఆ తర్వాత సాగింది. ఈ నాటి సంఘటనను అదుపులో పెట్టడంలో ఎస్. పి., డి. ఎస్. పి. ప్రభృతులు చూపిన చురుకుదనం, కరకుదనం, ప్రజ్ఞ ప్రశంసనీయం.

ఎందువల్లనో లెఫ్ట్‌కమ్యూనిస్టులు ఇటీవల చెలరేగుతున్నారు. నెల్లూరుటవున్‌లో ఆత్మకూరు బస్‌స్టాండు ఎప్పుడూ ఒక నగ్జల్‌బరీయే!

——

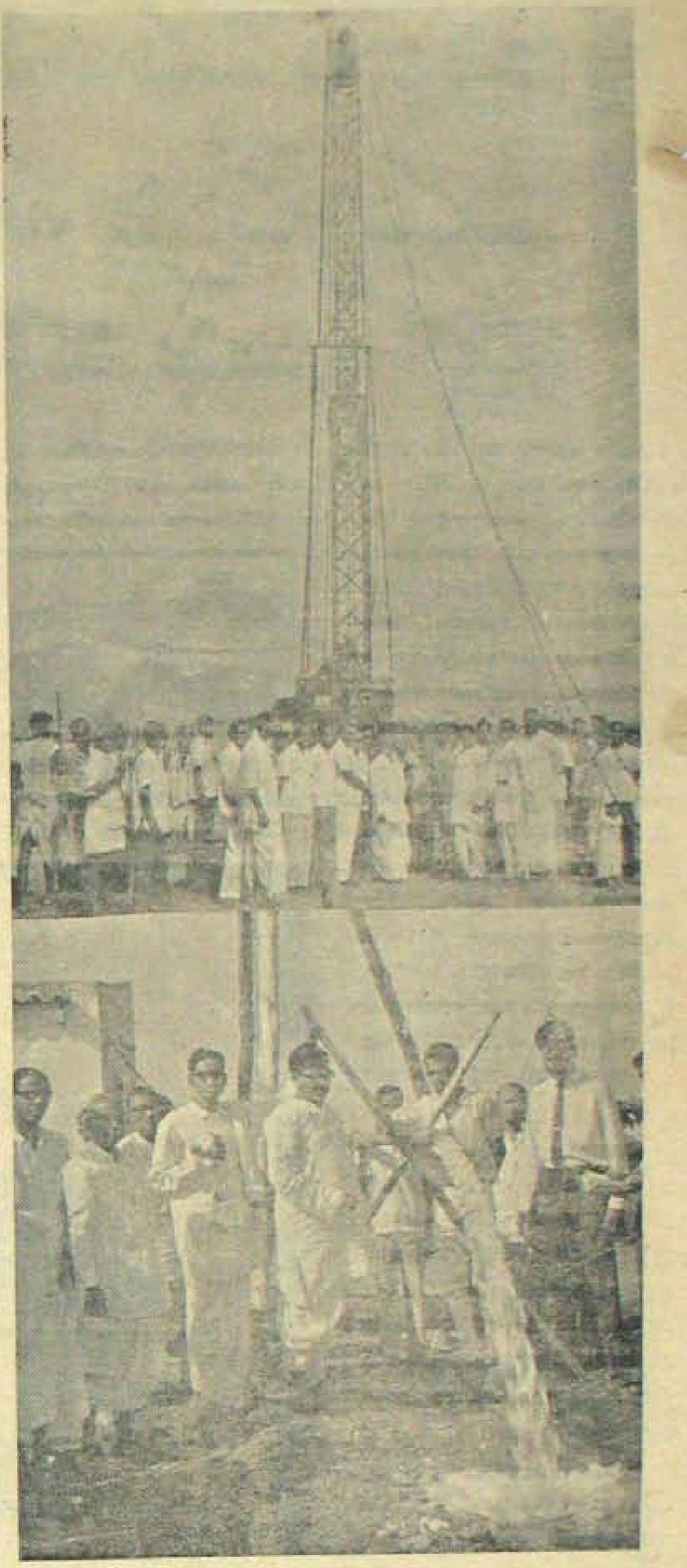

దూబగుంటలోని కాకాణి రమణారెడ్డిగారి 'బలరామ క్షేత్రాన్ని' తిమ్మారెడ్డిగారు సందర్శించి; రెండవ భూగర్భ నీటివంపుకు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. పైచిత్రం: పవర్ డ్రిల్, దానిని చూస్తున్న మంత్రిగారి బృందం; క్రిందిచిత్రం: పంపుకు ప్రారంభోత్సవం జరిపి, జలధారను తిలకిస్తున్న తిమ్మారెడ్డి. ప్రక్కనేవున్న కాకాణి రమణారెడ్డి, వారిప్రక్కన ఆత్మకూరు శాసనసభ్యులు పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి.

'సెక్సు'లో 'ఎక్సు'కు అర్థం?

రెండు హత్యలు- ఒక ఉరిశిక్ష- ఒక జీవితఖైదు!

ఈ సంవత్సరారంభంలో-మొన్న జనవరిమాసంలో - నెల్లూరుజిల్లాలో రెండు హత్యలు జరిగాయి-28 తేది గూడూరులో దావులూరి మహంకాళి అనే ఆరుసంవత్సరాల అమ్మాయిని, పల్లిపాటి పుల్లయ్య అనే ఆయన గొంతునులిమి చంపేసి బావిలో పడేసినాడనేది మొదటినేరం; దీనికి పది రోజులక్రితం 16 తేది సింగరాయకొండలో లారీడ్రయివరు షేక్ హసన్‌సాహెబు తన వుంపుడుకత్తె వాకా సుబ్బమ్మ అనే ఆమెను, నిద్రపోతుండగా కిరసనాయిలు పోసి చంపాడనేది రెండో నేరం. ఈ రెండూకూడా గతంలో 'జమీన్‌రైతు' లో ప్రకటించబడినవే. ఈ రెండు నేర కథనాలను చూచినతర్వాత- సెక్సులో ఎక్సుకర్థం లాగాల్సినట్లుగానే వున్నది.

మొదటికేసు వివరాలు చూడండి: దావులూరి ఆదెమ్మ అనే ఆమె మద్రాసులో భర్తతో కొంతకాలం కాపురంచేసి ఏవో మనస్పర్థలొచ్చినతర్వాత గూడూరొచ్చి వాక్కాడు కాపురం చేస్తుండినదట. ఈ ఆదెమ్మ కూతురేనట ఆ సదరు బాలిక మహంకాళి.

ఈ ముద్దాయి వల్లిపాటి పుల్లయ్య యీ ఆదెమ్మతో అక్రమసంబంధాన్ని పెర్చుకుని కాలం వెళ్లబోస్తూవుండి; తనతోనేగాకుండా తనకు తెలియకుండా మరిద్దరితోకూడా యీ ఆదెమ్మ లైంగిక సంబంధం నెరపుతున్నదని తెలుసుకుని క్రోధంపట్టలేక ఆ సదరు ఆదెమ్మ కూతురు అన్నెం పున్నెం ఎరుగని ఆ పసిపాపను హత్యచేసినాడని ప్రాసిక్యూషన్ కథనం. ఆ ఆదెమ్మకు నలుగురు బిడ్డలుంటే, ముగ్గురు చనిపోగా మిగిలిన యీ పాల అమ్మాయి యిట్లా హత్యగావించబడడం విధివిలాసమేకదా.

ఈ ఘోర పాతకానికి వొడిగట్టిన వల్లిపాటి పుల్లయ్యపై మోపబడిన నేరాన్ని నెల్లూరు అడిషనల్ సెషన్స్‌జడ్జి శ్రీ ఎం. వి. ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి ఉరిశిక్ష విధిస్తూ మొన్న 18 తేది తీర్పుచెప్పారు. ప్రాసిక్యూషన్ పక్షంగా శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి ముద్దాయి పక్షంగా శ్రీ జి. జాన్ (గూడూరు) గారలు వాదించారు.

ఇక రెండోకేసు వివరం చూడండి: ఈకేసు కథానాయకురాలు వాకా సుబ్బమ్మ తాలూకు ఉలవపాడులో వుండి భర్తవల్ల ముగ్గురు బిడ్డల్నికని; 10 సంవత్సరాల క్రితం భర్తను, ఇద్దరు పిల్లల్ని వదిలేసి, మూడోబిడ్డతో సింగరాయకొండ చేరి, చిల్లరకొట్టు పెట్టుకుని 'చిల్లరకొట్టు సుబ్బమ్మ' అయి, డబ్బుచేరగానే ఒల్లవాటిని సొంతంగానే కొనుక్కొని; లారీ డ్రయివరు షేక్ హసన్ సాహెబ్‌తో సఖ్యతపొంది భార్యాభర్తలవలె అన్యోన్యంగానేవుంటుండినారట.

ఉలవపాడులో వదిలేసి వచ్చిన తన పెద్దకూతురుకు వివాహం చేస్తున్నారని తెల్సి 1500 రూపాయలు అప్పుచేసి తనేదో ఆ పెండ్లికి సాయపడిందట పాపం. ఉన్న

—కొరవ 7 వ పేజీలో

కవిరాగాలు

లోకిపెన్సై

(5 వ పేజీ తరువాయి)

మన్నారు- ఇక్కామిలంతా యీ వేదిక మీద ప్రసంగించివున్నారు. వీళ్ళంతా ఏమి మాట్లాడారో, ఏయే విషయాలు ప్రస్తావించారో - ఆ ప్రసంగభాగాలను సేకరించి, క్రోడీకరించి పొత్తగంథంగా వెలువరించే కృషి జరుగుతున్నది.

ఈ పుస్తకం ఎన్నివందల పేజీలకైనా రానీ, ఎన్నివేలైనా ఖర్చుకానీ. పుస్తకాన్ని విలువైనదిగా తీసుకరాండి- అని ఆ ఖర్చు అంతా సర్వం భరించగలనని శ్రీ తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు మాటయిచ్చి యీ పనికి ప్రోత్సహించారు. నలుగురైదుగురు వొక కమిటీగా ఏర్పడి రంగంలోకిదిగి కొంత విషయసేకరణ చేశారు. ఎన్నో అమూల్యప్రసంగభాగాలు సేకరించగలిగారు.

1930 తర్వాత అనేక నెల్లూరు స్థానిక పత్రికలు (జమీన్‌రైతు, స్వతంత్ర, సుబోధిని, మందాకిని, రంధ్రాన్వేషి, సింహపురి వగైరా పత్రికలు) నుండి యీ సాహిత్య వివరాలను ఏర్చి కూర్చారు. ఇప్పుడు దొరకడల్లా 1915 నుండి 1930 వరకు జరిగిన సభల్లో జరిగిన ప్రసంగాలే. ఆ కాలపు ప్రసిద్ధ తెలుగుపత్రికల్లో యివి రిపోర్టుకాబడివుండాలి. సాహిత్య ప్రసంగాలకు యివ్వవలసినంతగా నిరాదరణ అప్పటి పత్రికలదృష్టిలో లేదుగదా!

తెలుగుదేశపు యింటింటా వాఙ్మయ దీపం వెలిగించిన వావిళ్ల వారి పాత 'త్రిలింగ' సంచికలు (1922 నుండీ) వగైరాలుచూచి అవీ యివీ కొంత నోట్సు వ్రాసుకుని రాగలిగారు. ఇంకా వెతకవలసిన అనేకపత్రికలున్నాయి. 60-70 ఏళ్ళ క్రితం ప్రచురితమైన ప్రసిద్ధ పత్రికలను శ్రద్ధవహించేనాథులేకరువయ్యారంటే ఏమనుకోవాలి?

ఏదో అదృష్టంకొద్దీ - 1842-1850 మధ్యదాకా ప్రచురితమై దక్షిణభారతంలోని తొలిపత్రికల్లో నేకాకైన ఈ 'వర్తమాన తరంగిణి' తాకితే విరిగిపోయే సంపుటాన్ని మద్రాసు ఓరియంటల్ మాన్యుస్క్రిప్ట్స్ లైబ్రరీలో చూడగలిగాను; తీరిగ్గా కూర్చొని నోట్సుతీసుకొనే వ్యవధి లేనందుకు చింతిల్లినా కన్నారా చూడగల్గినందుకు మహదానందం కల్గింది- (దీన్ని గూర్చిన విపులమైన, ముచ్చటైన ప్రస్తావనా పూర్వక పరిచయవ్యాసం మొన్న ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రికలో ఆరుద్రగారు వ్రాశారు.) 1852 నాటి బ్రౌన్ నిఘంటువులో సైతం ప్రస్తావించబడిన ఏకైక పత్రిక బహుశా ఇదేనేమో- (చూడు: 'గిన్నెకాను' అనేపదం.)

ఆశ్చర్యం- 1842లో వచ్చిన పత్రిక చూచే అవకాశం దొరికిందిగాని; 1870-1930 మధ్యదాకావున్న అనేకానేక విలువైన పత్రికలు నామరూపాలులేకుండా అదృశ్యమైపోయాయనిపిస్తున్నది. కన్నెమరా లైబ్రరీలో (నేషనల్ లైబ్రరీ అని దీనికిపేరు- దేశంలో అచ్చయినప్రతిపత్రికా దీనికి వుచితంగా పంపాలి) పై అంతస్తు గుహలో కండెమ్‌చేసి పారేసినభాగంలో పాతపత్రికల సంపుటాలన్నీ గుట్టలుగుట్టలుగా పడేసివున్నారు. మద్రాసు రికార్డు ఆఫీసులో అర్థంగాకుండా పడివున్న ఎన్నో తెలుగు పత్రికలు కనుమరుగైవున్నాయి. ఇదంతా చూస్తుంటే 150 ఏళ్ల ఆంధ్రదేశపు చరిత్ర మద్రాసులో కొనవూపిరితో ఉక్కిరిబిక్కిరౌతున్నదా అనిపిస్తున్నది. ఇవన్నీ వెలికితీస్తే గతశతాబ్దపు తెలుగు దేశపు చరిత్ర ఎంతో వెలుగు చూడగలదని తోస్తుంది.

ఇన్నాళ్ళకు మన ఆంధ్రదేశపు ప్రభుత్వం కన్ను తెరచినట్లున్నది- మొన్నీ మధ్యనే మద్రాసు ఓరియంటల్ లైబ్రరీలో గల విలువైన అనేక తెలుగు ప్రాతప్రతుల గ్రంథాలు, తాళపత్రాలు, మెకంజీ కైఫీయతులు వగైరాలన్నీ చాలాభాగం ఫోటో కాపీలు తీయించి హైద్రాబాదుకు చేర్పించే ఏర్పాటుచేయించారట.

పనిలో పనిగా-అప్పుడే ఈ 'వర్తమాన తరంగిణి' పత్రికల సంపుటాన్ని కూడా ఫోటో తీయించుకో పొమ్మని కొందరు సలహాయిస్తే పెడచెవిన పెట్టారట. ఇంకో ఐదేళ్ళపోతే యీ సంపుటం యిట్లనే అక్కడ సజీవసమాధి అయిపోతుందేమోననిపిస్తుంది.

నెల్లూరు పత్రికా ప్రపంచపు జనకుడు అనదగినవాడు స్వర్గీయ దంపూరు నరసయ్య-(1865 ప్రాంతంలో "నెల్లూరు పయొనీర్" అనే తొలి నెల్లూరుపత్రికను వెలయించిన మహాపురుషుడు. అంతేకాదు, మద్రాసులో ఆనాటి ప్రఖ్యాతఆంగ్లపత్రిక "పీపుల్స్‌ఫ్రెండ్" (1880), "నేటివ్ అడ్వొకేట్"; మళ్ళీ 1900 ప్రాంతంలో నెల్లూరులో 'ఆంధ్ర భాషా గ్రామ వర్తమాని' అనే తెలుగు వార్తాపత్రికను వెలయిందారు) గూర్చి ఏదైనా సమాచారం దొరుకుతుందని గాలించానుకానీ సంతృప్తికరమైన వివరాలు దొరకలేదు.

* * *

అట్లనే మద్రాసు రికార్డు ఆఫీసులో- 1860 ప్రాంతంలో నెల్లూర్లోని పోలీస్ జీవితాన్ని వర్ణించిన వొక అపూర్వమైన పుస్తకం- నాలుగైదు సంవత్సరాల నుండి గాలిస్తున్న పుస్తకం- చూచేఅదృష్టం లభించింది. కానీ అదీ తాకితే విరిగిపోయే కాగితాలతో శిథిలావస్థలో వుండింది. నెల్లూరు ప్రస్తావనలున్న కొన్ని పేజీలు లభించాయి. మరి కొన్ని పేజీలు దొరకలేదు.

అయితే ఇంకొక ఆనందకరమైన విశేషమేమిటంటే- మద్రాసు పేవ్‌మెంట్లు పుస్తకాల అంగళ్ళలో- వొక అపూర్వమైనగ్రంథం దొరికింది. 1913-1914లో మద్రాసు సెనేట్‌లో తెలుగు కంపోజిషన్ పద్ధతిపై చెలరేగిన సంపూర్ణ దుమారం కాపీదొరికింది. అర్థరూపాయకు కొన్నాను! అందులో ఈ నెల్లూరు పోలీస్ జీవిత ప్రస్తావనలున్న పేజీలు కూడా శిధిలావస్థలో వున్నవి దొరికాయి! నా సంతోషానికి మేర లేదు. వీటిలుచూచుకుని వీటిగూర్చి జమీన్‌రైతులో వుత్తరోత్తరా విపులంగా చదివే అవకాశం వుంటుంది.

ఏ లైబ్రరీలు యివ్వలేని సమాచారాన్ని పేవ్‌మెంట్ పాత పుస్తకాలంగడాయన అందివ్వగలిగినందుకు, వాణ్ణిగూర్చి కీర్తించే దానికి నేనేమీ కవిని గాదు. (చూడు: పాత పుస్తకాల అంగడి- ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్య, జమీన్‌రైతు ఉగాది సంచిక 1968.)

* * *

12 తేది నెల్లూరులో జరిగిన శ్రీనాథ జయంతిలో సన్మానదాత శ్రీ వై. వి. రెడ్డినుండి, సన్మానాన్ని స్వీకరిస్తున్న శ్రీ మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి. కుడివైపుచిత్రం: ఉపన్యసిస్తున్న శ్రీమతి కె. రామలక్ష్మి, అధ్యక్షుడు శ్రీ ఆరుద్ర

ఈ మద్రాసు రికార్డుఆఫీసులోనే- గత 150 ఏళ్ళ నెల్లూరు పరిపాలనా విషయాలకు సంబంధించి పాతరికార్డుల కేటలాగ్‌లో ఎన్నో వివరాలు, 'క్లూస్' దొరికాయి- guide to the Records of the Nellore District 1801 to 1835 అనే పుస్తకంలో. ఇంకా బోలెడున్నాయ్ తీరికా, వోపికావుంటే చూడవల్సిన, వెతకవల్సిన పుస్తకాలు.

——

లబో-దిబో

విద్యార్థుల నోళ్లు కొట్టి బ్రతికే ఉపాధ్యాయులు

వీధికొకటి చొప్పున ట్యుటోరియల్ కాలేజీలు వెలుస్తున్నవైనం సర్వులకూ తెల్సిందే. సంవత్సర సంవత్సరానికి 'ఫెయిల్' అవుతున్నవారి సంఖ్య జాస్తవుతున్నకొద్దీ పుట్టగొడుగుల్లా ట్యుటోరియల్ కాలేజీలు పుట్టుకరావడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేకపోవచ్చు ఇందులో వొకటీ, అరా చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తున్నవి లేకపోలేదనుకోండి. కాని చాలవాటి నిర్వహణపై మాకు అనేకరకాల రిపోర్టులు అందుతున్నాయి. అమర్త్య ఒక బాధ్యతకలిగిన రిటైర్డుటీచరు గారు నెల్లూరులో నిర్వహింపబడుతున్న కొన్ని ట్యుటోరియల్ కాలేజీలపై వొక సుదీర్ఘమైన రిపోర్టుపంపారు. కొన్ని అనివార్య కారణాలవల్ల దాన్ని ప్రచురించలేకపోయాం. ఇప్పుడీక్రిందిలేఖ చదవండి- రెండు మూడేళ్ల క్రితం నెల్లూరులోని వొక ట్యుటోరియల్ కాలేజీలో జరిగిన గోల్‌మాల్ వంటిదే స్ఫురణకు వస్తున్నది. ఇట్లాంటి అన్యాయాలు- విద్యపేరుమీదుగా జరుగుతుంటే- విద్యార్థులు లబోదిబోమని నెత్తీ నోరు బాదుకోవాల్సిందేనా? మరో నివారణోపాయమే లేదా? ఈ క్రిందిలేఖ చదవండి: —సం. జ. రై]

నేను ఏదో పొట్టకూటికి వొక చిన్న వుద్యోగం చేసుకుంటూ పైచదువులు చదువుకొని బాగుపడదామనే వుద్దేశ్యంతో నెల్లూరు లక్ష్మీ ట్యుటోరియల్ కాలేజీలో చేరాను ఆంధ్ర మెట్రిక్ పరీక్షలకు శిక్షణ పొందుదామనే వుద్దేశ్యంతో. ట్యూషనుఫీజు నెలకుపదిరూపాయలచొప్పున 16నెలలుకట్టి చదివాను. నావోటి మిగతాకొందరి విద్యార్థులొచేరి పరీక్షలకు కూర్చొనేదానికై ఒంగోలు స్టేట్ బ్యాంకులో కట్టాలని మా వొక్కొక్కరివద్ద ఎగ్జామినేషన్‌ఫీజు 75 రూపాయలు; మిగతా కాను పోను వగైరా ఖర్చులు 15 రూపాయలు మొత్తం 90 రూపాయలచొప్పున మహారు 16 మంది వద్దనుండి 1967 జూలై నెలలో వసూలు చేసుకున్నారు ఆ మా సదరు లక్ష్మీ ట్యుటోరియల్ కాలేజీ నిర్వాహకుడు. ఇదిగాక నవంబరులో పరీక్షఫీజు 32 రూపాయలు, ఖర్చుకు2 రూపాయలు మొత్తం 34 రూపాయలు మా 16 మందిమీ యిచ్చాము.

అంటే మేము రెండుసార్లుగా కట్టిన పైకం 90+34=124 రూపాయలు చొప్పున మేమంతా చెల్లించామన్నమాట. మేమంతా పరీక్షసెంటరు ఒంగోలు కావాలని కోరాము. మొన్న 1968 ఏప్రెల్ 8 తేది పరీక్షలకు కష్టపడి చదివి పరీక్షలు రెండ్రోజులుండనంగా ముందు ప్రిన్సిపాల్ గారింటికెళ్ళి చెప్పిపోదామని పోయాము. ప్రిన్సిపాల్‌గారు పిడుగుపాటులాంటిదిగా మాకో వార్త విప్పించాడు- యూనివర్సిటీ నుండి ఏదో అబ్జక్షన్ వచ్చిందికాబట్టి హాల్ టిక్కెట్లు రావు- అని చావుకబురు చల్లగా విన్పించాడు. మేమంతా మొహాలు తేలవేసుకుని సెప్టెంబరు పరీక్షలకైనా పోయేదానికి డబ్బువిషయం అడగ్గా- ప్రిన్సిపాల్ అబరుకు మీ డబ్బంతా యిచ్చేస్తానని అగ్రిమెంటు కాగితమొకటి వ్రాసిచ్చాడు. మళ్ళీ ఆ కాగితం తీసుకుని ఆ గడువురోజు వెళ్ళి అడగ్గా సాయంకాలం యిస్తానని ఆనాటి నుండి కనబడ్డంలేదు. ఈతనిని, ఈతని కాలేజీని నమ్ముకుని మేమంతా అందులో చేరి చదువుకొన్నందుకు డబ్బుకు డబ్బూ పోయింది; పరీక్షల్లోకూర్చునే అవకాశమూ పోగొట్టుకున్నాం; లబోదిబోమని నెత్తీ నోరు బాదుకొంటున్నాం. ఈ విషయమై నెం. 1 టౌన్ పోలీస్‌స్టేషనులో రిపోర్టు కూడా యిచ్చివున్నాం. పరీక్షల్లో కూర్చొనిచ్చేదానికి పోలీసుకు అధికారం లేదేమో కానీ; మా డబ్బు మాకు వాపసు ఇప్పించుటకు; మమ్మల్ని ట్యుటోరియల్ కాలేజీ పేరుతో మోసగించినందుకు చర్య తీసుకొనేందుకు అధికారంవుంది పోలీస్ వెంటనే కలుగజేసుకుని మాకు న్యాయం చేకూరుస్తుందనే ఆశించవద్దా?

నెల్లూరు. —ఒక బాధితుడు.

——

జనవాణి

(2-వ పేజీ తరువాయి)

పనిగొల్చి డబ్బు సంపాదించేందుకువేసిన ఎత్తుగడా అని ఇక్కడివారనేకమంది అనుకొంటున్నారు- ఇంతకూ ఇది నిజమేనంటారా? వ్యవసాయశాఖవారు ఇది గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

ఇందుపూరు —బి. వి. రమణారెడ్డి

——

రెండు హత్యాలు

(6 వ పేజీ తరువాయి)

ఇల్లు వగైరాలంతా తన చిన్నబిడ్డ ఇందిరా పేరిట వ్రాసిచ్చేయాలని ఆలోచిస్తుండగా షేక్ హసన్ సాహెబ్- తన అండ వల్లనే వృద్ధిలోకి వచ్చిందికదా తనకూ కొంతభాగం యివ్వమని ఘర్షణపెట్టుకొని కత్తులతో పొడవగా ఆమె గాయపడిందట. ఆతర్వాత యీ దుర్గ కానికి అతను పాల్పడ్డాడని ఆమె చనిపోతూ మరణవాఙ్మూలంలో చెప్పిందట!

హసన్‌సాహెబ్‌పైమోపబడిన కేసును నెల్లూరు అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎం. వి. ఆర్. శాస్త్రి విచారించి యావజ్జీవ కారాగారశిక్ష విధిస్తూ గతమాసాంతంలో తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్ పరంగా శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి, ముద్దాయిపరంగా మహమ్మద్ రజాక్ అలీగారలు వాదించారు.

—— —మా ప్ర. వి.

WANTED

*

Qualified TYPIST
to run a Technical Institute
Contact:
P. VENUGOPAL REDDY B.A., B.L.
567/8 Gandhinagar,
NELLORE.

గ్రామపంచాయతీ - ఉప్పులపాడు,
(పొదిలి)

టెండరు నోటీసు

* * *

ఉప్పులపాడు పంచాయతీ కార్యాలయమును కట్టించుటకు సీల్డు టెండర్లు 5-6-68 తేది సాయంత్రము 4 గంటలలోగా క్రిందివారికి పంపుకోవలెను. అదే రోజున సాయంత్రము 5 గంటలకు టెండర్లు తెరువబడును. ఎస్టిమేటు వివరములు పంచాయతీ ఆఫీసులో తెలిసికొనవలెను.

ఎస్టిమేటు	డిపాజిటు మొత్తం
రూ. 4800/- లు.	రూ. 480/- లు.

కొ. కోటయ్య - సర్పంచ్.

RAMAKRISHNA HIGHER SECONDARY SCHOOL - ALLUR - Nellore Dt.

WANTED

(1) One M. A., B. Ed., or M. Sc., B. Ed. (Maths)
(2) One M. Sc., B. Ed., (Physical Science)
(3) One M. Sc., B. Ed., (Natural Science)

Posts temporary for one year. Applications should reach the correspondent on or before 15—6—1368 extending a copy to the D. E. O. Nellore.

—M. KRISHNAMACHARI, M. A., B. ED.,
Correspondent.

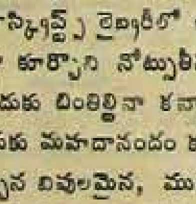

వివాహమునకు - ముందు-వెనుక పోయిన యవ్వనమును తిరుగా పొందండి.

ఏ వ్యాధి వీరకమైనను దిగులుపడవద్దు- పురుషత్వం తక్కువ ఇంద్రియబలహీనత, బాల్యంలోవృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం, శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట ఇటువంటి గుణములు గలవారు, శృంగారరహస్య నిపుణులైన డా. చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

చౌదరి డిస్పెన్సరి, కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదుట, 16/112, ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

16 సం॥ల నుండి విజయ
వంతముగా నడుపబడుచున్న
రామకృష్ణ ట్యుటోరి
యల్ కాలేజి-ఒంగోలు
స్థాపితం : 1952—ఫోన్ : 59.
ప్రిన్సిపాల్ :
కే. వి. నరసింహారావు.
M. A. LL., B.
ఆంధ్రా మెట్రిక్ అండ్
యస్. యస్. యల్. సి.
బాలురకు - బాలికలకు } ప్రత్యేకశాఖలు
1968 జూన్ 1 నుండి
క్లాసులు ప్రారంభము.
మా 16 సం॥ల అనుభవమే మీ బిడ్డలను తీర్చిదిద్ది, పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులగునటుల చేయగలదు.
3, 4, 5 ఫారములు చదివినవారిని ఒక్క సంవత్సరంలో మెట్రిక్ పరీక్ష పాస్ అగునట్లు చేయగలము.
విజయము గ్యారంటీ.

In the Court of the District Munsiff TIRUPATI
Original Petition No 6 of 1968
D. Kamalamma —Petitioner.
D Mangamma, 2. The Officer incharge, Centralised claims department, Life Insurance Corporation of India, Empire House No. 214 - D Naoroji, Bombay-1 BR. —Respondents.

Notice: Where as the above named petitioner has filed a petition praying for the issue of a succession cetificate in her favour for drawing the amount of Rs. 1276-44, due and payble to her, in respect of the policy of the deceaesed her husband Krishnayya. and that the same is posted to 22-6-68 at 10 a. m. before Court for Hearing, for notice to respondents, and to show cause against the application, failing wherein the said application will be heard and determaind exparte.

—S. V. K. S. KRISHNA-SWAMY IYANGAR,
Advocate.

In the Court of the District Munsif, Venkatagiri.
I. A. 59 of 68. O. S. 45 of 66.
Errabattine Muniah
—Petitioner - Plaintiff.
Koduru Ramanamma & others
—Respondents - Defendants.
From :
Sri B. Sundara Raja Rao,
Advocate, Gudur,
Advocate for Plaintiff.
To :
Sri Valimeti Pera Reddi, Pudur (via) Nayudupet, Sullurpet Tq. Nellore Dist. (Defendant.)
Sir.

Please take notice that the above petition to restore the petition filed by the above petitioner to restore the suit dismissed for default stands posted to 11—6—68 for notice to you and that you should be present on that day in court at 11 A. M. to state your objections if any failing which the petition would be disposed of exparte.

—B. SUNDARA RAJARAO,
Advocate for the Petitioner.

తిమ్మారెడ్డి

(4 వ పేజీకొరవ)

వుంది. దానిసేద్యానికి ఎకరాకు 1½ పుట్టి ఖర్చవుతుంది. అటువంటిపరిస్థితిలో దానికి ఎక్కువ ధర ఇవ్వలేకపోతే, రైతులు పండించలేరు. పుట్టి రూ 490 లు అయినా నిర్ణయించాల- అన్నారు శ్రీ శ్రీనివాసులు రెడ్డి.

రైతాంగం హైబ్రిడ్ వడ్ల సాగు చేస్తున్నదని; నెల్లూరులో పుట్టి రూ 600 లు వుంటే, మద్రాసులో రూ 900 లు వున్నదని; రైతు ప్రతిపుట్టికి రూ 300 లు నష్టపోతున్నాడని; కాబట్టి మద్రాసు ఎగుమతికి రైతులకు పర్మిట్ లు ఇవ్వాలని శ్రీనివాసులు రెడ్డి సూచించారు. వ్యవసాయాభివృద్ధి, పశుగణాభివృద్ధికి సంబంధించి ఇతర జిల్లాల్లో స్పెషల్ స్కీములు అమలు జరుపబడుతూ, నెల్లూరుజిల్లా మాత్రం విస్మరింపబడిందని, ఇది అన్యాయమని శ్రీనివాసులురెడ్డి మెత్తగానే అరచాడు. కోటలో కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ నెలకొల్పవలసిందిగా కోరారు.

డెల్టావర్షాధారం కావలసివస్తుంది!

శాసనసభ్యుడు శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డి తన సహజ విమర్శనాత్మకమైన వ్యంగ్య ధోరణిలో మాట్లాడారు. ఆయన సోమశిల ప్రాజెక్టును గూర్చి నొక్కి నొక్కి చెప్పారు. పెన్నకుపైన అనేకచోట్ల ఆనకట్టలు నిర్మాణమైపోతున్నాయని; ముఖ్యమంత్రి ఇటీవల గండికోట ప్రాజెక్టుకు కూడా పునాదిరాయి వేసినట్లు విన్నామని; వీటివల్ల నెల్లూరు-కోవూరు డెల్టాకు నీళ్ళు క్రమంగా అందక డెల్టాభూములు వర్షాధారంకావలసినదుస్థితి సంప్రాప్తించవచ్చునని ఆందోళన వ్యక్తంచేస్తూ; పి. ఎల్. 480 నిధులను సోమశిలప్రాజెక్టువంటి వాటికి వుపయోగించుకునే అవకాశాలను పరిశీలించి, ప్రయత్నించి, ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మింపజేయడం అవసరమని విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఇందుకూరుపేటలో భూసార పరీక్ష

వై. బి. రెడ్డిగారు కూడా చాల విషయాలు ప్రస్తావించారు. భూసార పరీక్ష (Soil testing) లేబొరేటరీ నొకదానిని- చిన్నదిగా- ఇందుకూరుపేట హైస్కూలులో నెలకొల్పదలచామని, దాని ప్రారంభోత్సవానికి తిమ్మారెడ్డిగారు రావాలని కోరారు. అధికోత్పత్తినిచ్చే ధాన్యం రకాలకు గిట్టుబాటైనధర నిర్ణయించనిదే రైతుకు వుత్సాహం వుండదని చెప్పారు.

మౌలాసాహెబుగారు కనిగిరివరకైనా నాగార్జునసాగరాన్ని తెమ్మని కోరారు.

తిమ్మారెడ్డి

తర్వాత తిమ్మారెడ్డిగారు రైతుల కోర్కెలు ఒక్కొదానికి వివరంగా జవాబిచ్చారు. "నాకొక ముద్రవేసి పెట్టారు. రైతులకోసం Fadastic గా తయారైనానని" అంటూ, శాంత నిగ్రహంతో మాట్లాడ ప్రారంభిస్తూ, అప్పుడప్పుడూ మామూలు ధోరణికివస్తూ వుపన్యసించారు శ్రీ తిమ్మారెడ్డి తనను ఒక జాగ్రత్తగా మాట్లాడమన్నారనే వుపోద్ఘాత వాక్యంతో మొదలుపెట్టారు తన వుపన్యాసాన్ని. జరుగవలసినవిధంగా పనులు జరగడం లేదని, ప్రజల ప్రయత్నం చాలడంలేదని; నాను అంజడిచేయమని, లేక ఒత్తిడి చేయమని చెప్పడంలేదుకాని, ప్రయత్నం మాత్రం ఎడతెగకుండా వుండాలని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి అన్నారు. తనను జాగ్రత్తగా మాట్లాడమన్నారని, జాగ్రత్తగా -దే మాటలకు వన, చిరు వుండవని అన్నారు. తిమ్మారెడ్డిగారి ప్రసంగం రైతులతో ముఖాముఖి గోష్ఠిగా వుండినదికాని, వుపన్యాస ధోరణిలో లేదు.

భూగర్భజలం

ఇప్పుడు మన శక్తి సంపదలనంతా భూగర్భజలాన్ని పైకితీసి దాన్ని వినియోగించుకొనుటపై కేంద్రీకృతం కావాలని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి గట్టిగా చెప్పారు. ఒక ప్రాజెక్టుపై పదికోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినదానివల్ల వెయ్యి ఎకరాలు సాగైతే; ఆ మొత్తంతో భూగర్భ జలాన్వేషణకు అవసరమైన యంత్రపరికరాలు, తదితర సాధనాలపై వ్యయపరిస్తే అటువంటి వెయ్యిఎకరాలు ఎన్నో సాగయ్యే అవకాశముంటుందని, అందువల్ల దానిపైనేదృష్టిని కేంద్రీకరించాలని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. భూమి అభివృద్ధి విషయంలో కూడా అంతే శ్రద్ధ ప్రదర్శించబడాలన్నారు.

రైతులతో మాట్లాడేదెవరు?

ప్రతియేడు వాణిజ్యసంస్థ (చేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్) లో ప్రధాని వుపన్యసించాలనే సాంప్రదాయం కొనసాగుతున్నదని; ప్రతి ప్రధాని ఏటా వాణిజ్యవేత్తల సమావేశంలో వుపన్యసిస్తున్నారని; రైతులతో మాట్లాడే వారే లేరని; వ్యవసాయానికి పొత్తుగా ప్రాముఖ్యత లేకుండాపోయిందని; రైతుల విషయం ఎవరో చూస్తారనుకోవడం పొరపాటని; మా సంగతి ఏమిచెప్తారు అని అడిగేవిధంగా రైతాంగం వుండాలని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి అన్నారు.

సోమశిల, కావలి కాల్వలను ప్రస్తావించి; నెల్లూరుజిల్లా ఇరిగేషన్ సౌకర్యాల విషయంలో కృషిచేయుటకు ఒక సంఘం ఏర్పడి, అవిచ్ఛిన్నంగా పనిచేయాలని సూచించారు.

ట్రాక్టర్లు- బుల్ డోజర్లు

బుల్ డోజర్లను వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞుల నుండి (సైంటిస్టులు) తీసివేసి, ఇంజనీరింగ్ సెక్షన్లలో చేర్చాలని తిమ్మారెడ్డిగారు వెలిబుచ్చారు. బుల్ డోజర్లకు సంబంధించి మందికోటాలు వస్తున్నాయన్నారు. నాగార్జున సాగర్ కు ప్రాధాన్యత యిచ్చారు కాబట్టి, దానిని ప్రతిష్ఠావిషయంగా తీసుకున్నారు కాబట్టి బుల్ డోజర్లన్నీ గుంటూరు జిల్లాలోనే వుండిపోయాయని; అది సంతోషకరమైన విషయమేనని; కాని ఇతర ప్రదేశాలకూడా అభివృద్ధి చెందవలసిన అవసరం వున్నదని; పెండాప్రాజెక్టు కింద ఆరేళ్లనుండి అభివృద్ధిలేదని తిమ్మారెడ్డిగారన్నారు.

ట్రాక్టర్ల విషయం ప్రస్తావించి, ఆంధ్రకు రష్యన్ ట్రాక్టర్ల ఏజన్సీలేదని, ఏ మద్రాసుకో కలకత్తాకోపోయి తెచ్చుకోవాలని, దానివల్ల ధరలో 800 మొదలు 1200 రూపాయల వరకు తేడావుంటున్నదని; ట్రాక్టర్లకు కోటిరూపాయల రుణాలు భూమి తనఖా బ్యాంకులద్వారా మంజూరైవున్నదని; ట్రాక్టర్లు రైతులకు సులభంగా లభ్యంకావడానికి త్వరలో ఒక మంచిపద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడుతుందని తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు. ట్రాక్టర్లమీద పన్నులు దారుణంగావున్నాయని అన్నారు.

ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌టాన్‌ఏవ్ విషయం మరచిపోవచ్చునని చెప్పారు.

వాణిజ్య పంటలు

వేరుశనగ, మిరప వగైరా ధరలను గూర్చి రైతులు చెప్పుకున్నదానిని ప్రస్తావించి, రైతులు ఇప్పుడైనా ముందుకు రావడం మంచిదని, యాచన చేయడం మంచిదని అన్నారు. మిరపకాయలు ఇతర దేశాలకు ఎగుమతిచేసేవసతి కలగనున్నదని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి వెల్లడించారు. వేరుశనగ విషయం చూడవలసి వున్నదన్నారు. విదేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం ఏమొచ్చిందా అనేది కూడా పరిశీలించవలసిన విషయమన్నారు. నల్ల, జొన్న విషయం చిక్కులతోకూడిన సమస్యఅన్నారు. తాను "తిగలో ఇరుక్కోపోయిన మనిషి" నన్నారు. ప్రతి ప్రధాన మంత్రి చేంబర్ ఆఫ్ కామర్సుతో ఏటా తప్పక మాట్లాడుతున్నారని, రైతులతో మాట్లాడేవారు లేరని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ఈ సందర్భంలోనే ఆవేదనతో అన్నారు.

మొలగొలుకు ధర

మొలగొలుకుల ధరను ప్రస్తావించి, ఇది సూపర్‌ఫైన్ క్రింద చేర్చబడాలని తాను గత సంవత్సరం నుండి వాదిస్తున్నానని, తనమాట చెల్లదని, రాజేంద్రనగర్ కు పోవలసిందేనని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి అన్నారు. మొలగొలుకు శ్రేష్ఠమైనరకమని, అందులో పౌష్టికపదార్థం వున్నదని, అన్నం మెత్తబడదని, వుత్త అన్నం తిన్నా తియ్యగా వుంటుందని; అటువంటి మొలగొలుకును ముతకరకం చేశారని; పొడవు, లావు, బైవారాన్నిబట్టి ధాన్యం రకాన్ని నిర్ణయించడంలో, మొలగొలుకు మోటలో మోటాక్రింద తయారైనదన్నారు. వాడుక ప్రకారం ప్రజలు ఏ ధాన్యాన్ని ఏ రకం క్రింద పరిగణిస్తున్నారో, ప్రభుత్వంకూడా ఆ విధంగానే పరిగణించడం మంచిదని తన అభిమతమన్నారు. (ఈసమయంలో వై. బి. రెడ్డిగారు ఒక అడ్డుప్రశ్న వేశారు: పొడవు, లావునుబట్టి ధాన్యం క్వాలిటీ నిర్ణయిస్తున్నారన్నారే, పదవులు కూడా పొడవు లావునుబట్టే నిర్ణయిస్తారా? అని ప్రశ్నించారు. అది ప్రమాణమైతే మీ కలెక్టరు విషయం ఏమిచెప్తారు? అని తిమ్మారెడ్డి జవాబుచెప్పారు. శంకరరావుతోసహా అందరూ నవ్వుకున్నారు.)

'ఆరుమందిరైతులు నాతో కూడారాండి. మొలగొలుకుకు ధర సంపాదించుకునే మార్గంవుంది. పది పదిహేను రోజులలో మీరు ఆశించేధర వచ్చితీరుతుంది. అవసరమైతే ఢిల్లీకికూడాపోయేందుకు తయారై రాండి' అని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి నెల్లూరు రైతులను కోరారు.

మొదట శ్రీ తిమ్మారెడ్డి, మొలగొలుకుకు కాలం తీరిపోయిందని, దీనికివస్తే ఏడు మాసాలకు ఒకమానం చేర్చితే రెండు వంటలొస్తాయని అన్నారు. (ఇక్కడ వైబి రెడ్డిగారు అడ్డుతగిలారు: తక్కువకాలవు వంటలసమయంలో అది వేయబడడంలేదని, దీనిక్వాలిటీ ప్రత్యేకమని అన్నారు. కావలసింది క్వాలిటీకాదు, క్వాంటిటీ అని మంత్రి సమాధానమిచ్చారు)

చక్కెర ఫ్యాక్టరీ

కోటలో చక్కెరఫ్యాక్టరీ స్థాపించమనే కోర్కెను ప్రస్తావించి, మొత్తం డబ్బుపెట్టేట్టుంటే వెంటనే యిస్తామని; అలా కానప్పుడు ధనాభావంకారణంగా సాధ్యం కాదని తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు.

జపాన్ ట్రాక్టరు కథ

శ్రీ ఆల్తూరు కోటారెడ్డిలేచి అడిగారు: నాలుగేళ్లనుండి జపాన్ ట్రాక్టరు ఒకటి జిల్లా వ్యవసాయశాఖ కార్యాలయంలో నిద్రపోతున్నది. దాన్ని అభ్యుదయ కర్షకుని కెవరికైనా యివ్వమని ప్రభుత్వ ఆదేశమట. కాని ఎవ్వరికీ ఇవ్వబడినట్లులేదు అని అడిగారు.

దానిసంగతి తనకు తెలియదని, విచారిస్తానని మంత్రిగారు చెప్పారు.

పరిశోధనాకేంద్రం

వై. బి. రెడ్డిగారు నివేదించారు: నెల్లూరులో రైసురిసర్చిస్టేషన్ ఒకటుంది. దానిలో ఎన్నో కొత్త ధాన్యం రకాలు తయారుచేయబడుతున్నాయి. కాని వాటిని అడిగినా ఇక్కడి రైతులకివ్వరు. నేరుగా రాజేంద్రనగర్ కు పంపేస్తారు. కావలిస్తే అక్కడనుండి తెచ్చుకోవలసిందే. ఒక కిలో యిచ్చినా ఇక్కడి రైతులు ఆ కొత్తదాన్ని ఎంతో అభివృద్ధి చేస్తారు- అని అడిగారు.

తప్పక ఇక్కడి రైతులకు ఇచ్చేట్లు చేస్తానని తిమ్మారెడ్డిగారుచెప్పారు ఇలాంటివేవి వున్నా తన దృష్టికి ఎప్పుడైనా యిదే దృగా తేవచ్చునని కూడా చెప్పారు.

డబ్బుగాఇస్తే బాగుంటుంది

భూమితనఖాబ్యాంకులు మోటార్లు, ఇంజన్లకిచ్చే రుణాలు చెక్కులరూపంలో అయా కంపెనీల కిస్తున్నవని; అది రైతులకు మరీ నష్టదాయకంగా వుందని, డబ్బుగానే ఇప్పించవలసిందని పల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు విజ్ఞప్తిచేశారు.

రైతులు మోటార్లు కొనకుండా డబ్బు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారనే వుద్దేశ్యంతో ఈ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడిందని; అందరూ కోరితే డబ్బుగా ఇప్పించుటకు తనకేమీ అభ్యంతరంలేదని తిమ్మారెడ్డిగారు సమాధానం చెప్పారు.

'లేబర్' వాదం

అన్ని ధరలు మండిపోతున్నాయని, ధాన్యంధరలు అందుబాటులోనే లేకుండా పోయాయని అంటూ, లేబర్ ఎట్లా కొనుక్కొని తిని బ్రతకాలి? అని శ్రీ మౌలా సాహెబ్ అడిగాడు.

మౌలాసాహెబు అడిగిన ధోరణివల్ల చివుక్కుమన్నదేమో, తిమ్మారెడ్డి కాస్త దురుగ్గానే సమాధానం చెప్పారు. వేరుశనగధర సగానికిసగం పడిపోయింది. కూలి ఏమైనా తగ్గిందా? అని మౌలాసాహెబును సూటిగా అడిగారు. రైతు వుత్పత్తి వస్తువుకు ధరవుంటే, వ్యవసాయ కూలీకి మంచిదే; మంచికూలి గిడుతుంది అన్నారు. రైతు-వ్యవసాయకూలి వేరువేరు కాదని, పరస్పరాధార భూతులని తిమ్మారెడ్డిగారన్నారు.

రిక్లమేషన్ లోపాలు

ఒక చిన్నరైతు ముందుకొచ్చి అడిగాడు: ట్రాక్టరులోన్లు, మోటారులోన్లు అని అంటున్నారు. వీటితో సంబంధంలేని చిన్నరైతులు భూమి మరమ్మత్తు చేసుకోవాలన్నా, అభివృద్ధి చేసుకోవాలన్నా

—కొరవ 11 వ పేజీలో

లోకవృత్తం

(3 వ పేజీకొరవ)

అమెరికాడైనా, రష్యాడైనా మనల్ని తమ కోసం వాడుకునేవారేగాని మనలను కడతేర్చరు.

మలేషియా ముఖ్యులు రష్యాతోన్నీ సంబంధాలను పెంచుకుని వస్తున్నారు. వారిమీద అగ్రరాజ్యాలకువున్న ఆదరం మనమీద లేకపోవడానికి కారణం మనం రెంటికిచెడిన రేవడలం కావడమేనా?

• • •

మరొకాలింత. రష్యనులు-వైరావారు తమ పొత్య కార్యాలయాలలో 75-80 శాతం గూఢచారులతో నింపేస్తారని అమెరికన్ అపరాధ పరిశోధకసంస్థ ముఖ్యుడు కనిపెట్టి, గోప్యంగా శాసనమండలి కమిటీలో తెల్పినాడట. అమెరికన్-రష్యన్ సాంస్కృతిక వినిమయ కార్యక్రమాలలో రష్యా తదితర సీమలకు వచ్చేవారిలో అనేకులు నమ్మరానివారు గనకనూ - సమాచార సేకరణే వారి రహస్యవృత్తి గనకనూ - ఇట్టివారిని ఒక కంట కనిపెట్టుతూ వుండవలెనని రష్యను-తదితరులు తమతమ పౌరుల సొంతకి ప్రవాసానికి హెచ్చరిక చేశారు.

తండ్రీ! చదువరీ! దీనిపేరే జగన్నాటకం!

ఎవరిపాత్రవారిది. తప్పెవరిది?

ఎందుకు ఈ ఫిలింసేన?

'బ్లాక్' డబ్బుతీసుకునేవారు నిర్భయంగా వున్నారు- ఇచ్చేవారు ఈసేనలో లేరు!

చిత్రజగత్
మా మద్రాసువిలేఖరి

వ్యభిచారులకు, పతివ్రతలకు మన భారతదేశంలో కొదవలేదు- ఆ రవైవిధ్యంగా దేశభక్తులకు, కళాపోషకులకు అంతకన్న కరువులేదు. ఎంత కరువువచ్చినా, షావుకారు దొంగవ్యాపారం చేయకమానరు. దొంగవ్యాపారం చేసేవారు, నల్లడబ్బు లక్షలుకోట్లు సంపాదించేవారు, దేశభక్తులకు హితులు, సన్నిహితులు, మిత్రులు కనుక వారిని ప్రభుత్వం ఏమీచేయలేదు. గట్టిగా ఎవరైనా నిలదీస్తే, వారే లోకువఅవుతారు.

ఈ ఏడాది బొంబాయి ఫిలింరంగంలో మునలం వచ్చింది అనుకున్నాం. థియేటర్ల వారు ఎక్కువ కమీషన్ అడుగుతున్నారనో, ఎక్కువ అద్దెలు కోరుతున్నారనో కారణంగా, నిర్మాతలు, నటీనటుల ఆధ్వర్యంలో గలభాచేశారు. కొన్నిరోజుల పాటు థియేటర్లు, అటు స్టూడియోలు మూతబడ్డాయి. చివరకు రాయబారాలు, సంధిజరిగింది.

ఒక్కొక్క చిత్రంనిర్మించడానికి ఇన్నేసి లక్షలు ఖర్చుకావడానికి అసలు కారణం పెద్ద నటీనటులు రహస్యంగా పుచ్చుకునే లెక్కల్లోకిరాకుండా పుచ్చుకునే లక్షలు అని అందరికీ తెలుసు. ఈ 'రహస్య' మొత్తాలు ఏలెక్కలోకీరావు. వాటిని అరికట్టడంకోసం బొంబాయిలో 200 మంది నిర్మాతలు ఒక ఉద్యమం ప్రారంభించారు. వీరు తారలకు దొడ్డిదోవన రహస్యంగా లక్షలు సమర్పించం అన్నారు. అంతేకాదు; అలా తీసుకునేవారి గుట్టు బయటపెట్టడానికి పథకంవేశారు.

థియేటర్లపై దుమారం రేపడానికి నడుం కట్టిన నటీనటులు యీ విషయంలో సహకరించ నిరాకరించారు. పైగా మేము బ్లాకులో తీసుకుంటాం, మీరెవరూ అడగడానికి అన్నధోరణిలో ప్రవర్తించారు. ఈ దొంగకూళ్ళు కుడిచేవారిని ఇన్‌కంటాక్సు అధికారులకు అక్షరాలా పట్టివ్వడానికి ఫిలింసేన సిద్ధంగావున్నది.

రహస్యంగా నిర్మాతలు యిచ్చేడబ్బు, లక్షలమెట్టుదాటి, కోట్లప్రాసాదాల్లోకి వెళ్ళింది. వచ్చిన చిక్కల్లా, మేం 'బ్లాక్' తీసుకుంటాం అని పెద్దనటీనటులు అంటుండగా, అలా దొంగదాటుగాయిచ్చే పెద్ద నిర్మాతలు ఎవరూ యీసేనలో చేరలేదు. అంతే ఎలావుందంటే వ్యభిచారంచేసేదానికి యిష్టం. తనకోసంవచ్చే విటులకి యిష్టమే. మధ్యలో నీతివంతులు పడిగట్టుకుని కూతలేసినట్లయింది.

పెద్ద నటీనటులు 'బ్లాక్'లో లక్షలు తీసుకుంటారని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఎవరు ఎంతెంత మొత్తాలు తీసుకునేది ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అయినా ఏంచేయదు. ఇన్‌కంటాక్సు ఎగ్గొడితేనే ఏం చేయడం లేదు. వారికే పద్మశ్రీ యిస్తోంది. కనుక యీఫిలింసేన ఏంచేయగలుగుతుందా అ'!

తమిళంలో కృష్ణకుమారి గిరాకీ

ప్రముఖ దర్శక-నిర్మాత కె. ఎస్. గోపాలకృష్ణన్ తన రెండుచిత్రాలలో నటించేందుకు కృష్ణకుమారిని బుక్‌చేసుకున్నారు. ఒకచిత్రంలో జెమినీగణేశ్ చెల్లెలుగా నటిస్తోంది. అది రవి ప్రొడక్షన్స్ చిత్రం. అమరజ్యోతిఫిలిమ్స్‌వారిచిత్రంలో ముత్తురామన్‌కు నాయికగా నటిస్తోంది. ఈచిత్రంలో రష్యాలో స్థిరపడిన ఒక భారతీయమహిళపాత్ర ఈమెది. ఆమె తిరిగి భారతదేశంవచ్చి, ఒకరినిపెళ్లాడి భారత, రష్యా జీవితవిధానాలలో దేనిని ఎన్నుకోవడమా అనే సందిగ్ధంలో పడుతుంది.

అరవచిత్రాన్ని డబ్‌చేసుకునే నిర్మాతలు వీటిని అప్పుడే ఒకకంట కనిపెడుతున్నారు. ప్రస్తుతం కృష్ణకుమారి ఏ. వి. ఎం. వారి వరకట్నంలో, సునందినివారి చిత్రంలో, నవ్వులు-పువ్వులు, జీవితబంధాలు చిత్రాలలో నటిస్తోంది.

కౌసల్యాదేవి ప్రేమనగర్

శ్రీమతి కోడూరి కౌసల్యాదేవి 'ప్రేమనగర్' నవల ఆధారంగా శ్రీధర్‌మువీస్ వారు ఒకచిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. మాటలు పద్మరాజు వ్రాశారు. అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, జమున ఇందులో ప్రధానపాత్రలు ధరిస్తున్నారు. డైరెక్టర్ వి. మధుసూదనరావు.

జమున శపథం!

సెక్సు అసభ్యంగా ప్రదర్శించే చిత్రాలలో తాను నటించబోవడంలేదని, అలాంటి సన్నివేశాలున్న చిత్రాలలో తాను పాత్రధారిని కానని ఆమె ఖండితంగా చెప్పింది. ఇప్పటికి నూరు చిత్రాలలో నటించిన జమున నిర్ణయం సముచితం. పుట్టినుండి 16 సంవత్సరాలు రంగంలోవుండి అనేక పాత్రలను పోషించింది జమున. చిత్రాలుయొక్క కళావిలువలు నిలవాలంటే, ఒకస్థాయి నందుకున్న కళాకారులు, అపాటి నిర్ణయం స్వయంగానే చేసుకోవాలి.

కళావాచస్పతి శ్రీ కె. జగ్గయ్య

ఢిల్లీలోని విశ్వసంస్కృత విద్యాలయం వారు లోకసభ సభ్యుడైన ప్రముఖనటుడు శ్రీ కె. జగ్గయ్యకు 'కళావాచస్పతి' బిరుదం ప్రసాదించింది. కళారంగంలో శ్రీ జగ్గయ్య కృషికి చిహ్నంగా ఈ బిరుదం యివ్వడం జరిగింది.

రైతుబిడ్డ: ముఖ్యమంత్రి

తెలుగు సినిమాలు ప్రజలకు వినోదం కలిగించడం మాత్రమే కాక, సమాజజీవన పరిణామానికి దోహదం చేయాలని; 'రైతుబిడ్డ' లాంటి చిత్రం ప్రజాహృదయాలలో ఎంతటి చిరముద్రవేసిందో తానిప్పటికీ మరచిపోలేదని శ్రీ బ్రహ్మానంద రెడ్డి నిజామాబాద్ విజయ సినిమా ప్రారంభిస్తూచెప్పారు.

★ ప్రశ్నోత్తరావళి ★

జి. బి. రెడ్డి మహమ్మదాపురం
ప్ర: 'జమీన్‌రైతు' లో మీరు అనేకమంది ప్రశ్నలకు జవాబులు చక్కగా వ్రాసి, రాజకీయాలతో సంబంధంలేని యువతీ యువకులను ఆకర్షించి, 'జమీన్‌రైతు' చదివేలా చేస్తున్నారు.
జ: థాంక్స్- వాటిప్రయోజనంఅంతేగదా!

ఎస్. ఎ. రాజా నర్రవాడ
ప్ర: 'సెక్సు' అంటారేమిటి? దానికెందుకింత ప్రాధాన్యమిస్తారో?
జ: 'సెక్సు' జీవితంలో అతి విలువైనది, అమూల్యమైనది గనుక, బయట పడవేయరాదని పెద్దల ఆందోళన!

పి. ఎ. ఆర్. సైదాపురం
ప్ర: గూడూరు సావిత్రి సినిమాలో నటిస్తోందని అంటున్నారు. ఆ సినిమా పేరు?
జ: జీవితాలు.

జి. ఎం. రెడ్డి కలిచేడు
ప్ర: 'మంచి కుటుంబం' చిత్రంలో నేర్చుకోదగ్గ నీతిఏమిటి?
జ: అవసరానికి బహుభార్యాత్వం తప్పు కాదని.

ఎ. ప్రభాకర్‌నాయర్ కావలి
ప్ర: ఆంధ్రప్రభలో మీ కథలు చదివే అవకాశం మాకు కలగక పోవడానికి కారణం?
జ: కారణం ఏమీలేదు, వ్రాసే తీరికలేక - వ్రాసినా ఆర్థికంగా ప్రయోజనం వుండదుగనక.

ఇ. టి. రామారావు కావలి
ప్ర: ముఖంమీద మొటిమలు లేస్తున్నాయి, ఏంమందు వాడమంటారు?
జ: వాటిని పోగొట్టేమందు, వయసులో వున్న ఆడపిల్ల దగ్గరుంది... బజారు మందులు పనిచెయ్యవు.

ఎ. శ్రీనివాసులురెడ్డి అల్లూరు
ప్ర: 1967 లో ఉత్తమ చిత్రం ఏది?
జ: చక్రవర్తిచిత్రవారి 'సుడిగుండాలు' అదే రేపు కేంద్రంలో జాతీయ బహుమతి పొందబోతున్నది. గత ఏడాది అఖిలభారత స్థాయిలో నిర్మితమైన ఉత్తమచిత్రం కాగల యోగ్యతవున్నది ఆదుర్తి, అక్కినేనిగార్ల 'సుడిగుండాలు' చిత్రానికి.

టి. కొండయ్య కేతుగుంట
ప్ర: 'స్త్రీలకు పురుషులలోకువ'అంటారు. ఎందులో, తెలివితేటల్లోనా, లేక బుద్ధి బలంలోనా?
జ: చీకటిలో... పురుషుడిలో స్త్రీవాంఛ వున్నంతకాలం లోకువే!

సో. శం. రా. శాఖవరం
ప్ర: రచనా వ్యాసంగంలో మీకు మార్గదర్శకులెవరు?
జ: నాకుతెలిసి ఎవరూలేరు. కానీ చాలా మంది ప్రముఖ రచయితల రచనలు నన్ను ఉద్దీప్తం చేశాయి.
ప్ర: అలనాటి స్వతంత్ర సంపాదకులు గోరాశాస్త్రి ఇటీవల. కూరగాయ మొక్కల ఉద్యమం లేవదీసిన 'గోరా' ఒక్కరేనా?
జ: మీ ప్రశ్నలోవున్న 'గోరా' రాడికల్ హ్యూమనిస్టుకాదు. ఆయన కేవలం నిరీశ్వరవాది. పోతే గోరాశాస్త్రి వేరు. ఆయన 'ఆంధ్రభూమి' పత్రికకు ఎడిటర్‌గా వున్నారు.

సురేఖ వినగల్లు
ప్ర: మనదేశంలోవలె అపార సాంప్రదాయాలు, కులమతాలుకల పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశం ఏది?
జ: మనదేశంలోవలె ఆడ, మగ జాతులున్న పరోదేశంఏది, మీరు చెప్పండి?

పత్రాల లక్ష్మి నెల్లూరు
ప్ర: మనదేశంలో స్త్రీలకు ఎక్కువ వాల్యూ లేదు, విదేశాలలో స్త్రీలకు ఎక్కువ వాల్యూ వుంటుంది ఎంచేత?
జ: పొరపాటు. విదేశాలలో స్త్రీకి స్వేచ్ఛ ఎక్కువ. అంతేగానీ, స్త్రీని గౌరవించడంలో భారతదేశానిదే అగ్రతాంబూలం.

సి. వి. సుబ్బరావు నెల్లూరు
ప్ర: అన్నా నాకు జీవితంమీద విరక్తి కలిగింది. సన్యాసం పుచ్చుకోనా, బ్రహ్మచర్యం తీసుకోనా?
జ: సాయంత్రం అయిందంటే ఏ కాఫీ హోటల్‌లోనో దిట్టంగావట్టింది, కారాకిళ్ళీ నమలుతూ, సిగరెట్ పీలుస్తూ, సినిమాహాలుదగ్గర, ఆడవాళ్ళ గేటు ముందు పహరాకాయండి, విరక్తిపోయి రక్తికలుగుతుంది.

పోలేటి రాధాకృష్ణమూర్తి కవిగిరి
ప్ర: మంచుల అభిమానంగల నాగేశ్వరరావు గొప్పవాడా, ప్రజాభిమానంగల రామారావు గొప్పవాడా?
జ: అదేదో వాళ్ళిద్దరినే తేల్చుకోనిస్తే పోలా మధ్యలో మనకెందుకు?

టి. ప్రకాశరావు గుర్విందపూడి
ప్ర: సినిమా యాక్టర్ల ఫోటోలు కావాలంటే ఏం చేయాలి?
జ: సినిమాహాల్సు ముందు ప్రదర్శిస్తారే, వెళ్ళి చూస్తుండండి.

ఇ. టి. రామారావు కావలి
ప్ర: మీరు పలానా అని చాలామందికి కావలిలో చెప్పేశాను!
జ: అబ్బ! ఇహ హాయిగా నిద్రపోండి. మీ రెండవ సందేహం నిజంకాదు, ఆ ఫోటోలో నా పక్కనున్న వ్యక్తి 'కళావాణి' ఎడిటర్ గోపాలకృష్ణ.

ఎస్. ఉషాదేవి గూడూరు
ప్ర: ఆడవారిపై మీ అభిప్రాయం...?
జ: ఆడవారి 'పై' నాకెలాటి అభిప్రాయం లేదు. వారి 'యెడల' వారనే భావన ఎప్పుడూ వుంటుంది.

అరుణకుమారి నరసారావుపేట
ప్ర: మీరు ఎం. ఏ. చదివినట్లు విన్నాను: నేను బి. ఏ. చదువుతున్నాను. షేక్స్పియర్, మిల్టన్, షా- వీరిలో మీ అభిమానరచయితఎవరో తెలుపుతారా?
జ: సోషల్ సెటైర్‌కి షా, కవితాదృష్టిలో మిల్టన్, నాటకాలలో మానవ దృక్పథానికి షేక్స్పియర్. ఎవరికి వారే గొప్పవారు.. ఎటుకూడ స్వోత్కర్ష వల్ల, కాలంలో కరిగిపోయాడు షా.

ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా
★
Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
C/o. Crescent Books
12 B-Subba Reddy St.,
MADRAS-33.
దయచేసి అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయ ప్రార్థన
*ప్రశ్నలను నెల్లూరుకుపంపరాదు.

బనగానపల్లె డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

E. P. No. 113 of 1967 in O. S. No. 32 of 1965.

బి. చిన్నగురువయ్య .... —డిక్రీహోల్డరు.
జి. పెద్దవెంకటరెడ్డి వగైరాలు .... జెడ్జిమెంటు డెట్టర్స్.

నోటీసు:- పై నెంబరులో క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా భూములు 6-6-68 తేదిన పై కోర్టుదగ్గర యాలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- బనగానపల్లె సబ్ తాలూకా, పాతపాడు గ్రామము లోని భూముల వివరము:-

సర్వే నెం.	విస్తీర్ణం	శిస్తు	పేరు
(1) 70/8 పైకి	య 3—50 ట్లు	రు. 4-85 పై.	మలమాకులచేను
(2) 281 పైకి	య 1—71 ట్లు	రు. 0-85 పై.	కుప్పలతిప్పవానిచేను
(3) 304/1	య 0—89 ట్లు	రు. 1-00 పై.	వాగులోతోట
(4) 234/1	య 1—45 ట్లు	రు. 3-20 పై.	పాడుచేను
(5) 240/6	య 0—15 ట్లు	రు. 0-15 పై.	కల్లము
(6) 278/4	య 0—46 ట్లు	రు. 0-44 పై.	వాగులోనితోట
(7) 76	య 0—74 ట్లు	రు. 0-88 పై.	పిల్కకాడిచేను
(8) 268	య 2—66 ట్లు	రు. 1-37 పై	నంగంవాండ్లచేను
(9) 372/2	య 5—16 ట్లు	రు. 2-94 పై.	వడ్డవానిచేను

6 నుండి 9 ఐటములు బనగానపల్లె ల్యాండ్ మార్టిగేజిబ్యాంకిలో 14-5-67 తేదిన రూ. 200/- లకు ఆయకం వుంచినారు. ఆయకంకు లోబడి యాలము వేయబడును.

—యం. అహమద్‌హుసేన్ - డిహో॥ అడ్వకేటు.

కాకినాడ ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc. 353 of 56. E. P. 657 of 67.
మల్లాది వెంకట్రామయ్య —వాది.
కోలా వెంకటనారాయణరావు-ప్రతివాది.

వాది, యీ నెంబరు బాకీ రాబట్టుకొనుటకుగాను ప్రతివాది తాలూకు ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థి వేలముకు దరఖాస్తు వేయగా పై కోర్టువారు 11-6-68 తేదికి యీలముకు వాయిదా వేసినారు. కావలసినవారు సదరు తేది పగలు 10 గంటలకు సదరు కోర్టుయెదుట హాజరయి యుండినారు వరతులకు లోబడి పాడుకొనవచ్చును. సంశాయిషీ వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో పొందగలరు.

షెడ్యూలు: తూర్పుగోదావరిజిల్లా, కాకినాడ రిజిష్ట్రారులో చేరిన నీలపల్లి గ్రామం తాలూకు, ప్రతివాది తాలూకు యీలము కావలసిన స్థిరాస్థి వివరము:-

పాత పట్టా నెం. 69 రు మెర్క, య 1-30 ట్లు, 0.412 హెక్టార్లు.

కొత్తపట్టా నె. 49 రు, సర్వే నె. 114 రు పూరా య 6-84 ట్లులో పడమర వైపు య 1-44 సెంట్లు. 0.576 హెక్టార్లు హద్దులు:- [తూ] కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి భూమి [ప] గొడ్డు [ద] మన్యం మహాలక్ష్మిగారి భూమి [ఉ] కోలా వారి భూమి. సదరు హద్దులమధ్యనమైన 1-30 సెంట్లు భూమి కొత్తసర్వేప్రకారం 1-44 సెంట్లు భూమి. అందలి నానావిధ ఫలవృక్షముల, మామూలుమార్గములు యావత్తు యీజిమెంటు హక్కులు వగైరాసహా.

వాదికిమ్మతు రూ. 195/- లు.
అమీనాకిమ్మతు రూ. 1300/- లు.

—రాచకొండ లక్ష్మీనారాయణ,
వాది అడ్వకేటు.

నర్సరావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc 655 of 55. E, P. 87 of 68.
శ్రీ గోపినాధస్వామివారు పురుషోత్తపట్నం represented by executive officer A. Krishna Rao —డిక్రీహోల్డరు.
బిడదల చినసర్పయ్య Son of శేషయ్య —జెడ్జిమెంటు డెట్టరు.

పై నెంబరులో నీకు హేతువ నోటీసు నిమిత్తం 3-7-1968 తేదికి వాయిదా వేసినారు. ఆ తేదికి నీకు గల ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలయును. లేనిచో నీ పరోక్షమందు విచారించబడునని నీకు యిందు మూలకముగా తెలియచేయడమైనది.

—ఎస్. ఎస్. ఎస్. సోమయాజులు,
డి. హో. అడ్వకేటు

కాకినాడ ప్రి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc. 607 of 62. E P. 689 of 67.
చెలికాని గోపాలరావు —వాది.
నానంశెట్టి లోకరాజు - పాలికా - పలనపాకలు —ప్రతివాది.

యీ నెంబరు డిక్రీబాకీక్రిందగు ప్రతివాది తా॥ ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థి పై కోర్టువారివల్ల 25-6-68 తేది పగలు 11 గం॥ లగాయతు వేలము వేయబడును. కావలసినవారు వచ్చి పాడుకోవచ్చును. వివరములు వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో తెలుసుకోవలయును.

షెడ్యూలు:-

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, కాకినాడ తాలూకా, కాకినాడ రిజిష్ట్రారులో చేరిన వేములవాడ గ్రామం తాలూకు వేలము కాబోయే స్థిరాస్తి వివరము:-

జిరాయితీ పల్లం సర్వే నె. 102/2 రు, పూరా, య 0-36 సెంట్లు, (1456 . 87 చ. మీ.) భూమి న్నీ, అందలి యావత్తు ఫలవృక్షములుసహా వేలం కావలెను.

వాదికిమ్మతు రూ. 300/- లు.
అమీనాకిమ్మతు రూ. 1080/- లు.

—అవసరాల రామారావు,
వాది అడ్వకేటు.

కనిగిరి శిల్పశోభ

(4 వ పేజీ కొరవ)

గుండా పయనిస్తే క్షేత్రమధ్యభాగం చేరుకోగలం. ఉత్తర-దక్షిణాల్లో రెండు కొండలమధ్య సుదీర్ఘమైన పర్వత ప్రదేశంలో దక్షిణ కోనేరు. దానివక్కన పెంపాగు, ఆ పరిసరంలోనే ప్రాచీనాన్న కాలాన్ని దాటుతూ ప్రస్తుతం శిధిలప్రాయమై జీర్ణావస్థలోవున్న కళామయ కట్టడాలు కన్పిస్తాయి.

ఉత్తరంలోవుండే కొండలో వర్గాంగు నిడివిగల గుహ ఒకటి తొలచబడివుంది. అందులో నాలగు అపురూప శిల్పకళా శోభితాలైన గుహాలయాలున్నవి. వీటిల్లో లైన బౌద్ధ కాకతీయ శిల్పాలు ప్రతిమారూపాల్లోను, కుడ్యద్వారశిల్పరూపాల్లోను కనులపండుగ చేస్తాయి. అదిగాక దక్షిణవైపు కొండశిఖరంపై వున్న రంగనాయక దేవాలయం అనాటి కాకతీయ- హోయసాలశిల్పాలకు ఆటపట్టై ఆకర్షణీయమైన ప్రదేశంలో నిర్మింపబడి వున్నది. శేషశాయిగా కొంతపాతర తలగడగా వుంచుకొని పవళించినట్లుగా చెక్కబడి, ఆ మూర్తికి యిరువైపులా పాదసేవా పరాయణులుగా చిత్రించబడిన శ్రీ-భూదేవి విగ్రహాలు; దేవాలయపు ముందుభాగంలో నిర్మింపబడిన పన్నిద్దరాళ్వారుల విగ్రహాలు; పురోభాగంలోవుండే గరుడాళ్వారు ప్రతిమ ఆ కాలపుశిల్పుల అపురూప కళాసృష్టికి అదర్శప్రాయమై చూపరులను ఆనందోత్సాహతన్మయులను చేస్తాయి.

క్షేత్రమధ్యభాగంలో క్షేత్రాధిదేవతలగా నెలకొల్పబడిన దుర్గభైరవవిగ్రహాలు, గుహ ముఖద్వారంలో ఏకశిలా ఫలకంపై కూర్చబడిన సప్త మాతృకాశిల్పం, విఘ్నేశ్వరుడు - ఆ శిల్పుల హస్తలాఘవాన్ని చాటుతాయి.

ఇక యీ గుహాలయ నిర్మాణపద్ధతి చూడండి: ఈ గుహ దక్షిణాభిముఖంగా ఉత్తరపువైపు కొండకు 20 అడుగుల ఎత్తుండేటట్లు మొదట తొలచబడివుంది. అక్కడే ప్రథమ గుహాలయం, రెండవదైన పార్వతీఆలయం వున్నాయి. మొదటి గుహాలయంలో నిలువెత్తు ద్వారపాలక విగ్రహాల, వాటివెంబడి పశ్చిమదిశలో ప్రత్యేకశిలలపై చెక్కబడిన నవర్షి ప్రతిమలు ముద్దులమూటగట్టేఅందాలరాసులు. అక్కడ్డే తూర్పువైపునవున్న చిన్న ఆలయంలో నల్లరాతిపై నిర్మింపబడిన పార్వతీ విగ్రహమొక దర్శనీయమైన కళామూర్తి.

ఇక్కడ్నుండి కొంచెం మెట్లెక్కుతూ గుహలోకి ప్రవేశిస్తే అక్కడ మల్లికార్జున స్ఫటికలింగమగుపడ్తుంది. దీని పానవట్ట నిర్మాణమొక ప్రత్యేకసృష్టి. అభిషేకజలనిర్గమనానికై గావింపబడిన జలదారి యగమ్యగోచరంగా వుంటుంది. ఎంత జలం అభిషేకించినా వొకచుక్కయినా నిల్వకుండా నిర్గమిస్తూ నిరెట్టాపోతున్నదో కనపడకపోవడం ఆశ్చర్యావహమైన విషయం.

ఈ గుహాలయాన్ని దాటగానే గుహ సంకుచితమై, చీకటిమయమై మనుషులు వంగిమాత్రమే పోవడానికి అనువుగా వుంటుంది. ఇట్లా వొక 50 గజాలుపోతే యీ గుహ మూడుపాయలుగా చీలుతుంది. రెండోదిపుత్తరానికి, మూడోది మలుపుతిరిగి పశ్చిమ దక్షిణానికి సాగుతుంది. ఉత్తర గుహలురెండూ మరీ సంకుచితాలుగా వుండడంతో మనం ప్రవేశింపజాలం. వీటి ముఖద్వారాలపైమాత్రం అస్పష్టంగా గోచరించే దేవనాగరిలిపిలో వుండే అక్షరాల్ని బట్టి వీటిని గూర్చి వింత సంగతులెన్నో చెప్తారుగాని నిజస్థితినెవ్వరూ యెరిగినట్లు మాత్రం తోచదు.

దక్షిణాభిముఖంగా పోయే ప్రధానగుహ పడమటగా మలుపు తిరగ్గానే అక్కడ మూడో గుహాలయం అగపడ్తుంది. ఇది వైశాల్యంలో చిన్నదిగావున్నా వైభవంలో మాత్రం మిన్నగానేవుంది. దీ ద్వారబంధాలపై కల్పించే శిల్పం అనన్య ప్రత్యేకతం. ఇందులో శివలింగం, ప్రక్కప్రక్కన ప్రతిష్ఠింపబడిన పరశురామరేణుకాది విగ్రహాల శిల్పనైపుణ్యం అనాటి శిల్పుల నేర్పరితనానికి అనవాళ్లు.

ఇక్కడ్నుండి గుహ యింకా సంకుచితమవుతూ మనం కూర్చునిమాత్రమే జరుగుతూ జరగుతూ వెళ్ళవల్సిన స్థితిలో వుంటుంది. ఇట్లా 30-40 గజాలమేరపోతే నాలుగో గుహాలయమైన వేణుగోపాల దేవాలయం సాక్షాత్కరిస్తుంది. నృత్యసాల గ్రామశిలపై ముగ్ధమోహనరూపుడు వేణుగాన వినోదిగా తీర్చిదిద్దబడిన యీ

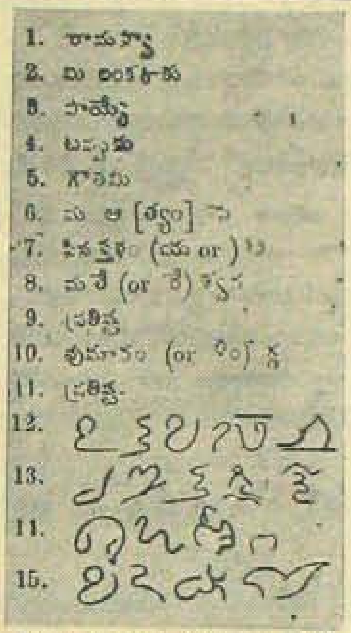

Nellore inscriptions రెండో సంపుటం 678 పేజీలో ముద్రితమైన 'మల్లప్పశెల'లోనిదే పేరొక శాసనపు ఛాయాచిత్రం - అక్షరువాలుగులైన్లు ఏమిటోలిపిఅర్థంకాలేదన్నారు. ఇందులో చదవగలిగినంతవరకు అర్థమయ్యేదేమంటే- రామస్వామి (అంటే రాముడా?) లంకకు వెళ్ళేటప్పుడు గౌతముని భార్యకు (అంటే అహల్యా?) శాపవిమోచనం గావించి, అమరేశ్వర (మహేశ్వర), ఉమారంగ (మహాలింగ) ప్రతిష్ఠచేసినస్థలం....... అధునిక పురావస్తుశాస్త్ర పండితులు యీ లిపిని పరిష్కరించి, మరుగుపడివున్న యీ కళాక్షేత్రానికి విముక్తికల్గించగలరని ఆశిస్తాం.

మూర్తికోక "చిదిమిన పాల్గారు చెక్కుటద్దాలపై" అనే పద్యభాగానికి వుదాహరణ అన్నట్టున్నది. ఈ క్షేత్రంలోని శిల్పాలన్నీ వొక ఎత్తు యీ విగ్రహమొకటే వొకఎత్తా అనిపిస్తుంటుంది. కాబట్టే మన ప్రాచీనులు యీ అపురూప కళాఖండాన్ని అగమ్యగోచరమైన యీ స్థావరంలో నిక్షిప్త పరచివుంటారని అనిపిస్తుంది.

గుహ గోపురంపై వుండే పర్వతశిఖరంలో 200 అడుగుల ఎత్తులో నిర్మితమైన దీపస్తంభంవొకటి ఆశ్చర్యజనకంగా వుంటుంది. ఇందుంచిన దీపం షుమారు 20, 30 మైళ్ళవరకు అగపడుతుంటుంది. దీనిపై అగమశాస్త్రానుసారంగా శివశేషవాది యంత్రాలు బీజాక్షరాలతో చెక్కబడి వున్నాయి.

ఇంకోవిషయం - ఈ క్షేత్రం యిట్లా శిల్ప సంపదకేగాక-శిలాశాసన నిక్షేపాలకుకూడా పుట్టినిల్లనడం యిక్కడవుండే అత్యపాచీన శిలాశాసనాలే నిదర్శనాలు. ఇందుకొన్ని పాళీ-మాగధ్యాది అర్యభాషలతో కల్పిన ఆంధ్రలిపిలోను, మరికొన్ని కన్నడ మలయాళాది ద్రావిడ లిపులతో కూడిన ప్రాచీనాంధ్రలిపిలోను నిబద్ధాలై వున్నవి. ఈ గుహలో ప్రత్యేకశిలలపై చెక్కబడిన శాసనాలనుబట్టి, యిది అనాటి గౌతమాశ్రమం అయినట్లు, సీతాన్వేషణార్థియై తిరుగుతున్న శ్రీరామచంద్రుడు యిక్కడ గౌతమాతిథియై కొన్నాళ్లుండి శివలింగప్రతిష్ఠ కావించినట్లు తెలుస్తుంది.

ఇదిగాక రంగనాయకస్వామి ఆలయం ప్రక్కవున్న గండశిలపై (పలుకు) బి. సి. నాటి కన్నడాంధ్రలిపుల్లో పెక్కు శాసనాలు గోచరిస్తాయి. ఇవిఅన్నీ శతాబ్దాల తరబడి వర్షాతపాదులచేత బాధితాలై భ్రష్టాలైనందున మామోంట్లకు సుబోధకాలు గాకున్నా, వుపలబ్ధాలైనంతమట్టుకు పుద్ధరించిచూడగా- యివన్నీ యీ క్షేత్ర ప్రాశస్త్యాన్ని తెల్పేవి, యిక్కడి ప్రతిష్ఠాదికాలను తెల్పేవి, తద్వారా అప్పటి దేశకాలాది చరిత్రాదులను తెల్పేవిగా బోధపడ్తాయి. వీటివెనుక ఏదైనా మహోజ్జ్వలాంధ్రగాథ మరుగుపడి వున్నదా అన్పిస్తుంది.

60 ఏళ్ళక్రితం అప్పటి నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు ఆలెన్ బట్టర్‌వర్త్, జిల్లాజడ్జి వేణుగోపాలశెట్టి గారలు జిల్లాఅంతా గాలించి, శోధించి, పరిశీలించిచేసి ప్రకటించిన మూడు సంపుటాల నెల్లూరుజిల్లా శిల్ప శిలాశాసన గ్రంథంలోని రెండో సంపుటంలో ఇక్కడి మల్లికార్జునస్వామి దేవాలయంలోని మూడు శాసనాలను మాత్రం ముద్రించివున్నారు. (వారుకూడా యీ లిపి తమకు బోధపడలేదని, అగమ్యగోచరంగా వున్నదని పేర్కొన్నారు. 'గౌతమ మహాముని', 'అవధూతస్వామి' అనే పదాలు తప్ప మిగతావేవీ బోధపడలేదన్నారు. ఈ పేజీలో పైన ప్రకటించినవి ఆ రెండు శాసనాలే. అధునిక పండితులు వీటిని పరిష్కరించి ఆ నిగూఢ చరిత్రను వెలికితేవడం అవసరం—సం. జ. రై.)

ఇంతేగాక; ఇప్పటికి 4-5 శతాబ్దాల క్రితం యిక్కడ కడియాల పావయ్య అనే సిద్ధుడొకడు ఆశ్రమ మేర్పరుచుకుని అనేక అద్భుతాలను అవహల్లకేశాడనీ, అతడాగతానాగతవేది అయిన అవధూత అవడంతో అనేకమంది శిష్యప్రశిష్యులను

—కొరవ 11 వ పేజీలో

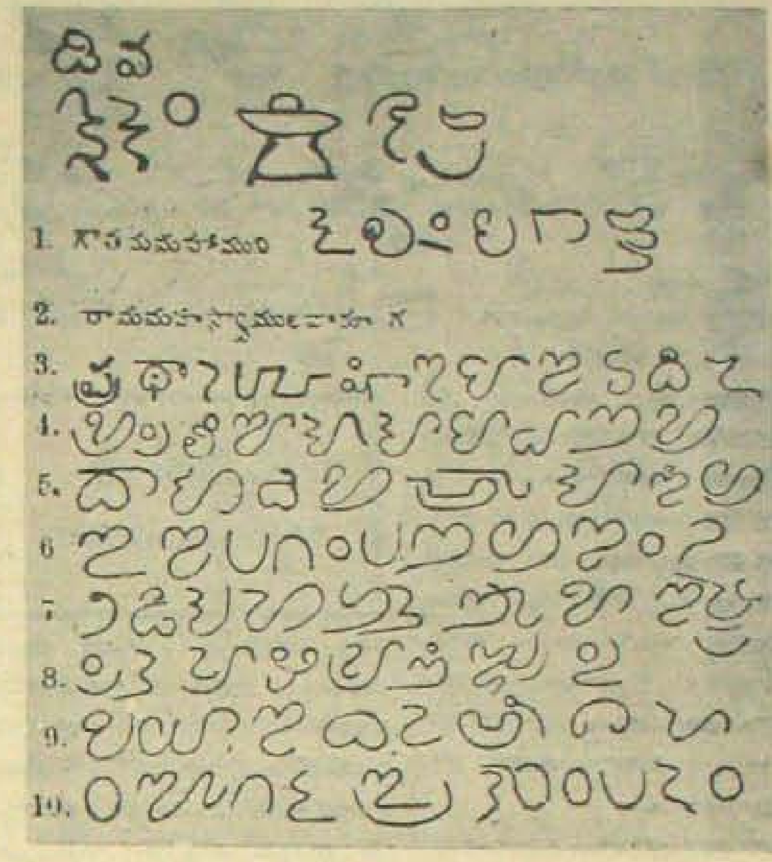

కనిగిరితాలూకా "మల్లప్పశెల" కళాక్షేత్రంలోని మల్లికార్జున గుడిలో దర్శనమిచ్చే ప్రాచీన శిలాశాసనం— 60 ఏళ్లక్రితం, అప్పటి నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరు బట్టర్‌వర్త్; జిల్లాజడ్జి వేణుగోపాలసెట్టిగారలు జిల్లాఅంతా గాలించి, సేకరించి ముద్రించిన 'నెల్లూరుజిల్లా శాసనాలు'అనేమూడు సంపుటాల ఆంగ్లగ్రంథంలో రెండో సంపుటం 680 వ పేజీలో ముద్రితమైవున్న శిలాశాసనపు ఫోటోస్టేట్ కాపీ. లిపిచూడండి - ఏ హరప్పా-మొహంజోదారో కాలంనాటిదో అన్పిస్తుంది. ఆ రెండు పదాలు తప్ప మిగతాది అర్థంకాలేదని వారే వప్పుకున్నారు.

ప్రేమ వివాహాలు

(4 వ పేజీ కొరవ)

కులకంటె అంతకు తక్కువ వయస్సులో వివాహాలు చేసికొన్నవారి విడాకులసంఖ్య మూడురెట్లు పెరిగింది. అందువల్లనే, పురుషులకు 27, స్త్రీలకు 23.7 కనీసపు వివాహ వయస్సుగా నిశ్చయించటం జరిగింది.

అయితే ప్రేమించి పెళ్ళిచేసికొనే వివాహాలు ఎందుకు ఇలా చిన్నాభిన్నం అవుతాయి? వివాహాలకు క్రితం, యీ దంపతులు తమ భవిష్యత్తును సరిగ్గా అంచనా వేసుకొనలేకపోయినందునా? దీనికి ఎన్నో రకాల జవాబులో వచ్చాయి. ఇలా పటావంచలయిన వివాహాలకు కూడా ఎన్నో రకాల పరిస్థితులు బాధ్యత వహించాయి.

ప్రేమ వివాహాలు చాలావరకు వివాహం జరిగిన మూడో సంవత్సరంలో యిరుకునబడ్డాయి. తొలిసంవత్సరంఅంతా ఆ దంపతులు హాయిగావుండేవారు. రెండో సంవత్సరంలో కొద్దిగా చీకాకులు తలెత్తుతాయి. మూడోసంవత్సరం వచ్చేసరికి, పతాకసన్నివేశానికి పరిస్థితులు వచ్చేవి. 19-వ శతాబ్దంలో అతిసామాన్యంగావున్న విడాకులసంఖ్య క్రమంగా పెరిగి, 1945 నాటికల్లా నాలుగురెట్టయి కూర్చున్నది. 1945 నుండి ఈ సంఖ్య కొంచెంకొంచెంగా తగ్గుముఖం పట్టింది. ఈ విడాకులకు చాలా కారణాలు లభించాయి. దంపతులు మొదట్లో ప్రేమగా, క్రమేణా వారు దూరంకావడం, వేర్వేరు కార్యాలయాల్లో పనిచేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడటం, ఇద్దరికి వేర్వేరు మైత్రీవర్గాలు వుండటం, యిద్దరికి కలయిక అరుదుకావటం— యీ స్థితికి ముఖ్యకారణాలు.

ఏమయినా యీ స్థితి యిటీవలిరోజుల్లో తొలగినట్లే కనిపిస్తుంది. జరిగిన సర్వే ప్రకారం, నూరింట 56 కుటుంబాలు వివాహవ్యవస్థలు సుస్థిరంగావున్నట్లు కనుపిస్తోంది. మరో 32 కుటుంబాలవారు తమ వివాహాల సుస్థిరతగురించి ప్రస్తావిస్తూ "పరవాలేదన్నారు". వివాహాల్లోకెల్లా సుస్థిరమైన ఆనందదాయకమైనవి గ్రామాల్లోనేవుండటం యీ సందర్భంలో గమనించవలసిన మరో ముఖ్యాంశం.

—[యు.పి.యస్.].

శివారెడ్డిపద్యాలు

నెల్లూరు శ్రీనాథుడు

శ్రీనాథుడు మావాడని
తెంపోని వాదనొకటి తెవదీశె వం
శానికి పోలికలొక్కడు
ఈనాటికి, అర్థముండ యీమాటలకున్?

ఆంధ్ర ట్యూరుజేస్తు హర్షనైషధ కావ్య
కర్త పోతుపోతు కాలుజపి
వుండవచ్చు రేపటెడకు నెల్లూర
ఒక్కగంట, దాన యిక్కడేది?

కవులు కొంతమంది కలిసికొడుతుంటారు
వాడవాడ నుడులు వల్లెవేసి
ఇంపుసొంపుకొరకు, అదిజాది స్థలనిర్ణ
యమ్ము సేయ సాహసమ్ముగాదె?

నిజము మప్పెపెట్టి నెల్లూరువాడు శ్రీ
నాథుడన్న పెనుగులాటకన్న,
ఘనత యింతగానొ కలిసార్వభౌమ్ము మా
అప్పచెల్లెలిడ్డ ఆంధ్రుడన్న.

హర్యానా ఎలక్షన్

అర్థమైపోయింది హర్యాన విషయమ్ము
బయటబడిపోయింది బాగువోగు
చుట్టి చావ మూలపెట్టింది సంకీర్ణ
పాలనాన్నెలక్షన్ గాలికనుడు.

ఒకకుటుంబమునకు ఒక్కడే యజమాని
ఒక్క స్త్రీకి భర్తయొకడె కర్త
ప్రభువువొకడె దేశపరిపాలనము కెల్ల
పార్టీవొకటె కల్తి పనికిరాదు.

ప్రతికల్లా నేను పలుమారునూదింప
వెల్లడించ వేయికళ్లతోటి
ప్రజల తీర్పుదిద్ది పాలింపగలవారు
కానిపోనివొక్క కాంగ్రెసొకె.

కాదనేండుకిల్ల కాలానుగుణ్యంగ
ఎక్కవచ్చుగద్దె నెదుటిపక్షం
అయితేలాభమేమి అభోగం అయోగం
వద్దినాలె, కాదు వర్మినెంటు.

తమలోతాముబేరి తన్నుకోకుండుంటె
ప్రాకులాడకుంటె పదవికొరకు
కలసిమెలసివుంటె కాంగ్రెసుసోదర్లు
నాకలోకమౌద్ది నాడు ఇండ్య.

వారం....వారం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ద్వేషంలేకున్నా-అ గ్రూప్‌మీదవున్న ద్వేషం చేత అవ్యక్తిని ఎదుర్కోవడం – ఇటువంటి సందర్భాలలో జరిగే పోటీంగును బట్టి మన ప్రజాస్వామిక ఘనతను మనం శ్లాఘించుకుంటూపోతూవుంటే మనల్ని మనం మోసంచేసుకున్నట్లు గదా?

కావున హర్యానాఫలితం తత్కాలంగా ఆ ప్రాంతలోని పలుకుబడిగలవారిలో ఒక శాఖకు విజయం. ఇకదీని పరిణామం కాంగ్రెస్ హైకమాండ్ నిజంగా కమాండ్ చేయగల దిట్టతనం హర్యానా కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఎంతమిగిలివున్నదో దానిమీద ఆధారపడివుంటుంది.

, , ,

పరిస్థితి ఇంతకంటె మెరుగయ్యే పరిణామం కావలెనంటే, కాంగ్రెస్‌సంస్థను సంస్కరించే ప్రయత్నం సఫలం కావలెను. అది బాగుపడితే దానిని ఎదిరించదలచిన పార్టీలు బాగుపడక తప్పదు.

పార్టీకి ఒక దృష్టి, అందుకనువైన నాయకత్వం, అందుకనుగుణంగా కార్యకర్తలు—అభ్యర్థులు— ఈ తతంగం సరిగా లేనిదే ఆ పార్టీ రాజకీయంగా ఒకస్థానాన్ని పొందలేదు. దానిని కాపీచేసే మిగిలిన పార్టీలగతీ అంతే. ఇదంతా ఒక ప్రహసనమా? అనిపిస్తుంది ప్రజలకు!

తమ ఇంటిని చక్కబెట్టుకోనవలెనని కాంగ్రెస్ నాయకులు అపేక్షిస్తున్నట్లు లేనిది! దీపంవుండగానే ఇల్లు చక్కబెట్టుకోవడం మంచిదిగదా!

, , ,

ఆ మూల హర్యానా పరిస్థితి అట్లా వుంటే, ఈ మూల కేరళ విషయం గమనించండి.

కేంద్రంమీద ధ్వజమెత్తడానికి మార్క్సిస్టుపార్టీ చేసే విశ్వప్రయత్నం కొనసాగడంలేదు. నంబూద్రిపాద్ బహిరంగ సభలో అంగీకరించినట్లుగానే, కేరళ మంత్రివర్గంలోని భాగస్వాములే అట్టి కార్యక్రమంలో కలసిరావడంలేదు. రెండు కాంగ్రెస్‌పక్షాలు గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తున్నవి. ప్రజావాహినిని ఒకదానిని వెల్లువగా కేరళప్రభుత్వం మీదకు 'అభివృద్ధి నిరోధకులు' సిద్ధం చేస్తున్నారని మార్క్సిస్టులు ఆరోపిస్తున్నారు.

ఫలానా విషయంలో కేంద్రం తప్పు చేసింది– కేరళకు అన్యాయం చేసింది– అని రుజువుచేయవలసిందని కేరళ గడ్డమీదనే భారత ఉపప్రధాని గర్జించాడు.

బంగాళంనుండి మాజీ మార్క్సిస్టు వుప ముఖ్యమంత్రి కేరళవచ్చి హెచ్చరికచేసి వెళ్ళినాడు: 'మార్క్సిస్టుపార్టీని ప్రజలకు దూరంగాచేసి, కేరళప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టవలెనని మన విరోధులు కుట్రపన్నుతున్నారు.' అది నిజం. ఆ కుట్ర అతి బహిరంగమైనది. స్పష్టంగా కన్పిస్తూనేవున్నది. అది సఫలమైనా కేరళకు విమోచనం గలదా?

అదీ మా గోడు!

, , ,

అది కేరళబాధ్యమైతే, మద్రాస్‌లో మరొకబాధ్యం వచ్చిపడింది. విజయవంతంగా అట్లా అమెరికా – జపాన్‌సీమలు తిరిగివచ్చి, ఆ దేశాల ప్రగతినీ – ప్రజల పట్టుదలనుకీర్తించి, కాస్త విశ్రమించేనరికి, దిన్నాదురై ప్రత్యక్షం. అణ్ణాదురై ఒక పార్టీకి నాయకుడైతే దిన్నాదురై మరొక పార్టీకి నాయకుడు, ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ నేత. పైగా కోయంబత్తూరు ప్రాంతాల కార్మికులే ఆయన జీవనం. నిజాయితీగా, వారికోసం దశాబ్దానికిపైగా పోరాడుతూ వున్నాడు.

తనప్రాంతంలో మూతపడిన బట్టల మిల్లులను తెరిపించి, కార్మికులకు జీవనాన్ని కల్పవలసిందని దిన్నాదురైకోర్కె. అది నెరవేరేవరకు అన్నం తినడంలేదని అణ్ణాకేతెల్పి. అట్లా ఇంటిముందరే కూర్చున్నాడు.

ఈపంక్తులు పాఠకులకందేలోపుగా ఆ మిల్లులను తెరిపించేదానికి ఒక మార్గం కన్పించవచ్చును. కేంద్రం మేల్కొన్నట్లు కన్పిస్తున్నది.

, , ,

కార్మికులమాట ఎక్కువగా వినిపించడానికి వీలవుతున్నదీరోజులలో! ఐనప్పటికీ పరిష్కారంకాని సమస్యలు, గతులికలు చాలావున్నవి!

ఉదా: ఇంటక్ (INTUC) కాంగ్రెస్‌వారి కార్మికసంస్థగావుంటూవచ్చి, ఇప్పుడు ఎదురుతిరుగుతున్నది. కాంగ్రెస్‌తోకవలన తనకు నష్టమేగాని లాభంలేదట.

అటువంటప్పుడు ఇంటక్, హింద్ మజ్దూర్‌సభ (HMS – హెచ్. ఎస్. హెచ్. నాయకులు నడిపేది) ఏకంకారాదా? ప్రతి రాజకీయపార్టీకి ఒక కార్మికసంస్థ వుండవలెనా?

ఓటర్లపై పలుకుబడికోసం కార్మిక సంఘాలైతే వుండవలసిందే. కాని కార్మికుల అభివృద్ధికోసమైతే మరొక మంచి మార్గాన్ని అన్వేషించవచ్చును.

, , ,

కార్మికులసమస్యతో సమానంగా మనకు కాశ్మీరుసమస్య వున్నది. షేక్ అబ్దుల్లానిజస్వరూపం నెమ్మదిగావెల్లడౌతోంది.

చైనా-పాక్ గిల్గిట్ రహదారి విషయమై పెద్ద గొడవ అక్కరలేదట. దానిని గూర్చి మొదట అబ్దుల్లా ఒకవిధంగా వ్యాఖ్యానించినాడని ప్రకటనలు రాగానే, ఉలిక్కిపడి తానట్లనలేదనీ అట్టింటిననీ ఆయన సమాధానమిచ్చినాడు. ఆ బట్ట న్నవేదాలు ఆయన మనస్తత్వాన్ని తెలియజేయడానికి!

రష్యా – చైనా – అమెరికాలు చూస్తూ వుండగా పాక్-భారతసీమలమధ్య వంతెన వేయడానికి తాను పూనుకుని ప్రజాసేవ చెయ్యవలెనని ఆయన ఉత్సాహం. ఇది మెచ్చదగిన ఆశయమే కాని పాకిస్తాన్ సహకరిస్తే గదా!

కాశ్మీర్‌లో ఎన్నికలు జరిగితే 'స్వయం నిర్ణయం' అనే పథకానికి కట్టుబడిన అబ్దుల్లా-బేగ్-ఫరూకీమండలి వారిలో పాల్గొనదట.

అనగా అబ్దుల్లా అభిప్రాయం ఏమనగా –ఎట్లయినాసరే కాశ్మీర్ పాక్ – భారత సీమలకు రెంటికీ చెందిపోయి, రెండూ స్నేహంగా వుండడానికి తాను కారకుడై, అందుకు ఫలితంగా తాను కాశ్మీర్ 'ప్రధానమంత్రి' గా వుంటే చాలాబాగా వుంటుంది.

కాశ్మీర్ ఇండియాలో భాగం అని మనమంటున్నాం. తన అధీనంలోవున్న కాశ్మీర్‌భాగం తనలోభాగం అని పాకిస్తాన్ వక్కి, ఆ మాటకు ఆ భాగపు కాశ్మీరీలచేత అంగీకారం పొందగల్గితే– అప్పుడు రెంటికీ అబ్దుల్లా ముడిపేయవచ్చును. లోగడ ప్రపంచంలోని పరిశీలకులనేకమంది ఆవిధంగా సూచన చేశారు.

కాని కాశ్మీర్ అంతా తనకే రావలెనని పాక్ మతం. లోయలోని కాశ్మీరీ ముస్లిములు ఇండియాలోనే వుంటామంటారు. వారిమీదికి దూకితే, దూకినవారిని వారు తరిమికొట్టినారు. కాని, లోలోన వారికి పాకిస్తాన్‌పై అభిమానం వుండదా?– అనే అంశంపై స్వయం నిర్ణయవాదులు పోరకాడుతున్నారు.

ఇది చివరకు ఎట్లా పరిణమిస్తుందో చూడవలసియున్నది. సాదిక్ పట్టుగట్టిదైతే, అబ్దుల్లా మౌనవ్రతం పట్టడం మేలు. ఎందుకంటే ఆతడికి నోరు విప్పినకొద్దీ, కలహకారణమే అధికమవుతుంది.

తిమ్మారెడ్డి

(8 వ పేజీ తరువాయి)

భూమి తనఖాబ్యాంకులు రిక్లమేషన్ లోన్స్ ముగిందాయి. ఇదిఅన్యాయం–అని గట్టిగానే అడిగాడు.

ఇది అన్యాయమేనని హొప్పుకుంటూ, దానివిషయంలో చర్యతీసుకుంటామని చెప్పారు.

భూగర్భ జల సర్వే

భూగర్భ జలపరిశోధన యంత్రాల విషయం శ్రీ వై. వి. రెడ్డి ప్రస్తావించారు.

తిమ్మారెడ్డిగారు భూగర్భ జలాన్ని కనుగొనేందుకు యంత్రాలున్నాయని; ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో ఒక విభాగం కూడా వుందని; ఇంకొక విభాగం కూడా వుందని; వాళ్లు సర్వేచేస్తున్నారని; ముందు సర్వేపూర్తిచేసి, ఎక్కడెక్కడ నీరుండేది నిర్ధారించుకుంటే, ఆతర్వాత పాతాళగంగను పైకితీయవచ్చునని; దీనికి కొంచెం టైం కావాలని చెప్పారు.

చంద్రశేఖర రెడ్డిగారి ధన్యవాదాలతో సమావేశం పరిసమాప్తమైంది.

బలరామ క్షేత్రం

18 తేది వుదయం మంత్రిగారు శ్రీ కాకాణి రమణారెడ్డిగారి బలరామ క్షేత్రాన్ని సందర్శించారు. భూగర్భ జలాన్ని వెలికితెచ్చిన రెండవపంపుకు శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవంజరిపారు. 160 అడుగుల లోతుపోయిన ఈ పంపు గంటకు 10 వేల గాలన్ల నీటిని ఇస్తుంది. 180 అడుగులలో పడిన మొదటి పంపు కంటే ఇది 25 శాతం ఎక్కువగా నీటిని యిస్తున్నది. రమణారెడ్డి రెండవ ప్రయత్నం విఫలమైంది. 320 అడుగులు పోయినా జల సంతృప్తికరంగాలేదు; గంటకు 2 వేల గాలన్ల నీరుమాత్రం వచ్చే అవకాశముండినదట. అందువల్ల అది విరమించుకొని, మూడవబోటు విజయుడయ్యాడు; తిమ్మారెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం చేసింది దానికే. మొత్తానికి రమణారెడ్డి ఆధునిక భగీరథుడే అయ్యాడు.

మోడేగుంట సజ్జ

దేవళ్లవాళ్లువేసిన 218 ఎకరాల సజ్జను చూచి తిమ్మారెడ్డిగారు చాల వుత్సాహాన్ని కనుపరచారు. సాగు, నీటిసరఫరా వగైరా వివరాలన్నీ అడిగి తెలుసుకున్నారు. దేవళ్ళ రామరెడ్డి, సుబ్బారెడ్డి సోదరులు మంత్రికి, వారి బృందానికి ఫలహారవిందు చేశారు.

జమీన్‌రైతులో

తిమ్మారెడ్డిగారు 18 తేది మధ్యాహ్నం 'జమీన్ రైతు' కార్యాలయానికివచ్చి, 'ప్రెస్'ను కలసుకున్నారు. కొంతసేపు పత్రికలవాళ్ళతో ఇష్టాగోష్టిజరిపి పోయారు.

భాస్కరరెడ్డి విందు

కావలి తాలూకాంతంలో–రాజకీయాలలో గుర్తింపునుపొందిన స్నేహశీలి డాక్టరు పి. భాస్కరరెడ్డి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి – రాజ్యసభకు ఎన్నికైన శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డి గారల గౌరవార్థం 20 తేది రాత్రి కావలిలో పెద్దవిందుచేశారు. నెల్లూరునుండి కూడా పెక్కుమంది మిత్రులు పోయి వచ్చారు. —మా. వి.

శిల్పశోభ

(10వ పేజీ తరువాయి)

ఆకర్షించి తిరిగి ఈ క్షేత్ర ఔన్నత్యానికి పాటుబడ్డట్టు వొక ప్రథమ్మాత్రం వుంది. అయితే ఇందుకు సంబంధించిన నిదర్శనాలేవీ గోచరించవు.

ఇట్లా యీ క్షేత్రం యిన్నివిధాలప్రశస్తి కలదిగా కనబడుతున్నా కొద్దిగాకూడా రాకపోక సౌకర్యాలులేనిది కావడంతో దరిద్రులైన స్థానికులచేతకాని, కళాభిమానులైన యితర ప్రాంతీయులచేతకాని, చారిత్రక పరిశోధకులైన మహామహుల చేతగాని గుర్తింపుబడక సాంద్రనిబిడారణ్య మధ్యాన నివురుగప్పిన నిప్పువలె నిద్రాణస్థితిలో మిగిలిపోతున్నది. మరికొంత కాలం యిట్లా వుపేక్షించబడితే నామరూపాలైనాలేకుండా నాశనమవుతుందనేది అనుమానం మాత్రంకాదు.

పిడుగుమీదేళ్లక్రితం ఇక్కడి స్థానికులు కొందరు కలగచేసుకుని యీ క్షేత్రంలోని కళాఖండాల సంరక్షణకు, జీర్ణోద్ధరణకు పూనుకోవడం జరిగిందికాని; ఆ అభిరుచే కరువై, అభిరుచి కాలక్రమేణా తగిన ప్రోత్సాహకులులేక తగ్గిపోయి, సముపార్జించిన నిధికి సంరక్షకులైనవారు స్వార్థపరులై సర్వభక్షకులుగా తయారై అనర్థకంగా అట్లనే అంతరించిపోయింది.

ఇంతటి వైభవోన్నత్యాలనుకలిగిన ప్రాచీనక్షేత్రం యిట్లనే అనామకంగా, కనీసం గుర్తింపుకూడా లేకుండా పరిత్యజింపబడవల్సిందేనా?

ఇండ్ల స్థలం
విక్రయించబడును

నెల్లూరు దర్గామిట్టలో ట్రంకురోడ్డుకు తూర్పుగా, డాక్టరు మదుసూదనశాస్త్రిగారి యింటికి వుత్తరంగా వున్న సుమారు 62 అంకణముల ఖాళీస్థలం అమ్మబడును. తూర్పు–ఉత్తరం రోడ్లుగలదు.

వివరములు:–

శ్రీ ఎ. అనంతరామయ్య,
అడ్వకేటు - కస్తూరిదేవినగరం - నెల్లూరు
గారివద్ద తెలుసుకొనవచ్చును.

నందలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 372 of 67. Sc. 157 of 59.

గాదంశెట్టి సుబ్బన్న—డి. హో - వాది.
వెంగ్లూరు పస్పులేటి చంద్రపాల్‌నాయుడు
(పురవ్) పస్పులేటి చంద్రపాల్‌నాయుడు
—జె. డెట్టరు - ప్రతివాది.

పైనెంబరు ఇ. పి. షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని పై కోర్టుయెదుట 6–6–1968 తేది పగలు 11 గంటలకు యాలము వేయబడును. యాలములో సవాలుదారులు పాల్గొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

రాజంపేట తాలూకా, పుల్లంపేట సబ్ డి॥ లో చేరిన కోడూరుగ్రామ పొలంలోని జె. డి. తాలూకు జమీనుకు నెంబరు వారి వివరము:—

	బాబు వారి	సర్వే నెం.	య.ట్లు.	హె.
(1)	స. ఖు.	92/2	0-20 పూరా	0 080
(2)	,,	95	0-71 ,,	0.280
(3)	,,	96	1-46 ,,	0.584
ఇందులోయుండు 29 మామిడిచెట్లతోసహా				
(4)	స. ఖు.	97	0-98 పూరా	0 392

యీ జమీనులు మాత్రము.

—వై. చక్రపాణి - వాది అడ్వకేటు.

విజయవాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

(A-3) O. S. No. 80 of 1967.

E. P. No. 180 of 1967.

నాగోతి పేరయ్య —డి. హో - వాది.
యమ్మిన బ్రహ్మయ్య
— జెడ్జిమెంటు డెట్టరు - ప్రతివాది.

ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ప్రతివాది తా॥ స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారి యెదుట 17–6–1968 తేదిన వేలం జరుపబడును. కనుక కొనదలచినవారు పాటలో పాల్గొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

కృష్ణా డి॥ విజయవాడ సబ్ రిజిస్టరి యిలాకా, దుగ్గిరాలపాడు గ్రామములోని ప్రతివాదికి సర్వసంపూర్ణ స్వాధీన హక్కు భుక్తములు కలిగి పై డిక్రీబాకీక్రింద వేలం కాబోవు స్థిరాస్తి వివరము:– రీ సర్వే నెం. 83/3 రు, య 4-43 ట్లు శేరీమెర్క భూమికి హద్దులు:- (పట్టా నెం. 30 రు) [తూ] పొలిమేరడొంక [ద] వంగా సరస్వతి భూమి [ప] కొమ్మిశెట్టి తిరుపతయ్య తాలూకు భూమి [వు] పోశేపల్లి వెంకట నర్సయ్య తాలూకుభూమి. ఈ హద్దులమధ్య య 4-43 ట్లు (1.7927 హె.) శేరీమెర్క.

వాది కిమ్మతు రూ. 4000/- లు.

—D. R. S. పూర్ణచంద్రరావు,
వాది అడ్వకేటు.

పసిరికలు -
- కామెర్లు

★ పల్లెల వార్తావళి ★

(5 వ పేజీ కొరవ)

వస్తుంది. దీనివల్ల వ్యవసాయము, పైరుకు దెబ్బ, పంటనష్టము– అన్నివిధాల రైతుకు చిక్కు కలుగుతుంది. మరొక ఇబ్బంది కూడా వున్నది. అన్నిరోట్ల అన్నిపైర్లకు రాత్రిపూట నీళ్ళుకట్టుకునే వీలుండదు. పగలు కట్టితీరవలసినవి కొన్నివుంటాయి. పగలంతా లేకుండా, రాత్రిపూట వచ్చినా కొన్నిటికి నిరుపయోగమే అవుతుంది.

ఎన్నో మారుతున్నాయి కాని, ఎన్నో లోపాలు సరిదిద్దబడుతున్నాయి కాని, నెల్లూరులో ఈ సరఫరా అవాంతరమాత్రం ఏళ్ళ తరబడి యథాతథంగానే వుంటూ వున్నది. మద్రాసులో ఎంతకాలమున్నా, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా విఫలం కావడమంటే ఏమిటో తెలియదు. హైదరాబాదులోనూ అంతే. మరి నెల్లూరుకుమాత్రం ఈదుర్గతి ఎందువల్ల? ఈ దుస్థితి ఎల్లకాలం కొనసాగవలసిరావడం ఎందువల్ల? ఇది విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ అధికార్లు సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన పరిస్థితి అనిమాత్రం మనవి చేస్తున్నాము. మన విద్యుచ్ఛక్తి శాఖాధికార్ల అసమర్థతకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనమని కూడా అభిప్రాయపడుతున్నాము. హాయిగా వుండవలసిన ఆదివారాలనాడు విద్యుచ్ఛక్తి ఆగిపోదనుకోండి; తక్కిన రోజుల్లోకూడా ఈ అవాంతరస్థితికి కారణమేమిటో విచారించి, ఆ లోపాలను సవరించి, ప్రజలలో చెలరేగిన అలజడికి అస్కారం లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డు ఛైర్మన్ శ్రీ సి. నరసింహంగారు ఈ మధ్య నెల్లూరుకు వచ్చారు. చీఫ్ ఇంజనీరు గారు కూడా వచ్చారు. విద్యుచ్ఛక్తి వుత్పత్తి, విస్తరణ వగైరా సమస్యలను పూర్ణంగా పరిశీలించి పోయినట్లుంది. కాని ఈ సరఫరా అవాంతర విషయం వారికి తెలుసో తెలియదో, విచారించారో లేదో తెలియదు. తరచు విద్యుత్ సరఫరా విఘాతంవల్ల నెల్లూరు మండల రైతాంగము, తదితర రంగాల ప్రజలు పడుతున్న కష్టనష్టాలను గమనించి, ఈ పరిస్థితినుండి వారికి విముక్తి కల్గించుటకు తగినచర్యలు తీసుకోవలసిందిగా శ్రీ నరసింహంగారికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు ఓవర్‌లోడు అయితే వెంటనే ఆ పరిస్థితిని చక్కబరచండి; రిపేర్లు వగైరాలంటే, సరఫరాకు భంగంరాకుండా అవసరమైన మార్గాలను అనుసరించండి. అంతేగాని ఎండాకాలం ఈ విధంగా అల్లాడించవద్దని కోరుతున్నాము.

ఉదయగిరిలో 5 రోజులుగా కరెంటులేదని 21 తేది వచ్చిన ఒక టెలిగ్రాం తెల్పుతుంది. ఈ పరిస్థితి ఎందువల్ల కలిగిందో తెలిసికోవలసివుంది. ప్రతి పల్లెనుండి ఇట్లాంటి అలజడే వినిపిస్తుంది. విద్యుత్ శాఖాధికారులు వుపేక్ష వహించరనే ఆశిస్తాము.

, , ,

విద్యుచ్ఛక్తి ఈ విధంగా వేపుకతింటుంటే; కిరోసిన్ కరువు పేదసాదను, మధ్యతరగతివారిని పీడిపిస్తున్నది. జిల్లాకు నెలకు 8 లక్షల 50 వేల లీటర్లు సప్లయి వుండట. పూర్వం డీలర్లు ఇష్టంవచ్చినట్లు అమ్ముకోవడానికి 66⅔ శాతం వదిలితే, ఇప్పుడు 50 శాతంమాత్రం కేటాయిస్తున్నారట. అంటే ప్రభుత్వం పంపకానికి తీసుకున్నది ఇదివరలో 33⅓ శాతమైతే, ఇప్పుడు 50 శాతం అన్నమాట. కాని కిరోసిన్ కరువుమాత్రం పూర్వంకంటే ఎక్కువగావున్నది. దీనికి కారణమేమిటి? వచ్చేది ఎట్లాపోతున్నది?

నెల్లూరులో ఐదుగురు హోల్ సేల్ డీలర్లున్నారు. వీళ్ళ ఐదుగురికీకలిసి నెలకు దాదాపు నాలుగులక్షల లీటర్లు వస్తాయి. ఇందులో ఒకరికి 2 లక్షలు, ఇంకొకరికి లక్ష, మిగిలిన ముగ్గురికి 26 వేల లీటర్ల వంతున కోటావుంది. ఇందులో కొందరు చిల్లరగాకూడా అమ్మాలట. కాని అందరి వద్ద వచ్చిన రెండుమూడురోజుల్లోనే స్టాకు అయిపోయి, అడిగినవారికి చేతులు వెల్లకిలవేస్తున్నారు. బయటమాత్రం బ్లాక్ మార్కెట్‌లో నెలపొడవునా ఎంతకావలసివున్నా దొరుకుతున్నది. 18 లీటర్ల డబ్బా కంట్రోలుధర తొమ్మిది రూపాయలా చిల్లరైతే, బ్లాక్‌మార్కెట్‌లో పదిహేనురూపాయలు; లీటరు కంట్రోలుధర 52 పైసలైతే లీటర్లో ఒక్కరూపాయి. కంట్రోలుధరకు కరవైనకిరోసిన్, బయటస్వేచ్ఛగా ఎక్కడనుండి వస్తున్నది?

పల్లెల్లో చక్కెరనుకుంటే, చక్కెరకంటే అధ్వాన్నంగా వున్నది కిరోసిన్ పరిస్థితి చక్కెర లేకున్నా పేదసాదకు దిగులులేదుకాని, కిరసనాయిల్ లేకుంటే చీకట్లో బ్రతకవలసివస్తుంది. ఈ పరిస్థితి మరీ దుర్భరం. చక్కెర నెల్లూరులోఅమ్ముకొని పోయినట్లే, కిరసనాయిల్ కూడా నెల్లూరులోనే అమ్ముకొని పోతున్నారని, అందువల్ల పల్లెటూళ్లలో కిరోసిన్ కరువు ఏర్పడుతున్నదని అంటారు. ఇది ఎంతవరకు నిజమో అధికార్లు పరిశీలించవలసివుంటుంది. చక్కెరగాని, కిరోసిన్‌గాని కోటావుండే పల్లెటూళ్ల డీలర్లు ఇచ్చింది తీసుకపోతున్నారా లేదా, తీసుకపోయింది పంపకం చేస్తున్నారా లేదా అనేది తనిఖీ చేసే అధికారి వుంటే, తప్పుచేసినవాణ్ణి దండించే అధికారివుంటే ఈ పరిస్థితి కలుగదు. మనది గుడ్డి దొరతనం. కంట్రోళ్ళు, నిర్బంధాలు విధించడమేకాని, ఖచ్చితంగా అమలు జరిపే బాధ్యత కూడా తనదని ప్రభుత్వం భావించడంలేదు. అందువల్లే ఈ దౌర్భాగ్యస్థితి.

డి. ఎస్. ఓ. గారు ఈ విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకొని, మానవకల్పితమైన ఈ కిరోసిన్ కరువును నివారించగలరనే ఆశిస్తాము.

పెదచెర్లోపల్లి పశువుల వ్యాధి: 50 వేలు నష్టం

కనిగిరి తాలూకా పెదచెర్లోపల్లి పంచాయతీలోని గోపవరపువారిపల్లె, బుడ్డారెడ్డి పల్లె, క్రిస్టియన్‌పాళెంలలో కొత్తరకం పశువ్యాధి వ్యాపించి విపరీతమైననష్టం సంభవించింది. ఎద్దులు, గేదెలు, ఆవులు, గొర్రెలతోసహా వందలసంఖ్యలో చనిపోయాయి. 50 వేల రూపాయల పశునష్టం కలిగివుంటుందని అంచనా వేస్తున్నారు. ఒక్కో రైతు యింట్లోవున్న పశువులన్నీ సమూలంగాపోయి, కుప్ప కూలి పోయి వున్నారు. వ్యవసాయానికి ఆధారభూతమైన ఎద్దులు కోల్పోయి దిగులుపడి వున్న రైతులు ఎందరో కనుపిస్తున్నారు. ఈ రైతులు ఎలా కోలుకోవాలో ఆ భగవంతుడే మార్గం చూపవలసినట్లుంది.

ఈవ్యాధిపేరు 'లివర్‌ఫ్లూక్' అంటున్నారు. ఇది యితర గ్రామాలకుకూడా వ్యాపిస్తుందేమోనని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. పశువైద్యశాఖ వెంటనే ఈ వ్యాధి నిరోధానికి గట్టిచర్యలు తీసుకోగలదని ఆశిస్తాము. –వీరవనేని చెన్నయ్య

బుచ్చి చక్కెర

ప్రభుత్వం కంట్రోలు ధరకు పంచే చక్కెర ఒకపూటకుచాలదు; మార్కెట్‌లో రెండురెట్లు, మూడురెట్లుపెట్టి కొనేందుకు శక్తిలేదు. దీంతో మధ్యతరగతి, క్రింది తరగతిప్రజలు చస్తున్నారంటే నమ్మండి. కొంత పాలెనేత, కొంత మాలనేతవల్ల కొంత కంట్రోలు, కొంత ఫ్రీమార్కెట్ అని కాకుండా పూర్తిగా ఫ్రీమార్కెట్‌కే వదలిపెడితే ఈ అధికధరా వుండదు, ప్రజలకు ఈ దురవస్థా వుండదేమో. అటు ఇటుకాకుండ ప్రజలను ఈ విధంగా వేపుకతినడం ప్రజా ప్రభుత్వానికి భావ్యంకాదు. ప్రజలు కడుపుమండి శపించేవరకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కళ్ళు తెరవకుండడం శ్రేయస్కరంకాదు.

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం విషయమే చూడండి: రెండునెలలకు 'ఏ' క్లాస్ కార్డులైతే 1½ కిలో; 'బి' 'సి'క్లాస్ కార్డులైతే ¾ కిలో వంతున పంపకం చేస్తున్నారు. పూర్వం నాలుగు బస్తాలున్న కోటా ఇప్పుడు ఒక బస్తా అయిందట. ఆ బస్తాలోకూడా పంచాయతీ చీట్ల పంపకానికిపోను, మిగిలిన ఆ కొద్ది రెండునెలలు ఎత్తిపెడితే, అమాత్రమైనా పంపకాని కొస్తున్నదట. బయట మార్కెట్‌లో కిలో 4 రూపాయలట. ఈ అవస్థ ఎన్నిరోజులు పడమంటారు, దీనికి మార్గమేలేదా అంటారు శ్రీ డి. మునినాదం

కలెక్టరుగారూ! బుచ్చిరెడ్డిపాళెం వంటి అంతపెద్ద గ్రామానికి నెలకు ఒకబస్తా కోటానా? న్యాయమా? పరిశీలించండి, ఆలోచించండి ప్రజలకున్యాయంకూర్చండి.

అరివేమల అగ్నిప్రమాదం

కనిగిరి తాలూకా అరివేమల చెర్లోపల్లి హరిజనపాళెం 8 తేది రాత్రి అగ్నిప్రమాదానికి గురియై, 6 ఇళ్ళు కాలిపోయి, 3వేల రూపాయల నష్టం సంభవించింది. గ్రామస్తులు బాధితులకు తిండి తదితర సౌకర్యాలను కల్గించారు. ప్రభుత్వంకూడా తగిన విధంగా సహాయపడాలె. –షేక్ మస్తాన్

వెంకటాచలం గోడు

14 తేది అయినా ఈ కష్టకాలంలో జీతాలు ముట్టలేదని ఒక టీచరు గోడుగోడుమంటున్నాడు. అన్నీ తెలిసిన సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ దశయ్య ఈగోడు వినగలడని, ఇకముందైనా ఆలస్యంజరగకుండా చూడగలడని ఆశిస్తాము.

—

వార్షికోత్సవాలు

(5 వ పేజీకొరవ)

వాకటి అవతరించడమే. చిరంజీవి హరినారాయణరెడ్డి నెల్లూరు కాలేజిలో విద్యార్థిగావుంటున్న లేబ్రాయంలోనే (ఇంకా బి. ఎస్‌సి. కూడా పూర్తి చేయలేదు) యిక్కడ యీ యింగ్లీషు కాన్వెంటును స్థాపించడమనేది– అరుద్రగారన్నట్లు– విచిత్రంగాక యింకేమవుతుంది?

ఇట్లా విడవలూరులో వొక విద్యార్థి ఆధ్వర్యంలో వెలసిన యీ ఇంగ్లీషు కాన్వెంటు ప్రథమ వార్షికోత్సవంలో (ఈ వార్షికోత్సవం జరుపుకొనేదానికి ముందుగానే రెండుమూడునెల్లకితం క్రాంతి సంస్థగా అల్లూర్లో యింకో ఇంగ్లీషుకాన్వెంటును సైతం స్థాపించి నిర్వహిస్తున్నారు.) పాల్గొనేందుకు వచ్చిన అరుద్రగారు వుపన్యసిస్తూ–ఈ విచిత్రాన్ని చూడిపోదామనే కాము వచ్చామన్నారు.

మొన్న 11 తేది సాయత్రం జరిగిన విడవలూరు విద్యావిహార్ ప్రథమ వార్షికోత్సవానికి, వాకాడు విద్యాసంస్థల కులపతి శ్రీ నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించారు. ప్రఖ్యాత రచయిత్రులు శ్రీ అరుద్ర. ఆయన సతీమణి శ్రీమతి కె. రామలక్ష్మి, విడవలూరు కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. ఎస్. సుదర్శనం, జిల్లా మహిళా సంక్షేమశాఖాధికారిణి కె. అనసూయ వగైరాలంతాకూడా పాల్గొన్నారు.

శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ యిట్లా అన్నారు: "నేనేమీ ధనవంతుడను గాని, దాతనుగానికాదు. నావారు హరిజనులు. వారు బీదవారు. తొలుత 160 మంది అనాథబాలురకు వుచిత ఆహార, విద్య, వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించాను. క్రమంగా కాలేజి; హాస్టళ్ళు స్థాపించి విద్యార్థులకు సాయంచేయగలిగాను. దీనికి సాలీనా 16 లక్షలు ఖర్చవుతున్నది. విరాళాలద్వారా 1–2 కోట్లు వసూలుచేసి యీ సంస్థలకు శాశ్వత వనరులను కల్పించిపోవాలని నా ఆశయం.

"కుర్రవాడైనా హరినారాయణ కార్యదక్షతకుమెచ్చి యిక్కడికి వచ్చాను. కాలేజిలో చదువుతుండగానే ఇటువిడవలూరులో 106 మందితోను, వెంటనే 5 నెల్లలో అల్లూరులో 69 మంది విద్యార్థులతోను నష్టాన్ని భరిస్తూ రెండు కాన్వెంటులను 'రన్' చేస్తున్నారంటే ఎవరికైనా ఆశ్చర్యం వేయకమానదు.

"అనసూయమ్మ నన్ను యిక్కడ కాన్వెంటు భవన నిర్మాణానికి విరాళం యివ్వమన్నది. ఉడతాభక్తిగా నేనూ ఏదో ఆనాటికి ఏదో చిన్నకానుక భవననిర్మాణ సమయానికి ఇవ్వగలనని మాట యిస్తున్నాను"– అని చెప్పి ముగించారు.

అరుద్ర సతీమణి శ్రీమతి కె. రామలక్ష్మి మాట్లాడుతూ ఇట్లా అన్నారు: "పట్నాల్లోని కాన్వెంటుల్లో క్రమశిక్షణ వొకవిధంగాచూస్తే పిల్లల వుత్సాహాన్ని చంపివేస్తుందా అనిపిస్తుంది. రూల్సు చాలా కఠినంగా వుంటాయి. ఒక్క ఇంగ్లీషుకే ప్రాధాన్య మీయకుండా తెలుగులో కూడా మంచి శిక్షణయివ్వడం అవసరం. ఇప్పటి తల్లిదండ్రులుకూడా తమపిల్లలు ఇంగ్లీషు మాటలు ముద్దుగా పలుకుతుంటే విని ఆనందిస్తుంటారేగాని; తెలుగులో ఆలోచించడమనేదే తమకమ పిల్లలకు నేర్పరు. ఒక కాన్వెంట్‌లో చదివే తెలుగు అమ్మాయికి 'అక్షింతలు' అంటే అర్థంతెలియక శ్రమపడి–Yellow Cospious rice–అని అంగ్లంలోకి తర్జుమాచేసి చెప్పింది తికమకగా."అనిఅన్నారు రామలక్ష్మిగారు.

"ఈ కాన్వెంటు ప్రారంభంనాడు, యిప్పుడీ వార్షికోత్సవంనాడు పాల్గొన్నాను. చూస్తే ప్రోగ్రెస్ బాగున్నది హెడ్మాస్టరు సత్యనారాయణకూడా చక్కగానే శిక్షణ యిప్పిస్తున్నారు–" అని శ్రీ సుదర్శనంగారు 'సర్టిఫికేట్' యిచ్చారు.

సభానంతరం కాన్వెంటు బాలికలచే ముచ్చటైన ప్రదర్శనలు చూచినా, వచ్చిన కొత్తవారికికూడా యిదే సర్టిఫికేట్ యివ్వాలనిపించివుంటుందేమో. రామలక్ష్మిగారు బహుమతిప్రదానం చేసినతర్వాత అల్లూరు కాన్వెంటు టీచరమ్మలచేత చేయించిన 'ట్విస్ట్' డాన్సులు 'వెరైటీ'క్రింద జమవేసుకోవచ్చునేమోగాని; 'ఇంగ్లీషు మీడియం' వెర్రితలలువేయడం సభ్యంగా లేదనిమాత్రం మాబోంట్ల భావం. —మా వి.

సైదాపురం

సైదాపురం ఎలిమెంటరీ స్కూలు వార్షికోత్సవం మొన్న 6 తేది ఘనంగానే జరిగింది. ఈ సందర్భంగా స్కూలు అభివృద్ధికి విరాళాల వాగ్దానాలు జరగడం వొక విశేషం. త్వరలో రిటైరు కానున్న టీచరు శ్రీ కె. కృష్ణారెడ్డి తన స్వర్గీయ కుమారునిపేరుతో వొక స్కూలు గదిని నిర్మించి యిచ్చేదానికి అంగీకరించారు. సైదాపురం సర్పంచ్ శ్రీ ఎం. సిద్దయ్య 160 రూపాయలు; హెడ్మాస్టరు శ్రీ వెంకట్రామయ్య నూటపదహార్లు వాగ్దానాలు చేశారు. –ఓ. ఓ.

, , ,

తర్లుపాడు టి. వ. స్కూలు వార్షికోత్సవానికి సమితిరాజు గాయం కృష్ణారెడ్డి, బి. డి. ఓ. రాధాకృష్ణమూర్తి గారలతో బాటు మార్కాపురం కాలేజి కామర్సు లెక్చరరు శ్రీ బి. ఈశ్వరయ్య గారలు పాల్గొన్నారు.

, , ,

కుల్లూరు హైస్కూలు వార్షికోత్సవంలో శ్రీ దుర్గా రామమూర్తి, డి. కామయ్య గారలకు వందిత సన్మానాలు; ఎం. అంజనేయులుగారిచే సెహరా చిత్రపటావిష్కరణము వగైరా వేడుకలన్నీ హెడ్‌మాస్టరు బి. సుబ్బరామయ్యగారు చేయించారు.

, , ,

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం సాంఘిక సంక్షేమ బాలబాలికల హాస్టలుకు 2 తేది జరిగిన వార్షికోత్సవానికి ఎం. ఎల్. ఎ. లు బెజవాడ పాపిరెడ్డి, స్వర్ణ వేమయ్య; మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి, సమితిరాజు, వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరు సుందరరావుగారు, పినుగ పట్టాభిరామరెడ్డి వగైరాలంతా పాల్గొన్నారు.

9 తేది జరిగిన బుచ్చి బాలికోన్నత పాఠశాల వుత్సవానికి జిల్లా రివెన్యూ ఆఫీసరు శ్రీ దండపాణిగారు, డి. ఇ. వో. నాగభూషణరావు గారు పాల్గొన్నారు. వచ్చేఏటినుండి సంగీతం కూడా ప్రవేశపెట్టించేదానికి పాటుపడగలనన్నారు డి. ఇ. వో. –మా. వి.

—

పంచాంగం

జ్యేష్ఠమాసము

మేనెల 28 తేది మొదలు జూన్ నెల 25 తేది వరకు.

వృష్ట్యర్థరిష్టమ్

ఉష్ణాధిక్యతయున్నను అచ్చటచ్చట వృష్టికలిగి చల్లబడును. మేఘచలనం, యీనెలంతా అన్నిచోట్ల వృష్టియుండి, సస్యానుకూలత, బహుళమున కొన్నిచోట్ల గాలితో కూడిన అతివృష్టి, ధరలు నిలకడ, చోరరోగాగ్ని ఇతర భయాందోళనలు వుండును.

రోహిణీకార్తె

24-5-68 తేది రాత్రి గం 9-28 లు మొదలు 7-6-68 తేది రాత్రి గం8-41లు వరకు రోహిణికార్తె యుండును.

మేనెల తిథులు

25 శని	త్రయోదశి	ఉ. 7-34 గం.వ.
26 ఆది	చతుర్దశి	ఉ. 9-18 గం.వ.
27 సోమ	అమావాస్య	మ. 11-06 గం.వ.
28 మంగళ	జ్యేష్ఠ శుద్ధ పాడ్యమి	మ. 12-52 గం.వ.
29 బుధ	విదియ	మ. 2-31 గం.వ.
30 గురు	తదియ	మ. 3-58 గం.వ.
31 శుక్ర	చవితి	సా. 4-05 గం.వ.

–నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

—

RAMCO సిమెంటు రేకులు
అతి శ్రేష్ఠమైనవి
*
—— స్టాకిస్టులు ——
యం. పెంచలయ్యశెట్టి & బ్రదర్సు
సంతపేట—నెల్లూరు

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)